VAN LANSCHOT KEMPEN

Private Banking

Voorwaarden voor Beleggingsadvies

U belegt of wilt gaan beleggen bij Van Lanschot Kempen waarbij wij u adviseren. Hiervoor hebt of sluit u een Overeenkomst voor Beleggingsadvies met Van Lanschot Kempen NV, ook handelend onder de naam Van Lanschot Kempen. Bij deze overeenkomst horen afspraken. Deze afspraken noemen we voorwaarden. Deze vindt u in deze brochure 'Voorwaarden voor Beleggingsadvies'. Hierin leest u alles over onze dienstverlening Beleggingsadvies, de beleggingen waarover wij adviseren en de beleggingsrisico's die hieraan verbonden zijn. Lees deze voorwaarden goed. Als u akkoord gaat met de Overeenkomst voor Beleggingsadvies, dan gelden vanaf dat moment deze voorwaarden.

Van Lanschot Kempen
Juli 2026

Inhoud

Inleiding › 3

1. Algemene afspraken en afspraken over uw effectenrekening › 5

2. Beleggingsadvies › 9

3. Wat is een beleggingsprofiel en hoe werkt het? › 14

4. Duurzaamheid binnen Beleggingsadvies › 21

5. Kosten voor Beleggingsadvies › 30

6. Overige voorwaarden › 40

7. Kenmerken en risico's van beleggen en verschillende beleggingen › 53

8. Fiscaliteit › 67

9. Beleidsstukken voor beleggen › 68

Bijlage 1. Begrippenlijst › 73

Bijlage 2. Afkortingen › 74

Bijlage 3. Informatieblad over het depositogarantiestelsel (DGS) › 76

Bijlage 4. Verplichte informatie over uw keuzemogelijkheden in de wijze van aanhouden van uw beleggingen › 78

Bijlage 5. Informatie over onze toegankelijkheid › 79

Inleiding

1. Wie is Van Lanschot Kempen?
2. Welke beleggingsdiensten verleent Van Lanschot Kempen?
3. Welke voorwaarden gelden er nog meer voor u?
4. Hoe werken deze voorwaarden en andere voorwaarden die horen bij beleggen?
5. Staat er een bepaling in deze voorwaarden die door een uitspraak van de rechter niet meer geldig is?

In dit document staan de *voorwaarden* die horen bij de *overeenkomst* voor Beleggingsadvies (*overeenkomst*). Elk hoofdstuk begint met een korte toelichting op wat er in dat hoofdstuk staat beschreven.

In de *overeenkomst* en deze *voorwaarden* gebruiken wij begrippen. In de tekst van de *overeenkomst* en deze *voorwaarden* staan deze begrippen schuingedrukt. Deze begrippen hebben we achterin deze *voorwaarden* in een lijst opgenomen (Bijlage 1 Begrippenlijst) met een toelichting.

1. Wie is Van Lanschot Kempen?

U sluit of hebt een *overeenkomst* met Van Lanschot Kempen NV. We noemen ons ook Van Lanschot Kempen. Wij zijn de oudste onafhankelijke bank in Nederland. Ons adres is:
Hooge Steenweg 29
5211 JN 's-Hertogenbosch.

U kunt ons ook bereiken via onze *website* vanlanschotkempen.com/private-banking. Ook kunt u bellen met Client Services. Deze afdeling is bereikbaar op werkdagen van 8.00 uur tot 21.00 uur en op zaterdag van 9.00 uur tot 17.00 uur, telefoon 0800 1737.

Wij zijn ingeschreven bij de Kamer van Koophandel 's-Hertogenbosch, nummer 16038212, btw-identificatienummer NL0011.45.770.B01.

Wij zijn als bank geregistreerd in het register van de Wet op het financieel toezicht (*wet*). Daardoor staan wij onder toezicht van:
De Nederlandsche Bank NV (DNB)
Postbus 98
1000 AB Amsterdam

en van de:
Autoriteit Financiële Markten (AFM)
Postbus 11723
1001 GS Amsterdam.

Informatie over onze inschrijving in de registers kunt u vinden op de websites www.dnb.nl/openbaar-register en www.afm.nl/registers.

2. Welke beleggingsdiensten verleent Van Lanschot Kempen?

Wij verlenen de volgende beleggingsdiensten
- Vermogensbeheer en Evi Beheer
- Beleggingsadvies
- Zelf Beleggen en Evi Go (execution only)

Als wij u een beleggingsdienst verlenen, verlenen wij u vaak ook een of meer andere diensten die met uw *beleggingen* te maken hebben. Deze *voorwaarden* gelden ook voor die andere diensten. Daarbij kunt u bijvoorbeeld denken aan het wisselen van valuta voor het aankopen van *beleggingen* of het bewaren en beheren van uw *beleggingen*. Dit noemen wij onze dienstverlening voor Beleggingsadvies.

3. Welke voorwaarden gelden er nog meer voor u?

De Algemene Voorwaarden Van Lanschot Kempen (Algemene Voorwaarden) gelden ook voor u. Dit zijn de algemene *voorwaarden* die gelden voor alle diensten en producten die u van ons afneemt. Onze Algemene Voorwaarden zijn door de Nederlandse Vereniging van Banken gedeponeerd ter griffie van de Arrondissementsrechtbank in Amsterdam. Wij gaan ervan uit dat u van de inhoud kennisneemt.

Daarnaast kunnen er nog aanvullende voorwaarden gelden voor of kan er nog aanvullende informatie horen bij:

- bepaalde diensten die we u verlenen,
- de manier waarop wij contact met u hebben,
- bepaalde *beleggingen* waarin u belegt.

Zo hoort bij sommige *beleggingen* een prospectus of het Essentiële informatiedocument (*Eid*).

Als wij niet de opsteller van die voorwaarden of prospectus zijn, zijn wij voor de inhoud niet verantwoordelijk. En hoewel wij met u in het Nederlands contact hebben, kan de tekst van die voorwaarden of informatie in het Engels zijn. Als u de Engelse taal niet begrijpt, dan moet u dat bij ons aangeven.

4. Hoe werken deze voorwaarden en andere voorwaarden die horen bij beleggen?

Leest u over hetzelfde onderwerp iets in de Algemene Voorwaarden en in andere voorwaarden wat tegenstrijdig is? Dan geldt de volgende rangorde. De voorwaarden die horen bij een product of dienst gaan vóór op de Algemene Voorwaarden, behalve als de Algemene Voorwaarden u als consument meer rechten of bescherming geven. De afspraken in een overeenkomst gaan weer vóór op de voorwaarden bij die overeenkomst. De inhoud van uw *overeenkomst* gaat bijvoorbeeld vóór op hoofdstuk 6 van deze *voorwaarden*. En deze *voorwaarden* gaan weer vóór op de Algemene Voorwaarden die u al hebt.

5. Staat er een bepaling in deze voorwaarden die door een uitspraak van de rechter niet meer geldig is?

Dan blijven alle andere afspraken in deze *voorwaarden* wel geldig.

1. Algemene afspraken en afspraken over uw effectenrekening

Inleiding

Algemene afspraken
1. Wat doen wij met uw gegevens?
2. Bent u het niet eens met ons?
3. Hebt u een klacht?
4. Welke garantiestelsels zijn er?
5. Zijn uw beleggingen beschermd als Van Lanschot Kempen failliet gaat?

Afspraken over uw effectenrekening
6. Waarom openen wij voor u een effectenrekening?
7. Hoe kunt u geld overschrijven naar en opnemen van uw effectenrekening?
8. Welke rentepercentages gelden er?
9. Wat gebeurt er als er te weinig geld op uw effectenrekening staat?
10. Welke informatie ontvangt u van ons over uw effectenrekening?
11. Wat gebeurt er als u een effectenrekening hebt samen met andere personen?
12. Mag u uw vermogen op uw effectenrekening verpanden?

Inleiding

In dit hoofdstuk vindt u de afspraken die een aanvulling zijn op onze Algemene Voorwaarden die u al hebt ontvangen. Hierin spreken wij af hoe wij met elkaar omgaan.

Algemene afspraken

1. Wat doen wij met uw gegevens?

Uw privacy is belangrijk voor ons. Wij behandelen uw persoonsgegevens daarom verantwoord en zorgvuldig. Persoonsgegevens vertellen tenslotte van alles over u. Het is voor ons essentieel dat uw informatie bij ons veilig is. Wij verwerken persoonsgegevens voor klanten. Wij hebben uw persoonsgegevens om allerlei redenen nodig. Om een klant te accepteren, maar ook om producten en diensten aan te kunnen bieden. Wij zijn graag transparant over wat wij met uw persoonsgegevens doen en vinden het belangrijk dat deze kloppen. Wij gebruiken uw persoonsgegevens voor onze dienstverlening. Het komt voor dat we uw persoonsgegevens aan derden verstrekken. Dit doen we alleen als dat nodig is voor het uitvoeren van de *overeenkomst* met u of om onze bedrijfsvoering efficiënt te houden. Wilt u precies weten wat wij doen met uw persoonsgegevens? Lees dan alle informatie daarover in ons Privacy Statement op vanlanschotkempen.com/privacy.

Wij nemen telefoongesprekken met u bijna altijd op. Dit doen we omdat we dit wettelijk verplicht zijn, maar ook om mogelijke klachten goed te kunnen afwikkelen. Wij hoeven u niet bij elk telefoongesprek te vertellen dat wij het opnemen. Wij bewaren de opnames tien jaar. Na deze tien jaar vernietigen we ze. Als u een opgenomen telefoongesprek van uzelf wilt beluisteren, dan kan dat.

2. Bent u het niet eens met ons?

Bent u het niet eens met ons over iets wat te maken heeft met *beleggingen* die nog op uw *effectenrekening* zijn geadministreerd? Dan bent u verplicht om de eventuele schade te beperken. U moet bijvoorbeeld uw posities verkopen of uw optieposities sluiten. Dat moet u ook doen als u op dat moment nog niet weet wat de uitkomst is van het geschil of als u nog niet weet of wij verantwoordelijk zijn voor de schade.

3. Hebt u een klacht?

Als u een klacht hebt, dan kunt u dat aan ons laten weten. Wij hebben een klachtenprocedure. Die vindt u op onze website vanlanschotkempen.com/private-banking. U kunt uw klacht schriftelijk of mondeling indienen bij uw beleggingsspecialist. Een klacht moet worden ingediend binnen één jaar nadat het feit zich heeft voorgedaan of nadat u redelijkerwijs kennis hebt kunnen nemen van het feit.

Vermeld in ieder geval uw naam, adres, postcode, woonplaats, telefoonnummer en e-mailadres. Geef een duidelijke omschrijving van uw klacht. Voeg eventueel de belangrijkste documenten toe om uw klacht te ondersteunen.

Bent u niet tevreden? Of stuurt u uw klacht liever niet naar uw banker? Dan kunt u uw klacht voorleggen aan onze afdeling Kwaliteit & Service. Stuurt u dan:

- een e-mail naar kwaliteit-service@vanlanschotkempen.com of
- een brief naar:
  Van Lanschot Kempen NV
  Kwaliteit & Service
  Postbus 1021
  5200 HC 's-Hertogenbosch.

Komt u er met ons niet uit? Dan kunt u uw klacht mogelijk voorleggen aan het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (Kifid), Postbus 93257, 2509 AG Den Haag. Dit moet u doen binnen drie maanden nadat u van ons reactie hebt gehad. Hoe u dit doet en de criteria die daarvoor gelden, leest u op www.kifid.nl. U kunt ook eerst bellen met het Kifid, telefoon (070) 333 89 99. In plaats daarvan kunt u met uw klacht ook naar de rechtbank in Amsterdam gaan.

4. Welke garantiestelsels zijn er?

Als De Nederlandsche Bank constateert dat Van Lanschot Kempen niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen, dan gelden het beleggerscompensatiestelsel en het depositogarantiestelsel zoals vastgesteld in de *wet*. Op grond hiervan kunnen klanten die voldoen aan bepaalde criteria worden gecompenseerd. Beide compensatiestelsels zijn uitdrukkelijk niet bedoeld voor de compensatie van verliezen die voortvloeien uit *beleggingen*.

Uw *beleggingen* vallen onder het beleggerscompensatiestelsel. Het geld op uw *effectenrekening* valt onder het depositogarantiestelsel. Het depositogarantiestelsel geldt per rekeninghouder per bank. Hebt u naast de *effectenrekening* nog andere rekeningen bij Van Lanschot Kempen? Dan wordt het saldo op al deze rekeningen bij elkaar geteld om te beoordelen of u recht hebt op compensatie uit het depositogarantiestelsel. Meer informatie over het depositogarantiestelsel vindt u in Bijlage 3. 'Informatieblad over het depositogarantiestelsel (DGS)'. Ook vindt u meer informatie over de garantiestelsels op onze website vanlanschotkempen.com/private-banking.

5. Zijn uw beleggingen beschermd als Van Lanschot Kempen failliet gaat?

De meeste van uw *beleggingen* zijn beschermd door de Wet giraal effectenverkeer. Door deze wet vallen de meeste *beleggingen* niet in ons vermogen bij een faillissement. Sinds 1 april 2016 worden ook derivaten zoals opties door deze wet beschermd. Daarnaast kunt u nog posities hebben in girale edelmetalen. Deze worden niet gezien als een effect en zijn daarom ook niet beschermd door de Wet giraal effectenverkeer. Meer informatie over uw keuzemogelijkheden in de wijze van aanhouden van *beleggingen* vindt u in Bijlage 4 'Verplichte informatie over uw keuze mogelijkheden in de wijze van aanhouden van uw beleggingen' van deze *voorwaarden*.

Afspraken over uw effectenrekening

6. Waarom openen wij voor u een effectenrekening?

Op uw *effectenrekening* administreren wij zowel het geld dat beschikbaar is voor u om mee te beleggen als uw *beleggingen*. Verandert het nummer van uw *effectenrekening*? Dan gelden deze *voorwaarden* ook voor de nieuwe *effectenrekening*.

Als u *beleggingen* koopt dan schrijven wij deze bij op uw *effectenrekening*. Tegelijkertijd schrijven wij het bedrag dat u moet betalen van de *effectenrekening* af. Geeft u opdracht tot het verkopen van bepaalde *beleggingen*? Dan schrijven wij deze af van uw *effectenrekening*. Het bedrag waar u recht op hebt, schrijven wij bij op uw *effectenrekening*.

Van uw *effectenrekening* schrijven wij ook de kosten af zoals beschreven in hoofdstuk 3 van deze *voorwaarden*.

7. Hoe kunt u geld overschrijven naar en opnemen van uw effectenrekening?

U kunt uw geld van en naar uw *effectenrekening* overschrijven via uw *tegenrekening*. De *tegenrekening* is een betaalrekening in euro's die u bij ons aanhoudt of een betaalrekening in euro's bij een andere bank in Nederland. De kosten voor het aanhouden van een betaalrekening bij ons vindt u op onze website vanlanschotkempen.com/betalen.

Wilt u geld overschrijven vanaf uw *tegenrekening* bij ons naar uw *effectenrekening*? U kunt het gewenste bedrag overschrijven via Online Bankieren. Ook als u geld wilt opnemen van uw *effectenrekening*, dan kunt u in Online Bankieren geld overmaken naar uw *tegenrekening*. Vanuit deze rekening kunt u het geld opnemen. Heeft u geen Online Bankieren, dan kunt u uw banker opdracht geven het gewenste bedrag over te schrijven van of naar uw *effectenrekening*.

Wilt u geld overschrijven naar uw *effectenrekening* vanaf uw *tegenrekening* bij een andere bank? Dan kunt u de overschrijving zelf verzorgen.

8. Welke rentepercentages gelden er?

Voor de *effectenrekening* hanteren wij een rentetrap met rentetreden. Dit betekent dat de hoogte van het rentepercentage waarmee wij het rentebedrag berekenen afhankelijk is van het saldo dat op uw *effectenrekening* staat. Voor iedere rentetrede geldt een afzonderlijk rentepercentage. De rentepercentages kunnen ook negatief zijn. Dit betekent dat u geld aan ons moet betalen. Brengen wij negatieve rente in rekening? Dan mogen wij het rentebedrag afschrijven van het saldo op uw *effectenrekening*.

De rentepercentages en de rentetreden zijn variabel. Dit betekent dat wij de rentepercentages en de rentetreden altijd kunnen aanpassen. Wij informeren u altijd vooraf over een aanpassing. De hoogte van de rentepercentages en de rentetreden kunt u vinden op vanlanschotkempen.com/tarieven. U kunt het rentepercentage ook opvragen bij uw banker.

Wij berekenen op dagbasis het rentebedrag waar u recht op hebt. Wij bepalen hoe wij het rentebedrag berekenen. Op de eerste dag van elk kalenderkwartaal schrijven wij het rentebedrag bij op uw *effectenrekening*. Dit is het rentebedrag over het saldo van het voorgaande kwartaal.

9. Wat gebeurt er als er te weinig geld op uw effectenrekening staat?

U spreekt met ons af of u op uw *effectenrekening* rood mag staan en hoeveel. Als u rood staat, hanteren wij een rentepercentage en betaalt u ons een rentebedrag. U mag niet méér rood staan dan we hebben afgesproken. U mag niet rood staan, als wij dat niet hebben afgesproken. Gebeurt dit toch, dan moet u een hoger rentebedrag aan ons betalen. Wij bepalen het rentepercentage. We mogen dit rentepercentage altijd aanpassen. U betaalt het rentebedrag aan het eind van elk kwartaal. De hoogte van het rentepercentage kunt u vinden op vanlanschotkempen.com/tarieven. Ook kunt u het actuele rentepercentage opvragen bij uw beleggingsspecialist.

10. Welke informatie ontvangt u van ons over uw effectenrekening?

U kunt de actuele verdeling van uw *vermogen* en de resultaten van uw *beleggingen* op uw *effectenrekening* dagelijks inzien via Online Bankieren en de Private Banking App.

Op uw verzoek kunnen wij u naast uw periodieke wettelijke verplichte portefeuillerapportage ook een geconsolideerde portefeuillerapportage verstrekken. Hierin worden op uw verzoek verschillende effectenrekeningen meegenomen die u samen met iemand anders hebt (en/of-rekeningen) en/of effectenrekeningen op naam van een rechtspersoon waarvan u enig bestuurder en UBO bent. Deze geconsolideerde portefeuillerapportage komt dus niet in de plaats van uw periodieke wettelijke verplichte portefeuillerapportage. Deze rapportage bevat derhalve niet de wettelijke elementen zoals de totale kosten. Wij bewaken ook niet de overkoepelende risico's, profielen en spreiding. Als u deze geconsolideerde portefeuillerapportage ergens voor gebruikt, doet u dat geheel voor eigen rekening en risico. U kunt hier geen rechten aan ontlenen.

U krijgt ook één keer per jaar een Financieel Jaaroverzicht. Dit overzicht ontvangt u van ons digitaal, tenzij wij andere afspraken met u maken. Het Financieel Jaaroverzicht kunt u uitsluitend gebruiken voor uw belastingaangifte in Nederland. Doet u aangifte in een ander land? Dan raden wij u aan om advies in te winnen bij een fiscale adviseur die de lokale vereisten van dat andere land kent zodat u op een juiste manier belastingaangifte kunt doen.

11. Wat gebeurt er als u een effectenrekening hebt samen met andere personen?

U kunt samen met andere personen een *effectenrekening* bij ons hebben. U bepaalt dan samen wat er gebeurt met het geld en uw *beleggingen* op de *effectenrekening*.

Hebt u een en/of-rekening? Dan mag u ook ieder apart bepalen wat er gebeurt met het geld en de *beleggingen* op de *effectenrekening*. Ook geeft ieder van u toestemming aan de ander om de rekening op te nemen in een geconsolideerde rapportage, zoals omschreven in '3. Welke beleggingsconcepten kennen wij bij Beleggingsadvies?' in hoofdstuk 2. We kunnen hierover een andere afspraak maken. Wanneer we een bericht sturen naar één van u, dan gaan we er vanuit dat we dit bericht hebben gestuurd aan u allemaal. Behalve als we hierover iets anders hebben afgesproken met u. Geeft een van u aan ons een opdracht of deelt een van u ons iets mee? Dan gaan wij ervan uit dat deze persoon dit doet namens u allen.

Soms mogen wij beslissen dat u niet meer ieder apart kunt bepalen wat er gebeurt met het geld en de *beleggingen* op de *effectenrekening*. Bijvoorbeeld als u van plan bent te scheiden van uw partner en u hebt samen bij ons een *effectenrekening*. Wij sturen ieder van u dan zo snel mogelijk een brief hierover.

Ook mogen wij besluiten om een opdracht of besluit van één van u niet uit te voeren of niet toe te staan. Wij mogen dit doen als de andere persoon waarmee u de rekening hebt niet schriftelijk instemt met de opdracht of het besluit.

Wil één van u dat u niet meer ieder apart kunt bepalen wat er gebeurt met het geld en de *beleggingen* op de *effectenrekening*? Dan kan deze persoon dit in een brief aan ons vragen. U mag vanaf dan alleen nog samen bepalen wat er gebeurt met het geld en de *beleggingen* op de *effectenrekening*. Soms mogen wij beslissen dat u niet meer ieder apart kunt bepalen wat er gebeurt met het geld en de *beleggingen* op de *effectenrekening*. Bijvoorbeeld als u van plan bent te scheiden van uw partner en u hebt samen bij ons een *effectenrekening*. Wij sturen ieder van u dan zo snel mogelijk een brief hierover.

Staat u rood op uw *effectenrekening* terwijl dat niet mag? Of staat u meer rood dan mag? Dan bent u ieder apart ervoor verantwoordelijk dat u het tekort zo snel mogelijk weer terugbetaalt. Ieder van u is verantwoordelijk om het hele bedrag terug te betalen.

Als één van u overlijdt, dan mogen de andere personen ieder apart de *effectenrekening* blijven gebruiken op de manier zoals wij met u hebben afgesproken in de *overeenkomst*.

Deze bepaling geldt niet als u een rechtspersoon bent.

12. Mag u uw vermogen op uw effectenrekening verpanden?

U mag uw *vermogen* op uw *effectenrekening* aan ons verpanden voor een krediet dat wij aan u verstrekken. Wij bepalen voor welk bedrag wij uw vermogen als zekerheid accepteren. De *beleggingen* in uw portefeuille worden niet gebruikt voor effectenfinancieringstransacties, zoals het uitlenen van effecten. Dit betekent dat uw *beleggingen* niet worden gebruikt als onderpand of om extra inkomsten te genereren door uitlening van uw *beleggingen* door ons.

U mag uw *vermogen* op uw *effectenrekening* niet verpanden aan een derde.

2. Beleggingsadvies

Inleiding

Beleggingsadvies bij Van Lanschot Kempen
1. Wat is Beleggingsadvies?
2. Wanneer is de dienstverlening Beleggingsadvies passend voor u?

Beleggingsconcepten
3. Welke beleggingsconcepten kennen wij bij Beleggingsadvies?
4. Wanneer kunt u het beste kiezen voor de beleggingsconcept Beleggingsadvies Actief?
5. Wanneer kunt u het beste kiezen voor beleggingsconcept Beleggingsadvies Specifiek?
6. Hoe kiest u een beleggingsconcept?
7. Wat moet u doen als u uw beleggingsconcept wilt wijzigen?

Overig
8. Wat moet u doen als u wilt overstappen naar een andere beleggingsdienstverlening?
9. Wanneer eindigt de overeenkomst?
10. Wat gebeurt er als u overlijdt?
11. Wat gebeurt er als u onder bewind of curatele wordt gesteld?
12. Wat gebeurt er als u naar de Verenigde Staten verhuist?

Inleiding

In dit hoofdstuk leggen we uit wat de dienstverlening Beleggingsadvies bij ons inhoudt. Daarnaast leggen we uit welke beleggingsconcepten we bij Beleggingsadvies kennen. We geven per beleggingsconcept aan wat u van ons kunt verwachten en wat wij van u verwachten. U kunt deze uitleg gebruiken om de, voor u, meest passende vorm van dienstverlening te kiezen. Als laatste geven we aan wat u moet doen als u van beleggingsconcept of dienstverlening wilt wijzigen.

Beleggingsadvies bij Van Lanschot Kempen

1. Wat is Beleggingsadvies?

U krijgt van ons advies over uw *beleggingen* op afhankelijke basis. Dit betekent dat wij ons advies baseren op een beperkte analyse van verschillende soorten *beleggingen*. In de praktijk betekent dit dat wij u beleggingsadviezen geven over aandelen, obligaties, derivaten, beleggingsfondsen en gestructureerde producten. Dit kunnen producten zijn van onszelf of een aan ons gelieerde onderneming zoals Van Lanschot Kempen Investment Management NV (VLK Investment Management) of een aantal geselecteerde derden partijen. Welke partijen dit zijn kunt u altijd bij ons opvragen. Uiteraard houden wij hierbij rekening met uw persoonlijke wensen en doelstellingen. De uiteindelijke aan- en verkoopbeslissingen neemt u zelf. Wij doen uit eigen beweging geen transacties voor uw rekening en risico.

Een beleggingsspecialist begeleidt u. Aan de basis van ons beleggingsadvies liggen uw doelstellingen en uitgangspunten, uw kennis en ervaring met beleggen, uw bereidheid tot acceptatie van risico's en uw financiële situatie ten grondslag. Na de inventarisatie van deze onderdelen bepalen wij samen met u welk beleggingsprofiel passend is voor u. Dit overeengekomen beleggingsprofiel vormt de basis voor ons advies aan u. Bij het beleggingsconcept Beleggingsadvies Specifiek maken we geen gebruik van beleggingsprofielen. Na de inventarisatie van bovengenoemde onderdelen bepalen wij samen met u welke *beleggingen* passend zijn voor u.

De beleggingsadviezen die wij u geven, zijn nooit een garantie voor een positief resultaat. Bij ons beleggingsadvies maken we gebruik van onze eigen inschatting en verwachting van de manier waarop uw *beleggingen* zich zullen ontwikkelen. Het zijn inschattingen en verwachtingen, daarom mag u er niet van uitgaan dat ze zeker uitkomen. Hebt u schade doordat u een besluit hebt genomen op basis van ons advies? Of hebt u schade doordat de opbrengst van uw *beleggingen* niet overeenkomt met onze inschatting of verwachting? Dan zijn wij niet aansprakelijk voor deze schade. Behalve als we het beleggingsadvies redelijkerwijs niet hadden mogen geven. Voor ons beleggingsadvies gebruiken wij beleggingsinformatie van andere organisaties die we zorgvuldig hebben uitgekozen. Toch zijn wij er niet aansprakelijk voor als de informatie van deze partijen niet juist of onvolledig is.

Bij onze advisering maken we gebruik van onze eigen ervaring en deskundigheid en die van onze dochteronderneming VLK Investment Management. Jaarlijks stellen de specialisten van VLK Investment Management voor elk beleggingsprofiel een strategische vermogensverdeling samen. Dit doen zij op basis van hun verwachtingen voor de lange termijn. Gedurende het jaar toetsen zij hun visie aan ontwikkelingen in de markt. Op die manier kunnen zij inspelen op de actuele economische marktomstandigheden (tactische aanpassingen in de vermogensverdeling). Daarnaast maken we gebruik van onderzoek van VLK Investment Management en van derde partijen naar aandelen, obligaties, beleggingsfondsen en andere soorten *beleggingen*. Dit onderzoek noemen wij research. Deze research gebruiken we om een mening (opinie) te vormen over *beleggingen*. Hoe wij daarbij rekening houden met duurzaamheid kunt u hieronder lezen. Op basis daarvan geven wij u dan advies over die *beleggingen*.

2. Wanneer is de dienstverlening Beleggingsadvies passend voor u?

Of beleggingsadvies passend is voor u, kunt u het beste bespreken met uw beleggingsspecialist. In het algemeen is beleggingsadvies passend voor klanten die graag zelf de aan- en verkoopbeslissingen willen nemen maar daarbij wel ondersteuning wensen. Afhankelijk van de dienst die uw voorkeur heeft, hanteert Van Lanschot Kempen een andere minimale omvang van de portefeuille.

Klanten die zelf de beslissingen nemen:
- zijn op de hoogte van de economische ontwikkelingen,
- hebben interesse in en ervaring met beleggen,
- begrijpen de risico's en kunnen de risico's financieel en emotioneel dragen,
- willen door ons op de hoogte gehouden worden van onze beleggingsvisie.

Voor het beleggingsconcept Beleggingsadvies Specifiek gelden aanvullende passendheidscriteria. Beleggingsadvies Specifiek is passend voor u als:
- u *vermogen* vrij beschikbaar hebt om te beleggen in individuele specifieke *beleggingen*,
- u met dit *vermogen* geen concrete vermogens- of inkomensdoelstellingen hebt voor de eerstkomende 10 jaar,
- u gebruik wilt maken van onze selectie van *beleggingen* en u geadviseerd wilt worden bij opiniewijzigingen van deze *beleggingen* in uw portefeuille,
- u geen advisering wenst over de vermogensverdeling en spreiding van uw portefeuille,
- u uitgebreide kennis en ervaring van de specifieke *beleggingen* hebt waarin u wilt gaan beleggen,
- u ook niet gespreid wilt beleggen om de risico's te beperken en een bepaald doelvermogen te behalen.

U moet bij de keuze rekening houden met het minimumbedrag aan adviesvergoeding van een beleggingsconcept in relatie tot de omvang van uw *vermogen* en de te verwachte rendementen. Als deze in verhouding zijn en als u zich grotendeels herkent in dit algemene profiel, dan is beleggingsadvies meestal passend. Beleggingsadvies kan bijvoorbeeld niet passend zijn als u een beleggingsconcept kiest met een hoog minimumbedrag aan adviesvergoeding en uw *vermogen* relatief klein is.

Beleggingsconcepten

3. Welke beleggingsconcepten kennen wij bij Beleggingsadvies?

Bij Beleggingsadvies kunt u kiezen uit twee beleggingsconcepten:

1 Beleggingsadvies Actief en
2 Beleggingsadvies Specifiek.

De beleggingsconcepten onderscheiden zich onder andere in de *beleggingen* die wij u adviseren, hoe vaak wij contact met u hebben en ook in de kosten die u ons betaalt. Hierna leest u meer over de verschillen tussen de beleggingsconcepten. De kosten van de verschillende beleggingsconcepten vindt u in hoofdstuk 5 van deze *voorwaarden*.

Beide beleggingsconcepten bieden de volgende basisdienstverlening.

- Aanhouden van een *effectenrekening*,
- Administreren en bewaren van uw *beleggingen*,
- Een zorgvuldige inventarisatie en analyse van uw financiële positie, uw inkomens- en vermogensdoelstellingen, uw bereidheid tot acceptatie van risico's, uw kennis van en ervaring met beleggen en uw duurzaamheidsvoorkeuren,
- Verstrekken van een geschiktheidsverklaring en een kostenindicatie na het verrichten van een transactie als u gebruikt maakt van advies. Op uw verzoek ontvangt u een geschiktheidsverklaring en kostenindicatie voorafgaand aan de transactie.
- Toegang tot de belangrijkste informatie en overzichten van uw portefeuille via Online Bankieren en de Private Banking App,
- Verstrekken van periodieke portefeuillerapportages,
- Toegang tot beleggingsnieuws, factsheets, prospectussen en het Essentiële-informatiedocument (*Eid*) via de website Beleggingsinformatie en via beleggingsinformatie.vanlanschot.nl.

4. Wanneer kunt u het beste kiezen voor de beleggingsconcept Beleggingsadvies Actief?

U kunt het beste kiezen voor beleggingsconcept Beleggingsadvies Actief als u zelf actief met uw *beleggingen* bezig wilt zijn en regelmatig contact wilt met een beleggingsspecialist.

Het beleggingsconcept Beleggingsadvies Actief biedt de volgende dienstverlening.

- U krijgt advies van een beleggingsspecialist.
- U hebt gedurende het jaar frequent contact met een beleggingsspecialist. De frequentie is afhankelijk van de marktomstandigheden en de opinie op *beleggingen*. U kunt ook zelf contact opnemen met een beleggingsspecialist.
- Inventarisatie van uw beleggingsprofiel en duurzaamheidsprofiel.
- U krijgt advies over een gedegen portefeuilleopbouw als afgeleide van het overeengekomen beleggingsprofiel.
- Portefeuillebewaking waarbij wij uw portefeuille controleren op vermogensverdeling en voldoende spreiding.
- U krijgt advies over individuele aandelen, obligaties, beleggingsfondsen, indextrackers, alternatieve *beleggingen*, gestructureerde producten en derivaten.
- Wij toetsen periodiek uw doelstellingen en uitgangspunten in een persoonlijk gesprek.
- U ontvangt jaarlijks een portefeuille-analyse en gedurende het jaar proactieve beleggingsvoorstellen.
- Zoals met u is overeengekomen, brengen wij u via een e-mail op de hoogte als uw portefeuille met 10% of meer is gedaald ten opzichte van de waarde aan het einde van het voorgaande kwartaal (startwaarde). Dit meten we aan het einde van elke beursdag met een correctie voor eventuele tussentijdse bijstortingen of opnames. We kijken niet gedurende de dag of er sprake is van een daling van 10% of meer. In het bericht noemen we ook de peildatum. Dit is de datum waarop uw portefeuille met 10% of meer is gedaald. Als uw portefeuille in hetzelfde kwartaal nog verder daalt ten opzichte van de startwaarde, ontvangt u bij elke volgende 10% daling opnieuw een bericht. U ontvangt dit bericht op de dag na de peildatum.

5. Wanneer kunt u het beste kiezen voor beleggingsconcept Beleggingsadvies Specifiek?

U kunt het beste kiezen voor beleggingsconcept Beleggingsadvies Specifiek als u geen concrete vermogens- of inkomensdoelstelling hebt, maar wel gebruik wilt maken van onze selectie van *beleggingen* en hierover geadviseerd wilt worden.

Het beleggingsconcept Beleggingsadvies Specifiek biedt de volgende dienstverlening.

- U hebt gedurende het jaar een aantal keer contact met een beleggingsspecialist. De frequentie is afhankelijk van de marktomstandigheden en research op uw *beleggingen*. U kunt ook zelf contact opnemen met uw beleggingsspecialist of het team van beleggingsspecialisten.

- U krijgt advies over individuele aandelen, obligaties, beleggingsfondsen, indextrackers, alternatieve *beleggingen*, gestructureerde producten en derivaten.
- Portefeuillebewaking waarbij wij uw *beleggingen* controleren op verkoopopinies.
- Zoals met u overeengekomen, brengen wij u via een e-mail op de hoogte als uw *belegging* in een optie met 10% of meer is gedaald. In het bericht noemen we ook de peildatum. Dit is de datum waarop uw *belegging* met 10% of meer is gedaald. De 10% daling meten we ten opzichte van de initiële waarde van de *belegging* op het moment van aankoop of – als de aankoop in een vorige rapportageperiode plaatsvond – de slotkoers aan het einde van het vorige kwartaal (startwaarde). Wij kijken niet gedurende de dag of er sprake is van een 10%-daling. Wij kijken alleen op het einde van de dag of er sprake is van 10%-daling of meer ten opzichte van de slotkoers van de voorgaande beursdag. Als uw *belegging* in hetzelfde kwartaal nog verder daalt ten opzichte van de startwaarde, ontvangt u bij elke volgende 10%-daling wederom een bericht. Wij sturen u dit bericht op de dag na de peildatum.

6. Hoe kiest u een beleggingsconcept?

Het beleggingsconcept kiest u in overleg met uw banker of een beleggingsspecialist. Dit doet u op het moment dat u hebt besloten uw *vermogen* bij ons in Beleggingsadvies onder te brengen.

7. Wat moet u doen als u uw beleggingsconcept wilt wijzigen?

U kunt het beleggingsconcept aan het einde van een kwartaal aanpassen. Hierop zijn uitzonderingen mogelijk. Dit kan het geval zijn bij grote veranderingen in uw persoonlijke en/of financiële situatie.

Voor het aanpassen van uw beleggingsconcept neemt u contact op met uw banker of uw beleggingsspecialist. Deze laat de aanpassing administratief verwerken. U krijgt een bevestiging van de nieuwe afspraken. Deze moet u bewaren bij uw *overeenkomst*. In de bevestiging nemen wij op per wanneer de dienstverlening en de kosten van het nieuwe beleggingsconcept ingaan.

Overig

8. Wat moet u doen als u wilt overstappen naar een andere beleggingsdienstverlening?

U neemt daarvoor contact op met uw banker of uw beleggingsspecialist. Deze laat u weten op welke manier u kunt overstappen naar Vermogensbeheer, Zelf Beleggen, Evi Beheer of Evi Go.

9. Wanneer eindigt de overeenkomst?

Zowel u als wij kunnen de *overeenkomst* opzeggen door de ander een ondertekende brief of e-mail te sturen. U stuurt deze naar het kantooradres van uw banker of beleggingsspecialist. In sommige gevallen (bijvoorbeeld bij een en/of-rekening) kunnen wij u vragen ons alsnog een ondertekende brief te sturen.

In de volgende situaties eindigt onze relatie per direct en geheel, zonder dat wij u een brief moeten sturen.
- U bent failliet, valt onder een wettelijke regeling voor schuldsanering of vraagt surséance van betaling aan.
- U houdt zich niet aan de afspraken die in de *voorwaarden* staan.
- U verhuist naar de Verenigde Staten van Amerika.

In uw brief of e-mail moet u aangeven wat u met uw *beleggingen* en geld wilt doen. U kunt ons bijvoorbeeld opdracht geven uw *beleggingen* en geld te verkopen of over te boeken naar een andere rekening bij ons of bij een andere partij. Voor het verkopen of overboeken van uw *beleggingen* betaalt u kosten. Deze kosten vindt u in hoofdstuk 5 van deze *voorwaarden*.

Geeft u in uw brief of e-mail niet aan wat u met uw *beleggingen* wilt doen? Of is het ons niet duidelijk wat u bedoelt? Dan kunnen we de *overeenkomst* niet beëindigen. Wij nemen dan contact met u op om te vragen wat uw bedoeling is. U kunt in hoofdstuk 5 lezen welke kosten u tot beëindiging nog moet betalen.

Als gevolg van eventuele koersdalingen kan uw opbrengst dan lager zijn dan u op het moment van opzegging hebt verwacht. U ontvangt van ons een bevestiging van uw opzegging en de datum waarop wij de rekening opheffen.

10. Wat gebeurt er als u overlijdt?

Als u overlijdt, treden uw erfgenamen tijdelijk in uw plaats als partij bij de *overeenkomst*. Deze bepaling geldt niet als u een rechtspersoon bent. Wij geven geen beleggingsadvies zolang uw erfgenamen niet formeel bij ons bekend zijn. Wij weten pas formeel wie uw erfgenamen zijn, nadat wij een verklaring van erfrecht hebben ontvangen. Wij houden uw portefeuille ongewijzigd in stand tot wij deze verklaring hebben. Mocht u hierover andere afspraken met ons willen maken, omdat u voornemens bent om opties of alternatieve *beleggingen* in uw portefeuille op te nemen, neemt u dan contact met ons op. Wij bevestigen deze afspraken dan schriftelijk aan u en deze afspraken zijn vanaf dan onderdeel van de *overeenkomst*.

Wij geven uw erfgenamen beleggingsadvies totdat de nalatenschap is verdeeld. Het kan zijn dat na verdeling van de nalatenschap de erfgenaam de *effectenrekening* wenst aan te houden. Dan sluiten wij een nieuwe Overeenkomst voor Beleggingsadvies met die erfgenaam. Hebben wij negen maanden na uw overlijden niet kunnen vaststellen wie formeel uw erfgenamen zijn of wie uw executeur is? Dan kunnen we de *overeenkomst* beëindigen. In dat geval verkopen wij alle *beleggingen* op uw *effectenrekening*. De opbrengst schrijven wij over naar uw *tegenrekening* ten behoeve van uw erfgenamen.

Hebt u een en/of-effectenrekening en overlijdt één van u? Dan wordt de *overeenkomst* tijdelijk voortgezet met de ander, totdat bekend is of er ook andere erfgenamen zijn. Dat moet blijken uit een verklaring van erfrecht. Blijkt daaruit dat er ook andere erfgenamen zijn? Dan kunnen zij ons samen een opdracht geven wat er moet gebeuren met uw *vermogen*. Als er geen andere erfgenamen zijn, dan zetten wij de *overeenkomst* voor onbepaalde tijd voort met de andere persoon. Wel moeten we met de ander opnieuw een beleggingsprofiel overeenkomen.

11. Wat gebeurt er als u onder bewind of curatele wordt gesteld?

Als u onder bewind of curatele wordt gesteld, treedt uw bewindvoerder of curator in uw plaats als partij bij deze *overeenkomst*. Wij geven geen beleggingsadvies zolang de bewindvoerder of curator niet formeel bij ons bekend is. Ook moeten wij eerst met de bewindvoerder of curator een nieuw beleggingsprofiel overeenkomen zoals beschreven in hoofdstuk 3 van deze brochure. Wij weten pas formeel wie de bewindvoerder of curator is, nadat wij de benoeming door de rechtbank hebben ontvangen.

Uw bewindvoerder of curator is zelf verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid en om te kijken of er toestemming noodzakelijk is van de rechtbank voor het door hem of haar gevoerde beleid. Dit kan bijvoorbeeld noodzakelijk zijn als er sprake is van een niet-defensief beleggingsprofiel. Zolang u de *effectenrekening* aanhoudt, schrijven wij de kosten automatisch van de *effectenrekening* af.

Hebben wij gedurende een periode van zes maanden na uw onderbewind- of curatelestelling niet kunnen vaststellen wie formeel uw bewindvoerder of curator is? Of zijn wij binnen deze periode nog geen nieuw beleggingsprofiel overeengekomen met de bewindvoerder of curator? Dan mogen wij alle *beleggingen* op uw *effectenrekening* verkopen. De opbrengst houden we aan op uw *effectenrekening*.

12. Wat gebeurt er als u naar de Verenigde Staten verhuist?

Wij kunnen u dan niet meer adviseren. Wij mogen dan alle *beleggingen* verkopen waarna wij de opbrengst overboeken naar uw *tegenrekening*. Wij nemen daarna contact met u op om andere mogelijkheden te bespreken.

3. Wat is een beleggingsprofiel en hoe werkt het?

Inleiding

Onze beleggingsprofielen
1. Wat is een beleggingsprofiel?
2. Wat zijn vermogenscategorieën?
3. Welke beleggingsprofielen gebruiken wij?

Uw beleggingsprofiel
4. Hoe komen wij met u een passend beleggingsprofiel overeen?
5. Wat zijn de rendementsverwachtingen van uw overeengekomen beleggingsprofiel?
6. Hoe berekenen wij de rendementen en risico's?
7. Welke gevolgen heeft het opnemen van geld uit uw belegde vermogen?

Gebruik van uw beleggingsprofiel
8. Uw beleggingsprofiel als basis voor de advisering
9. Hoe gebruiken wij uw beleggingsprofiel voor de bewaking van uw portefeuille?
10. Wat is het actuele beleggingsprofiel van uw portefeuille?
11. Wat moet u doen als het actuele beleggingsprofiel van uw portefeuille afwijkt van het overeengekomen beleggingsprofiel?
12. Wat moet u doen als uw persoonlijke situatie verandert?

Inleiding

In dit hoofdstuk leest u wat een beleggingsprofiel is en welke beleggingsprofielen wij gebruiken. Ook leest u hoe wij met u een geschikt beleggingsprofiel overeenkomen. Wij laten u per beleggingsprofiel de kenmerken zien, zodat u kunt bepalen of u zich voldoende herkent in het overeengekomen beleggingsprofiel. Ook laten wij voor de verschillende beleggingsprofielen de rendementen en risico's zien die wij verwachten. Vervolgens informeren wij u hoe wij uw beleggingsprofiel gebruiken bij onze advisering en bij bewaking van de risico's in uw portefeuille. Ten slotte leest u hoe u ervoor kunt zorgen dat uw portefeuille blijft passen bij uw beleggingsprofiel. Zoals aangegeven in hoofdstuk 2 maken wij bij Beleggingsadvies Specifiek geen gebruik van beleggingsprofielen.

Onze beleggingsprofielen

1. Wat is een beleggingsprofiel?

Een beleggingsprofiel geeft een indicatie van het risico dat u met uw *beleggingen* loopt. Het geeft ook een indicatie van het rendement dat u met uw *beleggingen* kunt behalen. De grootste invloed op het risico en het rendement van de portefeuille zijn de verhoudingen tussen de verschillende vermogenscategorieën binnen uw portefeuille.

Voordat u uw portefeuille gaat invullen, bepalen wij samen met u het beleggingsprofiel dat het beste bij u past. Gaat u beleggen volgens dit beleggingsprofiel? Dan wordt de kans kleiner dat eventuele tegenvallende beleggingsresultaten onaanvaardbare gevolgen hebben voor uw haalbaarheid van uw persoonlijke doelstellingen.

2. Wat zijn vermogenscategorieën?

De *beleggingen* in uw portefeuille delen wij in vermogenscategorieën in. De risicomijdende *beleggingen* zijn onderverdeeld in de vermogenscategorieën geldmarkt en obligaties investment grade. De risicodragende *beleggingen* zijn onderverdeeld in de vermogenscategorieën obligaties high yield, obligaties opkomende landen, aandelen, onroerend goed, grondstoffen en de

meeste alternatieve *beleggingen*. Hebt u geld staan op een spaarrekening of deposito? Dan kunt u met uw beleggingsspecialist afspreken of u dat geld deel wilt laten uitmaken van uw belegd *vermogen*.

Vermogenscategorieën kunnen verschillend en soms tegengesteld reageren op economische bewegingen. Spreiding over verschillende vermogenscategorieën is daarom een krachtig middel om risico's te verminderen. Zo kan bijvoorbeeld het toevoegen van één risicodragende vermogenscategorie aan een portefeuille die uitsluitend bestaat uit risicomijdende vermogenscategorieën, het risico van deze portefeuille juist verlagen. Elk beleggingsprofiel kent een eigen samenstelling van vermogenscategorieën.

Bandbreedtes per vermogenscategorie per beleggingsprofiel

	Zeer defensief	Defensief	Neutraal	Gematigd offensief	Offensief	Zeer offensief
Geldmarkt	0%-20%	0%-20%	0%-20%	0%-20%	0%-20%	0%-20%
Obligaties investment grade	60%-100%	40%-80%	25%-65%	10%-40%	0%-25%	0%-20%
Obligaties high yield	0%-10%	0%-15%	0%-15%	0%-20%	0%-20%	0%-20%
Obligaties opkomende landen	0%-10%	0%-15%	0%-15%	0%-20%	0%-20%	0%-20%
Aandelen	0%-30%	10%-45%	20%-65%	30%-80%	40%-95%	70%-100%
Onroerend goed	0%-5%	0%-10%	0%-10%	0%-15%	0%-15%	0%-20%
Grondstoffen	0%-5%	0%-10%	0%-10%	0%-15%	0%-15%	0%-15%
Alternatieve beleggingen (optioneel)	0%-15%	0%-20%	0%-20%	0%-25%	0%-25%	0%-15%

In de tabel ziet u over welke vermogenscategorieën u uw *vermogen* kunt verdelen. Ook ziet u per vermogenscategorie voorbeelden van *beleggingen* die tot die categorie gerekend kunnen worden. Meer informatie over de kenmerken en risico's van *beleggingen* vindt u in hoofdstuk 7 van deze *voorwaarden*.

Vermogenscategorie	Voorbeelden van beleggingen
Geldmarkt	Het saldo op uw effectenrekening en/of spaarrekening, geldmarktfondsen
Obligaties investment grade	Obligaties (of beleggingsfondsen die beleggen in obligaties) van overheden en/of bedrijven met een hoge kredietkwaliteit
Obligaties high yield	Obligaties (of beleggingsfondsen die beleggen in obligaties) van bedrijven met een lage kredietwaardigheid
Obligaties opkomende landen	Obligaties (of beleggingsfondsen die beleggen in obligaties) van overheden of bedrijven uit opkomende landen
Aandelen	Aandelen (of beleggingsfondsen die beleggen in aandelen) van ondernemingen uit ontwikkelde landen en opkomende landen
Onroerend goed	(Beursgenoteerde) vastgoedfondsen
Grondstoffen	Beleggingsfondsen die beleggen in grondstoffen zoals goud, olie, metalen etc.
Alternatieve beleggingen	Beleggingsfondsen die beleggen in hedge funds, private equity of private debt
Gemengd	Beleggingsfondsen die beleggen in meerdere vermogenscategorieën

3. Welke beleggingsprofielen gebruiken wij?

Wij gebruiken zes beleggingsprofielen. Van elk beleggingsprofiel vindt u een beschrijving van de 'gemiddelde' belegger voor wie dat beleggingsprofiel passend is. Met behulp van deze beschrijving kunt u controleren of uw keuze bij u past. Niet alle kenmerken hoeven op uw persoonlijke situatie van toepassing te zijn.

Zeer defensief

Een zeer defensief beleggingsprofiel is geschikt voor beleggers die zeer sterk hechten aan vermogensbehoud op de korte termijn en veel minder aan vermogensgroei op de lange termijn. Als belegger met een zeer defensief beleggingsprofiel belegt u grotendeels in risicomijdende *beleggingen* zoals geldmarktinstrumenten en obligaties investment grade, en veel minder in risicodragende *beleggingen* zoals aandelen, obligaties high yield, onroerend goed en grondstoffen. U accepteert een beperkt negatief rendement in een slecht beleggingsjaar en een beperkte kans op vermogensverlies aan het einde van uw beleggingshorizon. U bent zich bewust van de risico's die aan beleggen verbonden zijn.

Defensief

Een defensief beleggingsprofiel is geschikt voor beleggers die hechten aan vermogensbehoud op de korte termijn en in mindere mate aan vermogensgroei op de lange termijn. Als belegger met een defensief beleggingsprofiel belegt u vooral in risicomijdende *beleggingen* zoals geldmarktinstrumenten en obligaties investment grade, en in mindere mate in risicodragende *beleggingen* zoals aandelen, obligaties high yield, onroerend goed en grondstoffen. U accepteert een gematigd negatief rendement in een slecht beleggingsjaar en een beperkte kans op vermogensverlies aan het einde van uw beleggingshorizon. U bent zich bewust van de risico's die aan beleggen verbonden zijn.

Neutraal

Een neutraal beleggingsprofiel is geschikt voor beleggers die zowel hechten aan vermogensbehoud op de korte termijn alsmede aan vermogensgroei op de lange termijn. Als belegger met een neutraal beleggingsprofiel belegt u zowel in risicomijdende *beleggingen* zoals geldmarktinstrumenten en obligaties investment grade, alsmede in risicodragende *beleggingen* zoals aandelen, obligaties high yield, onroerend goed en grondstoffen. U accepteert een negatief rendement in een slecht beleggingsjaar en een kans op vermogensverlies aan het einde van uw beleggingshorizon. U bent zich bewust van de risico's die aan beleggen verbonden zijn en heeft kennis van en ervaring met risicodragende *beleggingen*.

Gematigd offensief

Een gematigd offensief beleggingsprofiel is geschikt voor beleggers die hechten aan vermogensgroei op de lange termijn en in mindere mate aan vermogensbehoud op de korte termijn. Als belegger met een gematigd offensief beleggingsprofiel belegt u vooral in risicodragende *beleggingen* zoals aandelen, obligaties high yield, onroerend goed en grondstoffen, en in mindere mate in risicomijdende *beleggingen* zoals geldmarktinstrumenten en obligaties investment grade. U accepteert een aanzienlijk negatief rendement in een slecht beleggingsjaar en een kans op vermogensverlies aan het einde van uw beleggingshorizon. U bent zich bewust van de risico's die aan beleggen verbonden zijn en heeft kennis van en ervaring met risicodragende *beleggingen*. Een belegger in dit profiel heeft meestal een beleggingshorizon van minimaal 5 jaar.

Offensief

Een offensief beleggingsprofiel is geschikt voor beleggers die vermogensgroei op de lange termijn belangrijker vinden dan vermogensbehoud op de korte termijn. Als belegger met een offensief beleggingsprofiel belegt u grotendeels in risicodragende *beleggingen* zoals aandelen, obligaties high yield, onroerend goed en grondstoffen, en veel minder in risicomijdende *beleggingen* zoals geldmarktinstrumenten en obligaties investment grade. U accepteert een zeer aanzienlijk negatief rendement in een slecht beleggingsjaar en een grote kans op vermogensverlies aan het einde van uw beleggingshorizon. U bent zich zeer bewust van de risico's die aan beleggen verbonden zijn en heeft veel kennis van en ervaring met risicodragende *beleggingen*. Een belegger in dit profiel heeft meestal een langere beleggingshorizon, bijvoorbeeld 10 jaar.

Zeer offensief

Een zeer offensief beleggingsprofiel is geschikt voor beleggers die zeer sterk hechten aan vermogensgroei op de lange termijn en vrijwel niet aan vermogensbehoud op de korte termijn. Als belegger met een zeer offensief beleggingsprofiel belegt u bijna helemaal in risicovolle *beleggingen* zoals aandelen, obligaties high yield, onroerend goed en grondstoffen, en bijna niet in risicomijdende *beleggingen* zoals geldmarktinstrumenten en obligaties investment grade. U accepteert een zeer aanzienlijk negatief rendement in een slecht beleggingsjaar en een zeer grote kans op vermogensverlies aan het einde van uw beleggingshorizon. U bent zich zeer bewust van de risico's die aan beleggen verbonden zijn en heeft zeer veel kennis van en ervaring met risicodragende *beleggingen*. Een belegger in dit profiel heeft meestal een lange beleggingshorizon, bijvoorbeeld 15 jaar.

Uw beleggingsprofiel

4. Hoe komen wij met u een passend beleggingsprofiel overeen?

Wij komen met u een passend beleggingsprofiel overeen op basis van een zorgvuldige inventarisatie en analyse van uw financiële positie, uw inkomens- en vermogensdoelstellingen, uw bereidheid tot acceptatie van risico's, uw kennis van en ervaring met beleggen. Deze inventarisatie noemen wij de Intake Beleggen of ook wel de geschiktheidstoets. In deze toets geven wij u inzicht in rendement en risico. Dit kan u helpen bij het bepalen welk beleggingsprofiel het beste bij u past. Het gaat om het kiezen tussen de risico's van beleggen (koersdalingen op korte en lange termijn) en of uw financiële doelstellingen dan nog haalbaar zijn.

Uw duurzaamheidsvoorkeuren zijn geen onderdeel van dit beleggingsprofiel. Hiervoor geldt een ander profiel, namelijk uw duurzaamheidsprofiel. Meer informatie over uw duurzaamheidsprofiel kunt u vinden in hoofdstuk 4 van deze *voorwaarden*.

Houdt u verschillende portefeuilles aan? Dan komen wij voor Iedere Portefeuille (*effectenrekening*) een profiel met u overeen. U kunt uw beleggingsprofiel altijd weer aanpassen. Neemt u in dat geval contact op met uw beleggingsspecialist. Soms lukt het niet om een beleggingsprofiel met u overeen te komen. Bijvoorbeeld omdat wij over onvoldoende gegevens van u beschikken. Als dit voor u het geval is, dan kunt u ons alsnog van de benodigde informatie voorzien. Zonder overeengekomen beleggingsprofiel kunnen wij u niet adviseren. U kunt dan wel kiezen voor Zelf Beleggen. Daarbij belegt u volledig zelfstandig en krijgt u van ons geen beleggingsadvies.

5. Wat zijn de rendementsverwachtingen van uw overeengekomen beleggingsprofiel?

Rendementen en risicoverhoudingen zijn voortdurend aan wijzigingen onderhevig. Om u een zo goed mogelijk inzicht te geven in rendement en risico maken wij gebruik van scenarioanalyse. Hierbij wordt een groot aantal economische scenario's nagebootst. In de grafiek hierna staan de resultaten van een scenarioanalyse waarmee u een beeld kunt vormen hoe de waarde van uw *beleggingen* zich in enig jaar kan ontwikkelen. De waardeontwikkeling is weergegeven in percentages van uw belegbare *vermogen*.

Rendementsverwachtingen per beleggingsprofiel

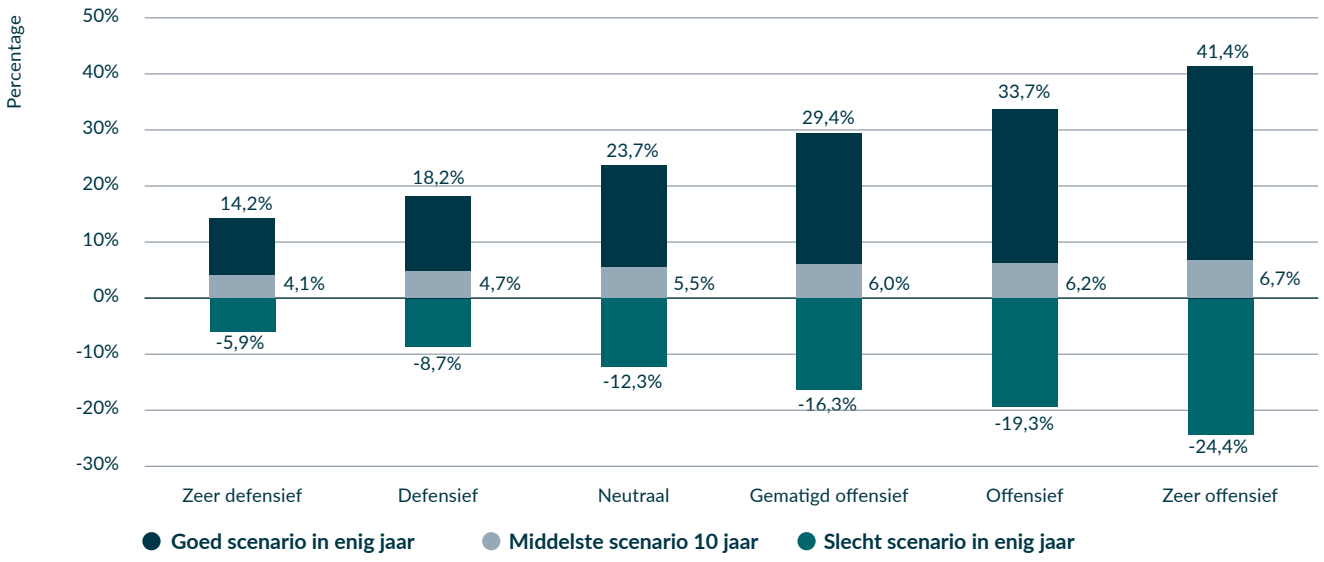

Bron: Ortec Finance, oktober 2025

De rendementen in de grafiek zijn prognoses. Prognoses vormen geen betrouwbare indicator voor toekomstige resultaten. De waarde van uw *beleggingen* kan fluctueren. In het verleden behaalde resultaten bieden geen garantie voor de toekomst.

U ziet in de grafiek dat er op korte termijn grote verschillen kunnen ontstaan tussen goede en slechte scenario's. De grafieken geven de bandbreedtes weer van de rendementen zoals deze zich in het eerste jaar voor kunnen doen op basis van 95% waarschijnlijkheid. Dit wil zeggen dat onder normale omstandigheden 95% van de scenario's na het eerste jaar binnen de vermelde bandbreedtes uitkomt. Er kunnen zich dus nog slechtere of betere scenario's voordoen. In 5% van de scenario's komt de vermogensontwikkeling na het eerste jaar buiten de vermelde bandbreedte uit (ofwel 50 van de 1.000 scenario's).

De bandbreedtes zijn gebaseerd op de scenario's voor het hele eerste jaar. Van kortere perioden kan niet gezegd worden dat de bandbreedtes proportioneel kleiner zijn. Het rendement in het middelste scenario stijgt als het profiel meer risico heeft (meer aandelen). Als een beleggingsprofiel meer naar rechts staat, wordt het verschil tussen goede en slechte economische scenario's groter. Er zijn 1.000 verschillende economische scenario's doorgerekend. Deze scenario's zijn vooral gebaseerd op historische data. Daarnaast is er rekening gehouden met economische trends op lange termijn, het beleid van centrale banken en de vooruitzichten voor inflatie. De resultaten van een scenarioanalyse worden niet alleen door de scenario's, maar ook door de samenstelling van een portefeuille bepaald.

De getoonde rendementen zijn bruto rendementen. Dit betekent dat er geen rekening is gehouden met kosten van beleggen. De werkelijke kosten van beleggen zijn vooraf niet precies vast te stellen. Als wij voor u een scenario-analyse maken, houden we wel rekening met beleggingskosten. Deze kosten zijn een schatting van de optelsom van kosten die wij rekenen en de kosten van de *beleggingen* in de portefeuille. Uit voorzichtigheid houden we er rekening mee dat niet alle kosten worden goedgemaakt door extra rendement.

Bij scenarioanalyse gaan wij er vanuit dat portefeuilles goed gespreid zijn, zoals behorend bij het beleggingsprofiel. Als uw eigen portefeuille niet volgens die verdeling gespreid is, kunnen de resultaten aanzienlijk afwijken.

6. Hoe berekenen wij de rendementen en risico's?

Voor scenarioanalyse maken wij gebruik van de simulatiemodellen van OPAL Wealth Planner van Ortec Finance. In dit systeem worden onze modelportefeuilles doorgerekend met de scenario's van Ortec. Deze worden maandelijks door Ortec aangepast aan de laatste economische cijfers. Dit betekent dat de percentages van maand tot maand anders kunnen zijn. De resultaten helpen ons om u inzicht te geven in de verhoudingen tussen rendement en risico bij beleggen en sparen. Meer informatie over Ortec vindt u op www.ortec-finance.com.

7. Welke gevolgen heeft het opnemen van geld uit uw belegde vermogen?

Als u regelmatig geld opneemt uit uw belegde *vermogen*, heeft dit grote invloed op de kans om uw doelen te bereiken. En daarmee ook op uw keuze van het beleggingsprofiel. Vaak wordt de invloed van deze opnames onderschat. De invloed van opnames verschilt per beleggingsprofiel. Bent u van plan om periodiek bedragen op te nemen uit uw portefeuille? Bespreekt u dit dan met uw beleggingsspecialist, zodat u samen de juiste keuze voor uw beleggingsprofiel kunt maken. Met Opal Wealth Planner®, zoals uitgelegd bij punt 6, houden wij rekening met hoe vooraf besproken geldopnames uit uw belegde *vermogen* uw doelen beïnvloeden.

Gebruik van uw beleggingsprofiel

8. Uw beleggingsprofiel als basis voor de advisering

Voor een optimale invulling van uw portefeuille zijn kennis en maatwerk essentieel. Op basis van uw beleggingsprofiel adviseren wij u over de verdeling van uw portefeuille over de verschillende vermogenscategorieën en *beleggingen*. Wij houden hierbij rekening met de bandbreedtes per vermogenscategorie per beleggingsprofiel. En binnen de bandbreedtes spelen de strategische en tactische keuzes een rol bij de invulling van uw portefeuille.

9. Hoe gebruiken wij uw beleggingsprofiel voor de bewaking van uw portefeuille?

De samenstelling en de waarde van de *beleggingen* in uw portefeuille kunnen veranderen. Dit kan gebeuren doordat u transacties hebt gedaan. Maar ook omdat de financiële markten voortdurend in beweging zijn en koersen schommelen. Deze veranderingen zijn van invloed op het actuele beleggingsprofiel van uw portefeuille. Wij controleren daarom periodiek of de samenstelling van uw portefeuille wat risico betreft nog aansluit bij uw beleggingsprofiel.

Met het overeengekomen beleggingsprofiel als uitgangspunt hebben wij minimum- en maximumgrenzen vastgesteld voor de risicodragende *beleggingen* in portefeuilles. Deze zogenoemde bandbreedtes geven u voldoende ruimte om in te spelen op gewijzigde omstandigheden op de financiële markten. Tegelijkertijd zorgen zij ervoor dat u niet meer risico neemt dan past bij uw beleggingsprofiel.

In onderstaande tabel ziet u per beleggingsprofiel welke bandbreedtes wij hebben vastgesteld.

Bandbreedtes voor risicodragende beleggingen per beleggingsprofiel

Beleggingsprofiel	Bandbreedtes voor risicodragende beleggingen
Zeer defensief	0% - 30%
Defensief	15% - 45%
Neutraal	35% - 65%
Gematigd offensief	60% - 85%
Offensief	70% - 100%
Zeer offensief	70% - 100%

10. Wat is het actuele beleggingsprofiel van uw portefeuille?

Het actuele beleggingsprofiel van uw portefeuille geeft weer hoe de verdeling van uw *beleggingen* over de verschillende vermogenscategorieën op enig moment is. Blijft de waarde van de risicodragende *beleggingen* tussen de vastgestelde bandbreedtes? Dan sluit de samenstelling van uw portefeuille nog aan bij het met u overeengekomen beleggingsprofiel. Via Online Bankieren kunt u het actuele beleggingsprofiel van uw portefeuille inzien. U ziet dit beleggingsprofiel ook terug op het positieoverzicht dat u periodiek van ons ontvangt. Natuurlijk kunt u ook altijd aan uw beleggingsspecialist vragen wat uw actuele beleggingsprofiel is.

11. Wat moet u doen als het actuele beleggingsprofiel van uw portefeuille afwijkt van het overeengekomen beleggingsprofiel?

Het kan zijn dat het actuele beleggingsprofiel van uw portefeuille afwijkt van het beleggingsprofiel dat wij met u zijn overeengekomen. Als dit gedurende langere tijd het geval is, adviseren wij u om samen met uw beleggingsspecialist afspraken te maken over vervolgstappen. Past een ander beleggingsprofiel beter bij u? Dan wijzen wij u op de consequenties daarvan en komen met u een nieuw beleggingsprofiel overeen. Dit leggen we vast in onze administratie. Vanzelfsprekend zorgen wij daarna voor de bewaking van uw portefeuille volgens het nieuwe overeengekomen beleggingsprofiel.

In de praktijk zijn er drie situaties mogelijk.

1. Het actuele beleggingsprofiel van uw portefeuille en uw overeengekomen beleggingsprofiel zijn hetzelfde. Dit betekent dat de vermogensverdeling van uw portefeuille past binnen het overeengekomen profiel.
2. Met het actuele beleggingsprofiel van uw portefeuille loopt u minder risico dan met uw overeengekomen beleggingsprofiel. Dit betekent dat uw portefeuille minder risicovol is ingericht dan wij met u zijn overeengekomen. Maar u moet mogelijk ook genoegen nemen met een lager rendement dan verwacht. Hierdoor neemt het risico toe dat u uw financiële doelstellingen niet haalt. In deze situatie adviseren wij u het belang in risicodragende *beleggingen* te verhogen en/of het belang in risicomijdende *beleggingen* te verlagen. Op die manier komt uw portefeuille uit op een samenstelling die past bij het overeengekomen beleggingsprofiel.
3. Met het actuele beleggingsprofiel van uw portefeuille loopt u meer risico dan met uw overeengekomen beleggingsprofiel. Dit betekent dat uw portefeuille risicovoller is ingericht dan wij met u zijn overeengekomen. Hierdoor hebt u meer kans op positieve rendementen, maar loopt u ook meer risico op negatieve rendementen. In deze situatie adviseren wij u het belang in risicodragende *beleggingen* te verlagen ten gunste van risicomijdende *beleggingen*. De samenstelling van uw portefeuille past dan weer bij het overeengekomen beleggingsprofiel.

12. Wat moet u doen als uw persoonlijke situatie verandert?

Verandert er iets in uw financiële of persoonlijke situatie of duurzaamheidsvoorkeuren? Dan moet u dit meteen doorgeven aan uw beleggingsspecialist. Periodiek vragen wij u of er wijzigingen zijn geweest in uw persoonlijke situatie. Wij verwachten dat u ons de gevraagde informatie verstrekt om indien nodig de geschiktheid van het beleggingsprofiel en dienstverlening opnieuw te kunnen beoordelen, anders kunnen wij onze dienstverlening aan u niet continueren. Een verandering in uw situatie kan invloed hebben op de manier waarop u belegt of op het doel waarmee u belegt. U kunt bij een verandering denken aan bijvoorbeeld een echtscheiding, ontslag, verhuizing naar de Verenigde Staten van Amerika. Wijzigingen in uw persoonlijke situatie hebben vaak gevolgen voor uw doelstellingen en daardoor ook voor uw gekozen beleggingsprofiel.

Als u ons niets laat weten over een verandering in uw situatie, dan kan het zijn dat wij u een advies geven dat niet bij u past. Zolang u ons geen informatie geeft over een verandering in uw situatie, gaan wij ervan uit dat de manier waarop u belegt en het doel waarmee u belegt nog steeds onveranderd zijn.

4. Duurzaamheid binnen Beleggingsadvies

Inleiding

Algemene uitleg duurzaamheid
1. Wat is duurzaam beleggen in het algemeen?
2. Wat is een ESG-belegging, een duurzame belegging en een EU Taxonomiebelegging?
3. Welke Europese duurzaamheidsregelgeving is van toepassing?
4. Welke duurzaamheidsclassificaties zijn er in de SFDR?

Duurzaamheid bij Van Lanschot Kempen
5. Wat verstaan wij bij Van Lanschot Kempen onder duurzaamheid?
6. Wat verstaan wij bij Van Lanschot Kempen onder een duurzame belegging?
7. Met welke duurzaamheidsrisico's houdt Van Lanschot Kempen rekening?
8. Hoe integreert Van Lanschot Kempen duurzaamheidsrisico's in de beleggingsbeslissingen?
9. Wat is de invloed van de duurzaamheidsrisico's op het rendement?
10. Wat zijn de belangrijkste negatieve effecten op de duurzaamheidsfactoren?
11. Welke duurzaamheidsclassificaties heeft Beleggingsadvies?

Uw duurzaamheidsvoorkeuren
12. Waarom vragen wij u naar uw duurzaamheidsvoorkeuren?
13. Hoe komen wij met u een duurzaamheidsprofiel overeen?
14. Welke duurzaamheidsprofielen hanteren wij?
15. Wijzigen van uw duurzaamheidsprofiel

Informatie over duurzaamheid
16. Welke informatie ontvangt u van ons over duurzaamheid voorafgaand aan de dienstverlening?

Inleiding

In dit hoofdstuk leggen wij u uit wat wij als Van Lanschot Kempen verstaan onder duurzaamheid en hoe wij omgaan met duurzaamheid binnen Beleggingsadvies. Ook leggen wij u uit waarom wij uw duurzaamheidsvoorkeuren uitvragen en welke informatie u van ons ontvangt over duurzaamheid.

Algemene uitleg duurzaamheid

1. Wat is duurzaam beleggen in het algemeen?

Bij duurzaam beleggen speelt naast het financieel rendement ook de invloed van beleggingen op 'ESG', een belangrijke rol. ESG staat voor Environmental (milieu), Social (maatschappij) en Governance (goed bestuur). Dit betekent dat naast financiële criteria ook ESG-kansen en risico's meewegen bij het selecteren van beleggingen. Dat kan bijvoorbeeld door u alleen advies te geven over bepaalde bedrijven of sectoren en andere uit te sluiten. Een ander voorbeeld is om in dialoog te gaan met bedrijven of beheerders van beleggingsfondsen die wij adviseren om hen te stimuleren tot verbetering van hun duurzaamheidsprestaties of door beleggingen te selecteren die naast een financieel rendement ook tot doel hebben om een positieve impact op de samenleving te realiseren.

2. Wat is een ESG-belegging, een duurzame belegging en een EU Taxonomiebelegging?

ESG Belegging

ESG-beleggingen voldoen aan een aantal duurzaamheidscriteria, maar niet aan alle criteria waar duurzame beleggingen aan moeten voldoen. ESG-beleggingen houden rekening met nadelige gevolgen voor bepaalde duurzaamheidsfactoren, ook wel 'Principle Adverse Impacts' of 'PAI's' genoemd. Duurzaamheidsfactoren hebben betrekking op ecologische, sociale of maatschappelijke aspecten. Bij nadelige gevolgen kunt u denken aan de uitstoot van broeikasgassen, maar ook aan schending van mensenrechten. Een opsomming van de nadelige gevolgen waar wij rekening mee houden kunt u lezen onder '8. Hoe integreren wij duurzaamheid inclusief de kansen en risico's die hier mee samenhangen in ons beleggingsproces?'.

Duurzame belegging

In het verleden hanteerde iedere partij een eigen definitie voor een duurzame belegging. Door nieuwe Europese regelgeving, genaamd de 'Verordening betreffende informatieverschaffing over duurzaamheid in de financiële dienstensector' (ook wel bekend als de Sustainable Finance Disclosure Regulation, ofwel de SFDR), is er nu een uniforme definitie van een duurzame beleggingen. Deze definitie is: een duurzame belegging is een belegging in een activiteit van een onderneming die een bijdrage levert aan een milieu- en/of sociale doelstelling, die geen schade toebrengt aan andere milieu- en/of sociale doelstellingen en waarbij de onderneming waarin wordt belegd voldoet aan minimale standaarden voor verantwoord bestuur.

EU Taxonomiebelegging

Om investeringen in duurzame activiteiten te bevorderen heeft de Europese Commissie de EU Taxonomie opgesteld. Dit is een handboek dat diverse criteria bevat waar economische activiteiten aan moeten voldoen om als ecologisch duurzaam geclassificeerd te worden. In de EU Taxonomie is een classificatiesysteem per sector vastgesteld op basis waarvan investeerders en bedrijven kunnen beoordelen welke investeringen wel en niet duurzaam zijn en op welke milieudoelen deze impact hebben. Als een activiteit voldoet aan de criteria van de EU Taxonomieverordening dan noemen we dit een EU Taxonomiebelegging.

Beleggingen die voldoen aan de EU Taxonomie en toepasselijke selectiecriteria zijn beleggingen die:
- een substantiële bijdrage leveren aan een of meer van onderstaande zes milieudoelstellingen, en;
- geen significante schade toebrengen aan de resterende milieudoelstellingen, en;
- kunnen aantonen dat ze voldoen aan minimale sociale standaarden.

De zes milieudoelstellingen

1. Bestrijding van de klimaatverandering (klimaatmitigatie)
2. Aanpassing aan de klimaatverandering (klimaatadaptatie)
3. Duurzaam gebruik en de bescherming van water en marine hulpbronnen
4. Overgang naar een circulaire economie
5. Preventie en bestrijding van verontreiniging
6. Bescherming en herstel van de biodiversiteit en ecosystemen.

Om te bepalen of een belegging een EU Taxonomiebelegging is, zijn wij en andere partijen afhankelijk van informatie die beursgenoteerde ondernemingen rapporteren. Op dit moment is het aantal bedrijven dat rapporteert volgens de EU-Taxonomie nog beperkt. Hierdoor is het nu nog niet mogelijk om voor de meeste beleggingen vast te stellen of de beleggingen in lijn zijn met de EU Taxonomie. Het gevolg hiervan is dat wij hier nog geen rekening mee kunnen houden bij het toetsen van uw duurzaamheidsvoorkeuren. Meer informatie hierover kunt u lezen onder 6 van dit hoofdstuk 'Wat verstaan wij bij Van Lanschot Kempen onder een duurzame belegging?'.

3. Welke Europese duurzaamheidsregelgeving is van toepassing?

Om de Europese duurzaamheidsambities te bevorderen heeft de EU een pakket aan wettelijke maatregelen ontplooit. Naast de 'EU Taxonomie' is er ook wetgeving voor informatieverschaffing over duurzaamheid in de financiële dienstensector in werking getreden, de SFDR. De SFDR is bedoeld om meer transparantie te verschaffen over duurzaamheidsrisico's, ongunstige effecten op de duurzaamheid en stelt overige duurzaamheid gerelateerde informatie verplicht. Zo moeten wij u pre-contractueel en periodiek informatie verstrekken over de mate van duurzaamheid van het beleggingsconcept waarin u belegd bent en de beleggingen die wij voor u hebben geselecteerd. Meer informatie hierover kunt u lezen onder 'Informatie over duurzaamheid' in dit hoofdstuk.

4. Welke duurzaamheidsclassificaties zijn er in de SFDR?

Op basis van de SFDR kunnen beleggingsfondsen op basis van duurzame criteria worden ingedeeld in drie categorieën:

1 Artikel 6 beleggingsfonds: beleggingsfonds heeft geen of beperkt duurzaamheidsbeleid. Artikel 6 fondsen kunnen vervolgens weer worden onderscheiden in:
6(a) Het beleggingsfonds houdt geen rekening met duurzaamheidsrisico's
6(b) Het beleggingsfonds houdt wel rekening met duurzaamheidsrisico's

2. Artikel 8 beleggingsfonds: beleggingsfonds promoot ecologische, of sociale kenmerken of een combinatie van die kenmerken, waarbij ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur volgen. Om als artikel 8 te worden geclassificeerd dient het beleggingsfonds een duurzaamheidsbeleid te hebben waarin minimaal beleid met betrekking tot uitsluitingen, ESG-integratie en actief aandeelhouderschap is opgenomen.

   Een artikel 8 beleggingsfonds is niet verplicht om duurzame beleggingen op te nemen. In het informatiedocument dat het fonds opstelt is terug te vinden of het fonds duurzame beleggingen opneemt.

3. Artikel 9 beleggingsfonds: beleggingsfonds heeft duurzame beleggingen tot doel.
   Om als artikel 9 beleggingsfonds te classificeren moeten de beleggingen van het fonds investeren in economische activiteiten die bijdragen aan het behalen van een milieudoelstelling of sociale doelstelling. Daarnaast mag de belegging geen afbreuk doen aan één van de bovengenoemde doelstellingen uit de Taxonomie. Net als een artikel 8 fonds moet het fonds rekening houden met de praktijken van goed bestuur. Verder dient het fonds een index als referentiebenchmark aan te wijzen.

Voor informatie over de duurzaamheidsclassificatie van beleggingsfondsen maken wij gebruik van derde partijen, zoals gerenommeerde ESG-data providers. Een voorbeeld hiervan is MSCI ESG Research. Wij kiezen deze derden altijd zorgvuldig uit. Wij zijn echter niet voor verantwoordelijk als de informatie van deze partijen niet juist of onvolledig is.

Duurzaamheid bij Van Lanschot Kempen

5. Wat verstaan wij bij Van Lanschot Kempen onder duurzaamheid?

Duurzaamheid betekent voor Van Lanschot Kempen langetermijnwaardecreatie voor alle stakeholders. Deze waardecreatie betreft zowel financiële als niet-financiële waarde.

Van Lanschot Kempen richt zich op behoud en opbouw van vermogen, op duurzame wijze, zowel voor onze klanten als voor de samenleving waarvan wij deel uitmaken. Wij hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- Een duurzame samenleving is van belang voor de realisatie van onze missie om op de lange termijn *vermogen* te behouden en op te bouwen.
- Door het behoud en de opbouw van *vermogen* op duurzame wijze houden wij rekening met ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de samenleving waarin wij actief zijn.
- Duurzaamheid is ook relevant voor onze klanten: het *vermogen* dat wij voor hen behouden of opbouwen, behoudt zijn waarde alleen in een wereld die op lange termijn economisch, maatschappelijk en ecologisch houdbaar is.
- Als wealth manager die over generaties heen denkt, houden wij bij onze dienstverlening en besluitvorming rekening met de samenhang tussen economische waarde, samenleving en milieu, binnen de grenzen van onze rol en invloed.

Om deze redenen verankeren wij als wealth manager duurzaamheidsrisico's en kansen, waar relevant en passend, in onze activiteiten en besluitvorming.

6. Wat verstaan wij bij Van Lanschot Kempen onder een duurzame belegging?

Een duurzame belegging volgens de SFDR is een belegging die bijdraagt aan het behalen van een milieudoelstelling of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen nadelige gevolgen heeft voor andere milieudoelstellingen of sociale doelstellingen. Daarnaast moet de onderneming waarin wordt belegd goed bestuur hebben.

De huidige definitie van een duurzame belegging in de SFDR is erg breed. Van Lanschot Kempen hanteert daarom de volgende criteria om beleggingen te kwalificeren als een duurzame belegging.

Als duurzame belegging classificeren wij aandelen en obligaties, direct of via beleggingsfondsen van Van Lanschot Kempen, die aan de volgende criteria voldoen:

- **Duurzame (beursgenoteerde) aandelen en bedrijfsobligaties:** Aandelen en bedrijfsobligaties van (beursgenoteerde) bedrijven die:
  a. tenminste 20% van hun omzet genereren uit activiteiten die bijdragen aan een beter milieu of sociale doelen, en/of
  b. minimaal 5% van hun netto-omzet genereren uit producten die bijdragen aan de SDG-doelstellingen, en/of
  c. een deel van de uitgaven of investeringen van het onderliggende bedrijf voldoet aan de EU Taxonomieverordening of een deel van de omzet van het onderliggend bedrijf wordt gegeneerd uit activiteiten die voldoen aan de EU Taxonomieverorderning
- **Staatsobligaties:** Staatsobligaties van landen die goed scoren op criteria ten aanzien van milieubeleid en de mate waarin zij er in slagen om in fundamentele behoeften te voorzien (o.a. huisvesting, schoon drinkwater en veiligheid).
- **Groene-, sociale-, impact- en/of duurzaamheidsgerelateerde obligaties:** Obligaties waarvan de opbrengst specifiek gebruikt wordt om projecten te financieren die positieve milieu- en/of sociale voordelen hebben.

Daarnaast toetsen wij of deze *beleggingen* niet ongewild ook nadelige gevolgen hebben voor andere milieudoelstellingen of sociale doelstellingen. Deze *beleggingen* toetsen wij aan onze strengste uitsluitingscriteria. Deze vereisten hebben betrekking op de uitstoot van broeikasgassen (bijvoorbeeld niet 10% met hoogste broeikasgasintensiteit) en governance (bijvoorbeeld minimaal één vrouw in het bestuur). Tot slot, de bedrijven moeten ook ons beleid voor goed bestuur volgen.

Om vast te stellen of een belegging in aandelen en bedrijfsobligaties aan deze criteria voldoet maken wij gebruik van MSCI ESG of andere vergelijkbare data-analysebedrijven op gebied van ESG. Verschillende data-analysebedrijven meten voor ons de blootstelling aan milieuactiviteiten gericht op het tegengaan van klimaatverandering en energie-efficiëntie, het voorkomen van vervuiling en het minimaliseren van afval, duurzaam beheer van water, bosbouw en landgebruik. Daarnaast wordt de bijdrage gemeten aan sociale activiteiten. Deze sociale indicatoren omvatten toegang tot basisbehoeften, zoals gezondheidszorg, huisvesting, en voeding, het verstrekken van MKB- en persoonlijke leningen, onderwijsdiensten en het overbruggen van de digitale kloof in de minst ontwikkelde landen. De mate waarin wordt belegd in duurzame economische activiteiten wordt gemeten aan de hand van de omzet. Data-analysebedrijven gebruiken hiervoor een combinatie van feitelijke gegevens en eigen schattingen van bedrijven waarin wordt belegd.

Om vast te stellen of een belegging in staatsobligaties aan deze definitie voldoet maken wij gebruik van informatie uit de Global Sustainable Competitiveness Index van SolAbility en de Social Progress Index. Deze indices scoren landen op criteria ten aanzien van milieubeleid en sociale factoren. Wij merken staatsobligaties van de landen die het best scoren op een van deze twee of beide indexen aan als duurzame beleggingen.

Groene-, sociale-, duurzaamheidsgerelateerde- en andere vormen van obligaties, kwalificeren wij als duurzaam wanneer zij voldoen aan relevante standaarden op dit gebied (zoals de ICMA Green bonds standard van het Climate Bonds Initiative) op basis van gegevens uit Bloomberg.

Deze criteria passen wij toe op de selectie van individuele aandelen, bedrijfsobligaties, staatsobligaties, gestructureerde producten en Van Lanschot Kempen beleggingsfondsen. Voor beleggingsfondsen van derden passen wij, waar data beschikbaar zijn, dezelfde criteria toe. Indien deze data niet beschikbaar zijn, wordt uitgegaan van de door derden aangeleverde data. Deze kunnen afwijken van onze definitie van een duurzame belegging.

7. Met welke duurzaamheidsrisico's houdt Van Lanschot Kempen rekening?

Van Lanschot Kempen neemt duurzaamheidsrisico's mee in haar beleggingsproces. Duurzaamheidsrisico's worden gedefinieerd als ecologische, sociale of governance (ESG) factoren die, als ze zich voordoen, een daadwerkelijke of potentiële materiële negatieve invloed kunnen hebben op de waarde van een *belegging* en daarmee op het rendement van de *belegging*. Duurzaamheidsrisico's kunnen op zichzelf een risico vormen of indirect een negatieve invloed hebben op het algehele risico van uw portefeuille, waaronder marktrisico's, liquiditeitsrisico's, kredietrisico's of operationele risico's.

De volgende soorten duurzaamheidsrisico's kunnen van invloed zijn op het rendement:

a. **Milieurisico's:** deze omvatten, maar zijn niet beperkt tot, het vermogen van bedrijven waarin wordt belegd om klimaatverandering tegen te gaan en zich eraan aan te passen, het potentieel voor koolstofprijsstijgingen, de afhankelijkheid van en impact op biodiversiteit en ecosystemen, blootstelling aan toenemende waterschaarste en waterprijs toename, natuurlijke hulpbronnencrises en uitdagingen op het gebied van afvalbeheer, gevaarlijke stoffen en circulariteit.
b. **Sociale risico's:** deze omvatten, maar zijn niet beperkt tot, mensen- en arbeidsrechten en -omstandigheden, gezondheid en veiligheid op het werk, eerlijke werkomstandigheden, diversiteit, menselijk kapitaal, productveiligheid, normen voor het beheer van de toeleveringsketen, zorgen over privacy en gegevensbeveiliging en relaties met de gemeenschap.
c. **Governance risico's:** deze omvatten, maar zijn niet beperkt tot, eigendomsstructuren, samenstelling en effectiviteit van het bestuur, stimulansen voor het management, managementkwaliteit, stakeholdermanagement, auditkwaliteit, fiscale transparantie, bedrijfsethiek en politieke instabiliteit.

De invloed van deze risico's op het rendement omschrijven wij onder '9. Wat is de invloed van de duurzaamheidsrisico's op het rendement?'.

8. Hoe integreert Van Lanschot Kempen duurzaamheidsrisico's in de beleggingsbeslissingen?

Van Lanschot Kempen weegt naast financiële ook duurzame (oftewel niet-financiële) criteria mee in haar beleggingsproces. Dit houdt in dat als onderdeel van het duurzaamheidsbeleid criteria op het gebied van Environment (E), Social (S) en Governance (G); oftewel, milieu, mens en goed bestuur worden meegenomen. Dit betekent het volgende.

- ESG-Criteria worden meegenomen bij het beoordelen van lange termijn risico gewogen rendementsverwachtingen voor verschillende markten waarbij wij het bijzonder letten op klimaatverandering. Het tempo van klimaatverandering heeft invloed op de verwachte economische groei.
- De *beleggingen* die wij adviseren worden gespreid over verschillende markten, sectoren en landen. Wij zijn ervan overtuigd dat de vermogensverdeling de grootste impact op het lange termijn rendement heeft.
- De beheerders van fondsen die wij u adviseren de ESG-informatie grondig analyseren en materiële ESG-risico's en kansen meewegen met de vertaling naar beleggingsrisico's en kansen in het beleggingsbeleid. Daarnaast worden ESG-criteria ook gebruikt bij de selectie en monitoring van de te selecteren beleggingsfondsen. Het uitgangspunt is dat door de opgenomen beleggingsfondsen goed bestuur, ecologische en sociale risico's en kansen worden geïntegreerd in het beleggingsproces en er dialoog door de fondsbeheerders wordt gevoerd met bedrijven waar ruimte is voor verbetering.
- De beheerders van beleggingsfondsen die wij u adviseren ook de United Nations Principles for Responsible Investing (UNPRI of PRI) hebben ondertekend. Dat is een in 2006 door de Verenigde Naties opgestelde gedragscode voor duurzaam beleggen voor professionele beleggers zoals vermogensbeheerders en pensioenfondsen.

Advieslijsten

Voor de dienstverlening Beleggingsadvies onderhouden wij Advieslijsten voor Beleggingsfondsen, Individuele Aandelen, Individuele Obligaties en Gestructureerde Producten. *Beleggingen* die op Advieslijsten (en daarvan afgeleid het Adviesuniversum) zijn opgenomen kunnen door een beleggingsspecialist worden geadviseerd. Het duurzaamheidsbeleid voor Beleggingsadvies heeft betrekking op dit Adviesuniversum. Hierna leggen wij dit duurzaamheidsbeleid verder uit per soort *belegging*.

Advieslijst beleggingsfondsen

Actieve aandelen- en bedrijfsobligatiefondsen

Wij streven ernaar om actieve aandelen- en bedrijfsobligatiebeleggingsfondsen op de Advieslijst Beleggingsfondsen aan de onderstaande minimale duurzaamheidscriteria te laten voldoen. Na opname op de Advieslijst beleggingsfondsen toetst Van Lanschot Kempen de beleggingen van de geselecteerde fondsbeheerders elk kwartaal op ESG-criteria. Hierbij wordt zowel het gedrag van in de beleggingsfondsen opgenomen ondernemingen beoordeeld (omgang met milieu, arbeidsrechten, anti- corruptie en goed bestuur), als de betrokkenheid bij de productie, distributie en verkoop van controversiële producten.

Onderstaand treft u een nadere uitwerking hiervan aan:

1. **Dialoog met fondsbeheerders (engagement)**
   Indien uit de toetsing naar voren komt dat bedrijven zijn opgenomen door de beheerders van de beleggingsfondsen die niet passen binnen onze ESG-criteria, gaan we in gesprek met de beheerders. Indien dit gesprek met de beheerder niet effectief is, kan dit resulteren in de verwijdering van deze *belegging* van de Advieslijst Beleggingsfondsen.

2. **Uitsluiten van controversiële wapens**
   Een aantal bedrijven en sectoren waarvan het product of de dienst schadelijk is voor mensen en/of het milieu willen we u per definitie niet adviseren. Alle actieve aandelen- en bedrijfsobligatiefondsen op de Advieslijst sluiten daarom controversiële wapens uit. Onder controversiële wapens worden kern-, chemische en biologische wapens, cluster- bommen en anti-persoonsmijnen verstaan.

3. **Uitsluitingsbeleid voor tabak**
   Het beleggingsfonds belegt niet in producenten van tabak. Verkopers van tabak zoals supermarkten of leveranciers van goederen en diensten aan tabaksproducenten zijn wel toegestaan mits maximaal 20% van de omzet uit de verkoop van tabak komt.

4. **Uitsluitingsbeleid voor fossiele brandstoffen**
   Het beleggingsfonds belegt niet in bedrijven die meer dan 20% van hun omzet halen uit het opwekken van stroom in kolencentrales, uit het delven van kolen of het raffineren van kolen voor energieopwekking. Het beleggingsfonds belegt niet in bedrijven die meer dan 20% van hun omzet halen uit het winnen van olie uit teer- en oliezanden.

5. **Actief stembeleid**
   Wij vinden het belangrijk dat de beheerders van beleggingsfondsen die wij aan u adviseren beschikken over een stembeleid voor aandeelhoudersvergaderingen en een strategie hebben van actief aandeelhouderschap (engagement ofwel in dialoog gaan met bedrijven) om een verbetering op gebied van ESG te realiseren.

Passieve aandelen- en bedrijfsobligatiefondsen
Voor passief beheerde aandelen- en bedrijfsobligatiebeleggingsfondsen (ETF's en indexfondsen) passen wij geen eigen duurzaamheidscriteria toe. Voor deze beleggingsfondsen beperken wij ons tot het screenen op wettelijk verplichte uitsluitingen, zoals sanctielijsten. Of en in hoeverre binnen het beleggingsfonds zelf rekening wordt gehouden met duurzaamheid, is afhankelijk van de fondsaanbieder.

Omdat deze beleggingsfondsen een index volgen heeft het beleggingsfonds geen directe mogelijkheid om zelf de samenstelling van de portefeuille (die wordt immers door de index bepaald) aan te passen. Daarnaast gaan beheerders van ETF’s en indexfondsen geen dialoog met bedrijven aan om hun duurzame prestaties te verbeteren (engagement).

Staatsobligatiefondsen
Ons uitsluitingsbeleid voor staatsobligatiefondsen betreft het uitsluiten van landen:
- die het klimaatakkoord van Parijs niet hebben geratificeerd;
- betrokken zijn bij ernstige schendingen van mensenrechten of geweld tegen de eigen bevolking gebruiken;
- onderdrukkende regimes of landen waartegen de EU of VN wapensancties heeft ingesteld.

Wij gaan met de beheerders van de staatsobligatiefondsen in gesprek als er niet in lijn met ons uitsluitingsbeleid wordt belegd. Wij verzoeken daarbij ongewenste *beleggingen* te verkopen dan wel de beleggingsmethodologie aan te passen.

Duurzaamheidsbeleid met betrekking tot overige vermogenscategorieën
Voor sommige vermogenscategorieën zoals Derivaten hanteren wij geen minimale duurzaamheidscriteria, omdat een gestandaardiseerd duurzaamheidsbeleid nog niet mogelijk is.

Advieslijsten Aandelen en Obligaties

Ten aanzien van de Advieslijsten Individuele Aandelen en Individuele Obligaties hanteren wij voor bedrijven de volgende minimale duurzaamheidscriteria conform criteria zoals die ook gelden voor Actieve Aandelen- en bedrijfsobligatiefondsen.

- Uitsluiten van controversiële wapens
- Uitsluitingsbeleid voor tabak
- Uitsluitingsbeleid voor fossiele brandstoffen

Op de Advieslijst Obligaties nemen wij tevens geen obligaties op van landen:

- betrokken zijn bij ernstige schendingen van mensenrechten of geweld tegen de eigen bevolking gebruiken;
- onderdrukkende regimes of landen waartegen de EU of VN wapensancties heeft ingesteld.

Advieslijst Gestructureerde Producten

Ons duurzaamheidsbeleid voor uitgevers van gestructureerde producten op de Advieslijst is hetzelfde als de minimale duurzaamheidscriteria voor obligaties van bedrijven. Wij maken alleen gebruik van uitgevers die zijn opgenomen in onze Advieslijst Obligaties.

Ideeënlijsten en modelportefeuilles

Binnen Beleggingsadvies voeren wij centraal modelportefeuilles en ideeënlijsten aan als aanbevelingen voor klanten in Beleggingsadvies. De beleggingsfondsen en/of bedrijven opgenomen in deze modelportefeuilles en ideeënlijsten voldoen aan de vijf minimale duurzaamheidscriteria zoals hierboven weergegeven bij actieve aandelen- en bedrijfsobligatiefondsen.

Voor klanten in Beleggingsadvies die op het vlak van duurzaamheid verder willen gaan hanteren we de modelportefeuille Duurzaam. Beheerders van de verschillende soorten beleggingsfondsen die in de modelportefeuille Duurzaam worden opgenomen dienen naast de hierboven genoemde ESG-criteria ook aan aanvullende ESG-criteria te voldoen.

9. Wat is de invloed van de duurzaamheidsrisico's op het rendement?

De waarschijnlijke invloed van de eerdergenoemde duurzaamheidsrisico's op het rendement van uw portefeuille is afhankelijk van het type *beleggingen* waar de u in belegt. Per categorie schatten wij de invloed als volgt in:

a. **Aandelen en aan aandelen gerelateerde beleggingen:** duurzaamheidsrisico's kunnen van invloed zijn op de prijs van een aandeel, ze kunnen van invloed zijn op het vermogen van het bedrijf waarin wordt belegd om een dividend uit te keren of resulteren in de noodzaak om kapitaal aan te trekken. Zo zou het kunnen dat een bedrijf (tijdelijk) minder of geen dividend kan uitkeren omdat er extra investeringen nodig zijn om het productieproces energiezuiniger te maken. Tegelijk kan het juist ook betekenen dat er voorkomen wordt dat dit aandeel door veel beleggers verkocht wordt omdat het bedrijf de milieunormen niet respecteert.

b. **Vastrentende beleggingen:** duurzaamheidsrisico's kunnen van invloed zijn op de kasstromen van de leners, op hun vermogen om aan hun schuldverplichtingen te voldoen en kunnen ook van invloed zijn op de kredietkwaliteit of de prijsstelling van bedrijfsemittenten, overheden en andere overheid gerelateerde emittenten. Het niet beheersen van duurzaamheidsrisico's kan leiden tot een verslechtering van de kredietwaardigheid of prijsstelling.

c. **Andere beleggingen/blootstellingen zoals contanten, geldmarktinstrumenten, wisselkoersen, rentetarieven en derivaten:** duurzaamheidsrisico's die van invloed zijn op overheden en andere aan de overheid gerelateerde emittenten, en zakelijke emittenten van geldmarktinstrumenten en nabije contanten zijn vergelijkbaar met de risico's die van invloed zijn op vaste inkomenseffecten in termen van kredietkwaliteit, prijsstelling en/of de waarde van valuta's. Houdbaarheids-risico's zijn van invloed op overheden of kunnen ook van invloed zijn op wisselkoersen en rentetarieven voor valuta's die aan dergelijke overheden zijn gekoppeld. Voor derivaten kunnen de hierboven beschreven factoren ook van invloed zijn op de prestaties van een derivaat via de impact op de onderliggende blootstelling.

De gecombineerde beoordeling van de bovengenoemde soorten duurzaamheidsrisico's - op het rendement van uw portefeuille kunnen wij geen specifieke classificatie voor het duurzaamheidsrisico van uw portefeuille geven, omdat dit afhankelijk is van de samenstelling van uw specifieke portefeuille. Wilt u weten meer weten over de invloed van de duurzaamheidrisico's op het rendement van uw portefeuille neemt u dan contact op met uw beleggingsadviseur.

10. Wat zijn de belangrijkste negatieve effecten op de duurzaamheidsfactoren?

De belangrijkste mogelijke negatieve effecten op ecologisch vlak zijn broeikasgasemissies van onze *beleggingen*, activiteiten in de sector fossiele brandstoffen, niet-hernieuwbare energie, energieverbruik, activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteitsgevoelige gebieden, emissies in water en het aandeel gevaarlijk afval en radioactief afval van onze *beleggingen*. De belangrijkste mogelijke negatieve effecten op sociaal vlak zijn mogelijke schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) en het mogelijk ontbreken van procedures, afspraken en systemen voor het bewaken van de naleving hiervan, de loonkloof tussen mannen en vrouwen, genderdiversiteit, mogelijke blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneelsmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens) en mogelijke *beleggingen* in landen met schendingen van sociale rechten.

Wij nemen bepaalde ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren in aanmerking bij de samenstelling van onze Adviezlijsten. Dit betreft de mogelijke negatieve effecten van de *beleggingen* op ecologische, sociale en werkgelegenheidszaken, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

11. Welke duurzaamheidsclassificaties heeft Beleggingsadvies?

Beleggingsadvies als dienst zelf kent geen duurzaamheidsclassificatie. Deze is ook niet vereist.

Uw duurzaamheidsvoorkeuren

12. Waarom vragen wij u naar uw duurzaamheidsvoorkeuren?

Wij houden graag bij onze adviezen aan u rekening met uw duurzaamheidsvoorkeuren. Op deze manier kunnen wij u *beleggingen* adviseren die aansluiten bij uw duurzaamheidsvoorkeuren. Wij vragen u daarom tijdens de intake beleggen naar uw duurzaamheidsvoorkeuren. Meer informatie over de Intake Beleggen kunt u lezen in hoofdstuk 3, onder '4. Hoe komen wij met u een passend beleggingsprofiel overeen?'.

13. Hoe komen wij met u een duurzaamheidsprofiel overeen?

Wij vragen u of u duurzaamheid wilt meenemen in de keuze voor uw beleggingen binnen beleggingsadvies. Wij vragen naar uw duurzaamheidsvoorkeuren ten aanzien van de volgende drie categorieën. Op basis hiervan komen wij met u een duurzaamheidsprofiel overeen. Daarna toetsen wij voorafgaand aan ieder advies of een *belegging* geschikt voor u is.

1. De mate waarin u wilt dat wij rekening houden met bepaalde belangrijke nadelige gevolgen (PAI) van *beleggingen* en duurzaamheidsfactoren;
2. Welk minimum gedeelte van uw portefeuille dient te voldoen aan de criteria voor duurzame belegging, en
3. Welk minimum gedeelte van uw portefeuille dient te bestaan uit *beleggingen* die er specifiek op gericht zijn om klimaatverandering te beperken en/of de gevolgen ervan te beheersen ('voldoen aan de EU Taxonomie')

In onze duurzaamheidsprofielen houden wij nog geen rekening met EU Taxonomiebeleggingen omdat er nog onvoldoende betrouwbare data beschikbaar is. Op dit moment is het aantal bedrijven dat rapporteert volgens de EU-Taxonomie nog beperkt. Wij vragen uw voorkeuren desondanks nu uit, zodat wij hier rekening mee kunnen houden wanneer deze informatie voor veel beleggingen beschikbaar is. Op het moment dat wij denken voldoende informatie te hebben informeren wij u daarover. Uw duurzaamheidsvoorkeuren zijn geen onderdeel van uw beleggingsprofiel. Houdt u voor verschillende doeleinden portefeuilles aan? Dan komen wij voor iedere portefeuille een passend duurzaamheidsprofiel met u overeen.

14. Welke duurzaamheidsprofielen hanteren wij?

Wij hanteren drie duurzaamheidsprofielen, Neutraal, Betrokken en Sterk Betrokken. Als u duurzaamheid niet wilt meenemen in de keuze voor uw *beleggingen*, dan leidt dat tot duurzaamheidsprofiel Neutraal. In dat geval mogen wij zowel duurzame beleggingen als niet-duurzame beleggingen adviseren. Vindt u duurzaamheid wel belangrijk? Dan leidt dat, afhankelijk van uw duurzaamheidsvoorkeuren, tot duurzaamheidsprofiel Betrokken of Sterk Betrokken. Dat betekent dat wij alleen *beleggingen* mogen adviseren die aansluiten op uw duurzaamheidsvoorkeuren. Een overzicht van de kenmerken per duurzaamheidsprofiel ziet u op de volgende pagina.

Neutraal duurzaamheidsprofiel	Betrokken duurzaamheidsprofiel	Sterk betrokken duurzaamheidsprofiel
Percentage Duurzame beleggingen: minimum conform uw eigen voorkeuren	Percentage Duurzame beleggingen: minimum conform uw eigen voorkeuren	Percentage Duurzame beleggingen: minimum conform uw eigen voorkeuren
Voor het beperken van nadelige gevolgen belegt u niet in:		
Passieve beleggingsfondsen die geen rekening houden met: Wettelijk verplichte uitsluitingen, zoals sancties.	**Beleggingsfondsen en directe beleggingen met:** Organisaties gerelateerd aan: — Controversiële wapens — Kolen – ≥20% van de omzet — Oliezanden – ≥20% van de omzet — Tabaksproductie — Tabaksdistributie & leveranciers – ≥20% van de omzet **Additioneel** — Ernstige overtredingen op het gebied van mensen- en arbeidsrechten, milieu en corruptie (OESO-richtlijnen)	**Beleggingsfondsen en directe beleggingen met:** Organisaties gerelateerd aan: — Controversiële wapens — Ernstige overtredingen op het gebied van mensen- en arbeidsrechten, milieu en corruptie (OESO-richtlijnen) **Additioneel** — Kolen – ≥1% van de omzet — Oliezanden – ≥10% van de omzet — Conventionele wapenproductie – ≥5% van de omzet — Conventionele wapensystemen, componenten & ondersteuningssystemen – >15% van de omzet — Ernstige overtredingen op het gebied van mensen- en arbeidsrechten, milieu en corruptie (OESO richtlijnen) — Tabaksproductie — Tabaksdistributie – ≥5% van de omzet — Tabakleveranciers – ≥20% van de omzet — Gas – ≥50% van de omzet — Olie – ≥10% van de omzet — Koolstof intensieve energie opwekking – ≥50% van de omzet
Actieve beleggingsfondsen & directe beleggingen met: Organisaties gerelateerd aan: — Controversiële wapens — Kolen – ≥20% van de omzet — Oliezanden – ≥20% van de omzet — Tabaksproductie — Tabaksdistributie & leveranciers – ≥20% van de omzet.		
Landen gerelateerd aan: — EU of VN sancties	Landen gerelateerd aan: — EU of VN sancties	Landen gerelateerd aan: — EU of VN sancties **Additioneel** — Onaanvaardbare implementatie duurzaamheidsbeleid — Betrokkenheid bij schendingen van mensenrechten en arbeidsrechten, zwakke governance of instelling
		— Best-in-Class aanpak. Deze aanpak houdt in dat fondsbeheerders bedrijven selecteren die het best scoren op duurzaamheidscriteria en daarnaast de minst duurzame bedrijven uitsluiten.

15. Wijzigen van uw duurzaamheidsprofiel

U kunt altijd uw duurzaamheidsvoorkeuren aanpassen. Neemt u daarvoor contact op met uw private banker.

Informatie over duurzaamheid

16. Welke informatie ontvangt u van ons over duurzaamheid voorafgaand aan de dienstverlening?

Wilt u weten hoe wij als beleggingsadviseur de duurzaamheidsrisico's integreren in ons beleggingsproces dan kunt u daarover informatie vinden op vanlanschotkempen.com/nl/duurzaamheid/regelgeving.

5. Kosten voor Beleggingsadvies

Inleiding

Algemeen
1. Welke kosten betaalt u voor Beleggingsadvies?

Kosten van de dienstverlening (lopende en eenmalige kosten)
2. Hoe berekenen wij de adviesvergoeding die u moet betalen?
3. Welke beleggingen nemen wij in de berekening van de adviesvergoeding niet mee als belegd vermogen?
4. Hoe ziet u welke adviesvergoeding u moet betalen?
5. Welke kosten zijn onderdeel van de adviesvergoeding?
6. Welke eenmalige kosten moet u betalen om uw portefeuille bij ons weg te boeken?
7. Wat moet u nog betalen als de overeenkomst eindigt?

Interne transactiekosten
8. Wat zijn de transactiekosten voor aan- en verkooptransacties?
9. Hoe berekenen wij de waarde van een transactie?
10. Wat zijn de transactiekosten bij emissies?
11. Wat zijn de transactiekosten kosten bij reguliere optietransacties?
12. Wat zijn de transactiekosten bij overige opties, zoals valutaopties, indexopties of special products?
13. Hoe rekenen wij uw orders in buitenlandse valuta af?
14. Waar kunt u zien hoeveel interne transactiekosten u aan ons moet betalen?

Externe transactiekosten
15. Welke externe transactiekosten moet u ons betalen?
16. Wat zijn de belastinggerelateerde kosten?
17. Wat zijn handelskosten?
18. Wat zijn market-spread kosten?
19. Wat is de swing factor?

Kosten beleggingen
20. Welke kosten berekent een productontwikkelaar van een belegging?

Overig
21. Welke btw-regels gelden er voor beleggingsdiensten?
22. Wat gebeurt er als wij kosten aanpassen?

Inleiding

In dit hoofdstuk leest u alles over de kosten die wij u in rekening brengen als u kiest voor onze dienstverlening Beleggingsadvies. De belangrijkste kosten van de dienstverlening zijn de lopende kosten (adviesvergoeding) en de interne transactiekosten. Daarnaast kan het voorkomen dat u externe transactiekosten moet betalen.

Naast de kosten van de dienstverlening die wij in rekening brengen, zijn er ook kosten van de *beleggingen*. Dit zijn de kosten die een productontwikkelaar van een *belegging* in rekening brengt. De kosten van de *beleggingen* betaalt u niet rechtstreeks, maar zijn verwerkt in het rendement of de koers van de *belegging*. Een verdere uitsplitsing van de kosten en een illustratie van de invloed van de kosten op uw rendement kunt u vinden in uw portefeuillerapportage.

Algemeen

1. Welke kosten betaalt u voor Beleggingsadvies?

U maakt gebruik of gaat gebruikmaken van Beleggingsadvies. Dat betekent dat wij u (gaan) adviseren over *beleggingen*. Voor deze dienstverlening brengen wij u kosten in rekening. Kosten beïnvloeden het netto rendement van uw *beleggingen*. Daarom is het belangrijk dat u een goed inzicht hebt in die kosten.

U ontvangt per kwartaal een overzicht van ons met zowel de kosten voor onze dienstverlening als een inschatting van de kosten van de *beleggingen* op uw *effectenrekening*.

Hierna ziet u een tabel met onze belangrijkste kosten. Dit zijn de lopende kosten (adviesvergoeding) en de interne transactie-kosten (de kosten van onze dienstverlening). Daarna geven wij een beschrijving van deze kosten en externe transactiekosten.

Overzicht adviesvergoeding Beleggingsadvies Actief per jaar

	Beleggingsadvies Actief	
Vermogen in euro	**Exclusief btw**	**Inclusief btw**
0 - 500.000	0,87%	1,05%
500.000 - 1.000.000	0,79%	0,96%
1.000.000 – 2.500.000	0,74%	0,90%
2.500.000 – 5.000.000	0,70%	0,85%
5.000.000 – 7.500.000	0,66%	0,80%
> 7.500.000	0,62%	0,75%
Interne kosten per transactie (vrijgesteld van btw)	0,30%	

Deze percentages zijn op twee cijfers achter de komma afgerond.

Voorbeeld

U maakt gebruik van beleggingsconcept Beleggingsadvies Actief en heeft op deze rekening een gemiddeld belegd vermogen van € 1.800.000. De adviesvergoeding voor beleggingsadvies inclusief btw is dan per jaar:

Over de eerste € 500.000	1,05%	€	5.250
Over het meerdere tot € 1.000.000	0,96%	€	4.800
Over de resterende € 800.000	0,90%	€	7.200
	0,96%	**€**	**17.250**

Overzicht adviesvergoeding Beleggingsadvies Specifiek per jaar

	Beleggingsadvies Specifiek	
Vermogen in euro	**Exclusief btw**	**Inclusief btw**
Adviesvergoeding per jaar	0,35%	0,42%
Minimumbedrag	€ 500	€ 605
Interne kosten per transactie (vrijgesteld van btw)	0,45%	

Deze percentages zijn op twee cijfers achter de komma afgerond.

Als u gebruik maakt van onze beleggingsdienstverlening Beleggingsadvies en/of Vermogensbeheer Collectief én binnen deze dienstverlening meerdere effectenrekeningen hebt, kan het zijn dat u in aanmerking komt voor het beleggingsarrangement.

Het beleggingsarrangement houdt in dat u een staffelkorting kunt krijgen op de door u verschuldigde adviesvergoeding en/of beheervergoeding. U komt in aanmerking voor deze staffelkorting als u aan alle hieronder genoemde voorwaarden voldoet:

- U neemt één of meerdere van de volgende beleggingsdiensten af: Beleggingsadvies Actief, Beleggingsadvies Specifiek of Vermogensbeheer Collectief (vermogensbeheer via de vermogensfondsen Smart, Duurzaam, Actief en Index) en u houdt daarbij meer dan één effectenrekening aan.
- Het totale gemiddelde belegde vermogen dient binnen een bepaalde periode op minimaal twee of meer beleggings-advies- en/of vermogensbeheerrekeningen, ten minste € 2.500.000 te bedragen. De wijze van berekening sluit aan op de methode die ook gebruikt wordt voor de berekening van de kosten van de dienstverlening. U kunt dit nalezen in dit hoofdstuk onder de paragraaf over de berekening van de advies- of beheervergoeding.
- U hebt geen individuele korting(en) met betrekking tot deze effectenrekeningen.
- Indien deze effectenrekeningen behoren tot dezelfde klantgroep, dan worden al deze effectenrekeningen meegenomen in de hiervoor genoemde berekening. Een klantgroep definiëren wij als: 'Alle natuurlijke en rechtspersonen die op hetzelfde adres woonachtig dan wel statutair gevestigd zijn, als ook alle rechtspersonen waarvan de 100% Uiteindelijke Belanghebbende(n) (de UBO's) op het zelfde adres woonachtig is(zijn)'.

In onderstaande tabel ziet u een overzicht van de staffelkorting van het beleggingsarrangement:

Gemiddeld belegd vermogen		Korting
Van	**Tot**	
2.500.000	5.000.000	10%
5.000.000	10.000.000	15%
10.000.000	15.000.000	20%
15.000.000	20.000.000	25%
20.000.000	en meer	30%

Deze staffelkorting brengen wij elk kwartaal in mindering op de door u te betalen advies- en/of beheervergoeding. Voldoet u een kwartaal niet aan de voorwaarden? Dan hebt u over dat kwartaal geen recht op deze korting.

Kosten van de dienstverlening (lopende en eenmalige kosten)

2. Hoe berekenen wij de adviesvergoeding die u moet betalen?

Voor de berekening van de adviesvergoeding gaan wij uit van uw gemiddelde belegde vermogen in het betreffende kalenderkwartaal. Het belegde vermogen is de totale waarde van alle *beleggingen* op uw rekening, inclusief opgelopen rente bij obligaties. Het geld op uw rekening telt hierbij niet mee.

Wij bepalen uw gemiddelde belegde vermogen als volgt:

- Aan het einde van iedere maand stellen wij de waarde van uw belegde vermogen vast. Aan het einde van ieder kalender-kwartaal tellen wij de waarden van de vier meest recente peilmomenten bij elkaar op en delen deze door vier.
- Als in een kalenderkwartaal niet voor alle maanden peilmomenten beschikbaar zijn, stellen wij het gemiddelde belegde vermogen vast op basis van het aantal beschikbare peilmomenten. In dat geval wordt de adviesvergoeding berekend naar rato van de periode waarin u in dat kalenderkwartaal heeft belegd. Hieronder ziet u een rekenvoorbeeld voor beleggings-concept Beleggingsadvies Actief.
- U betaalt over het *vermogen* in de eerste schijf de bijbehorende adviesvergoeding. Over het meerdere betaalt u het percentage in de volgende schijf et cetera.
- De adviesvergoeding die u ons betaalt, wordt belast met 21% btw.

Voorbeeld

U start in februari met Beleggingsadvies Actief. De waarde van uw belegde vermogen bedraagt aan het einde van februari € 1.700.000 en aan het einde van maart € 1.900.000. Het gemiddelde belegde vermogen wordt dan vastgesteld op basis van deze twee peilmomenten en bedraagt € 1.800.000. De adviesvergoeding wordt berekend over dit bedrag en naar rato van de periode waarin u in dat kalenderkwartaal heeft belegd.

3. Welke beleggingen nemen wij in de berekening van de adviesvergoeding niet mee als belegd vermogen?

Onderstaande *beleggingen* zijn vrijgesteld van de adviesvergoeding en kunt u terugvinden onder 'vrijgesteld vermogen' op de beleggingsadviesnota.

- De premiewaarden van uw optiebeleggingen en de waarden van stockdividenden en claims
- De waarde van uw *beleggingen* in private-equity fondsen Egeria en/of Gilde
- De waarde van uw *beleggingen* in Cadogan
- De waarde van uw *beleggingen* in DeltaHaven I, III, IA, IV, VI, en VII, voormalig Hof Hoorneman
- De waarde van uw *beleggingen* in Passadehaven, Passadehaven II en III, voormalig Hof Hoorneman

4. Hoe ziet u welke adviesvergoeding u moet betalen?

Aan het begin van elk kwartaal ontvangt u een beleggingsadviesnota over het vorige kwartaal. Wij streven ernaar om deze nota binnen twee weken na het einde van een kwartaal naar u te sturen. Het verstrekken van de nota kan schriftelijk of door de nota op te nemen in uw digitale dossier binnen Online Bankieren. Op deze nota kunt u zien hoe wij de adviesvergoeding hebben berekend. Daarnaast ziet u op de nota het bedrag dat u moet betalen. Dit bedrag schrijven wij automatisch af van uw *effectenrekening*. Op het rekeningafschrift of het online overzicht van uw *effectenrekening* ziet u de afschrijving van het bedrag. De door u betaalde adviesvergoeding nemen wij mee bij de berekening van het nettorendement van uw portefeuille.

5. Welke kosten zijn onderdeel van de adviesvergoeding?

De adviesvergoeding berekenen wij voor onze dienstverlening Beleggingsadvies. Hierbij hoort de dienstverlening op basis van de beleggingsconcepten zoals uitgelegd in hoofdstuk 2 van deze *voorwaarden*. Daarbij horen ook de administratie en het bewaren van *beleggingen* zoals uitgelegd in hoofdstuk 6.

Hierbij moet u denken aan de volgende kosten.

- Kosten voor het bewaren van *beleggingen* (bewaarloon)
- Kosten voor het incasseren van coupons en dividenden
- De aanvullende kosten bij het contant uitbetalen van coupons en dividenden
- Kosten bij het aflossen van betaalbaar gestelde obligaties door een debiteur
- De aanvullende kosten bij het contant uitbetalen van betaalbaar gestelde obligaties
- Kosten voor het terugvorderen van buitenlandse dividendbelasting over dividenden die betaalbaar zijn gesteld vanaf 1 januari 2014. Voor het terugvorderen van buitenlandse dividendbelasting, betaalbaar gesteld voor 1 januari 2014 moet u wel kosten betalen. Deze kosten zijn dan 5% over het terug te vorderen bedrag, met een minimum van € 20 per regel. Voor extra activiteiten berekenen wij een uurtarief van € 150. Meer informatie over het terugvorderen van buitenlandse dividendbelasting kunt u lezen in hoofdstuk 6
- Kosten voor een opgave van de successiewaarde van een portefeuille. U of uw erfgenamen kunnen bij ons een opgave voor een portefeuille opvragen waarbij wij de successiewaarden aangeven. Deze hebt u nodig voor uw aangifte
- Broker- en verwerkingskosten. Brokerkosten zijn de kosten die wij aan een broker moeten betalen om uw transactie uit te laten voeren. Verwerkingskosten zijn de overige kosten die wij moeten betalen aan derden of intern om uw transacties te laten uitvoeren
- Kosten voor corporate actions. Voor de administratieve afhandeling van corporate actions berekenen wij geen aanvullende kosten. Als de corporate action leidt tot aan- of verkooptransacties, berekenen wij wel de reguliere transactiekosten.

6. Welke eenmalige kosten moet u betalen om uw portefeuille bij ons weg te boeken?

Wilt u uw portefeuille overboeken naar een andere bank? Dan moet u daarvoor kosten betalen. U moet betalen voor de girale leveringen van *beleggingen* van uw beleggingsdepot bij ons naar een beleggingsdepot bij een andere bank. Deze kosten berekenen wij per *belegging* (titel). Het maakt daarbij niet uit of de levering naar een bank binnen of buiten Europa plaatsvindt. De kosten bedragen:

- € 18,15 (incl. btw) voor een *belegging* die op een *beurs* binnen Europa genoteerd is,
- € 24,20 (incl. btw) voor een *belegging* die op een *beurs* buiten Europa genoteerd is,
- € 60,50 (incl. btw) voor een *belegging* die niet-beursgenoteerd is.

Voor een overboeking van uw beleggingsdepot naar een ander beleggingsdepot bij Van Lanschot Kempen of haar dochterondernemingen betaalt u geen kosten.

7. Wat moet u nog betalen als de overeenkomst eindigt?

Is de *overeenkomst* beëindigd? En hebt u vooraf kosten betaald voor ná de datum van beëindiging? Dan zijn wij niet verplicht om die kosten aan u terug te betalen. Moest u nog kosten betalen over de periode tot aan de datum waarop de *overeenkomst* is beëindigd? Dan moet u die nog steeds aan ons betalen. U moet na beëindiging nog wel transactiekosten betalen, bijvoorbeeld voor het verkopen van bepaalde *beleggingen*. De adviesvergoeding voor onze dienstverlening Beleggingsadvies blijven wij alleen afschrijven als sprake is van een situatie zoals omschreven in de *overeenkomst* of *voorwaarden*. Dit is bijvoorbeeld het geval als wij de andere rekeninghouder of uw erfgenamen na uw overlijden blijven adviseren.

Interne transactiekosten

8. Wat zijn de transactiekosten voor aan- en verkooptransacties?

Bij een aan- of verkooptransactie betaalt u transactiekosten. Dit is een percentage over de totale waarde van een transactie. Het percentage is afhankelijk van uw keuze voor een beleggingsconcept. In de tabellen ‘Adviesvergoeding beleggingsconcept Actief’ en ‘Adviesvergoeding beleggingsconcept Specifiek’ aan het begin van dit hoofdstuk ziet u welk percentage er voor u geldt.

De kosten in deze tabel gelden per transactie voor:

- de aan- en verkoop van beleggingsfondsen, aandelen, obligaties en gestructureerde producten;
- de aan- en verkooptransacties van stockdividenden, warrants, claims;
- de uitoefening (exercises) of aanwijzing (assignments) van aandelen- en obligatieopties;
- de aan- en verkooptransacties van edelmetalen;
- de aan- of verkooptransacties die als gevolg van een corporate action plaatsvinden.

Voor optietransacties hanteren wij andere transactiekosten. Bij de berekening van de nettoperformance van uw portefeuille nemen wij de transactiekosten mee.

Na het bevestigen van een order ontvangt u een kosteninschatting via een notificatiebericht in Online Bankieren. Indien u geen toegang hebt tot Online Bankieren ontvangt u een notificatie per e-mail. De daadwerkelijke kosten die u uiteindelijk moet betalen voor uw transactie ziet u op uw transactienota.

Meer informatie hierover kunt u nalezen in de Handleiding Zelf Beleggen onder ‘Uitleg Notificatiebericht kosteninzicht’.

9. Hoe berekenen wij de waarde van een transactie?

- Bij een aan- en verkoop van obligaties berekenen wij de waarde van de transactie door het aantal eenheden te vermenigvuldigen met de coupure en de koers waartegen de transactie is uitgevoerd, inclusief de meegekochte en meeverkochte rente.
- Bij een aan- en verkoop van alle overige *beleggingen* berekenen wij de waarde door het aantal eenheden te vermenigvuldigen met de koers waartegen de transactie is uitgevoerd.
- Bij de kosten van transacties zoals genoemd bij punt 7 hanteren wij geen minimumbedrag en ze zijn vrijgesteld van btw.

In een aantal voorbeelden lichten wij de berekening van de transactiekosten toe.

Voorbeeld 1

U koopt 100 aandelen in het Kempen Orange Fund à € 45 (genoteerd aan de beurs in Amsterdam). U hebt gekozen voor beleggingsconcept Beleggingsadvies Actief. Uw transactiewaarde bedraagt € 4.500. Uw transactiekosten bedragen (€ 4.500 x 0,30% =) € 13,50.

Voorbeeld 2

U koopt 200 aandelen Yahoo à $ 30 (genoteerd aan de beurs in de Verenigde Staten). U hebt gekozen voor beleggingsconcept Beleggingsadvies Specifiek. Stel de dollarkoers is € 0,80. De transactiewaarde bedraagt $ 6.000. Omgerekend naar euro's is de transactiewaarde € 4.800. Uw transactiekosten bedragen (€ 4.800 x 0,45%. =) € 21,60

Voorbeeld 3

U wilt op 1 augustus voor een bedrag van circa € 20.000 een vierjarige Nederlandse staatsobligatie aankopen. U hebt gekozen voor beleggingsconcept Beleggingsadvies Actief. De coupon is 2,75% en is betaalbaar op 1 februari van ieder jaar gedurende de looptijd. De huidige koers bedraagt 102%. U koopt € 275 rente mee over de periode van 1 februari tot 1 augustus. Deze rente ontvangt u terug op de eerstvolgende coupondatum. Uw transactiewaarde is € 20.675 (aankoop x koers + meegekochte rente van 20.000 x 102% + € 275). Uw transactiekosten bedragen (€ 20.675 x 0,3% =) € 62,03.

10. Wat zijn de transactiekosten bij emissies?

In de meeste gevallen betaalt u bij de introductie van een nieuwe *belegging* (een emissie) de reguliere transactiekosten. In sommige gevallen betaalt u aan de uitgevende instelling op de toegewezen stukken een bepaalde opslag op de uitgiftekoers. Deze opslag is een vergoeding voor de kosten die verband houden met de distributie van de *belegging* en de marketing-inspanningen. Als een dergelijke opslag geldt, staat dat vermeld in het prospectus van de *belegging* en berekenen wij geen transactiekosten bij de emissie. U kunt bij uw banker per emissie opvragen of een opslag moet worden betaald en hoe deze wordt berekend.

11. Wat zijn de transactiekosten kosten bij reguliere optietransacties?

Hieronder vindt u een overzicht van de transactiekosten bij reguliere optietransacties. Deze transactiekosten zijn vrijgesteld van btw.

Openings- en sluitingstransacties

Bij openings- en sluitingstransacties betaalt u ons € 3 kosten per contract met een minimum van € 20 per transactie. Als de provisie op uw transactie meer is dan de helft van de effectieve waarde dan berekenen wij uitsluitend de helft van de effectieve waarde als provisie. Doet u een sluitingstransactie (closing buy of closing sell) op de markt en is de premie per contract € 0,05 of lager? Dan hoeft u ons geen kosten te betalen. Wij lichten dit toe aan de hand van drie voorbeelden.

Voorbeeld 1

U koopt (open buy) drie callopties op de AEX-index en u betaalt € 6,50 premie per contract. De kosten zijn 3 x € 3 = € 9
Uw transactiekosten bedragen € 20. Dit zijn de minimale kosten voor deze transactie.

Voorbeeld 2

U verkoopt/schrijft (open sell) 20 callopties op Unilever en u ontvangt € 0,75 premie per contract. De kosten zijn 20 x € 3.
Uw transactiekosten bedragen € 60.

Voorbeeld 3

U sluit uw positie callopties Unilever uit voorbeeld 2 (closing buy) en u betaalt € 0,50 premie per contract. De kosten zijn 20 x € 3.
Uw transactiekosten bedragen € 60.

12. Wat zijn de transactiekosten bij overige opties, zoals valutaopties, indexopties of special products?

De transactiekosten die u ons moet betalen voor openings- en sluitingstransacties, zijn hetzelfde bij overige opties als bij reguliere optietransacties. Dit hebben wij bij punt 9 in dit hoofdstuk uitgelegd.

Uitoefenings- en aanwijzingstransacties

Bij de uitoefening (exercise) of aanwijzing (assignment) van overige opties betaalt u € 10 per contract. U betaalt geen transactiekosten.

13. Hoe rekenen wij uw orders in buitenlandse valuta af?

Geeft u een order op voor een *belegging* die een andere valuta heeft dan de euro? En hebt u bij ons geen rekening in deze valuta? Dan rekenen wij uw order om naar de euro's. U ziet op uw transactienota de valutakoers die wij gebruiken om uw order af te rekenen. De valutakoers die we gebruiken bij de afrekening van uw koop- of verkooporder wordt een aantal keer per dag vastgesteld en is de actuele koers die in het systeem op dat moment beschikbaar is, plus of min een aantal pips.

Pip is de afkorting van 'percentage in point'. De meeste valutakoersen noteren in vier cijfers achter de komma. De kleinst mogelijke verandering van een valutakoers is de verandering van één punt van het laatste cijfer achter de komma. Die verandering wordt pip genoemd. Als voorbeeld een verandering van de USD koers van 1.0641 naar 1.0640 is 1 pip. Een verandering in de SEK koers van 9.4260 naar 9.4270 is 10 pips.

Bij een kooporder trekken wij het aantal pips van de koers af. Bij een verkooporder tellen wij het aantal pips bij de koers op. Het aantal pips dat wij aftrekken of optellen is een vergoeding voor het risico dat wij lopen bij de valutatransactie, de kosten en het onderhoud van het systeem dat we gebruiken en een winstopslag.
In de tabel ziet u per buitenlandse valuta hoeveel pips we bij de koers aftrekken of optellen. Dit zijn de valuta die we op dit moment het meest gebruiken.

Aantal pips per buitenlandse valuta

Valuta	Aantal pips
AUD	60
CAD	55
CHF	35
DKK	280
GBP	32

Valuta	Aantal pips
HKD	320
JPY	5700
NOK	425
NZD	75
PLN	200

Valuta	Aantal pips
SEK	425
SGD	75
TRY	300
USD	40
ZAR	1000

Bij een valutatransactie lopen wij risico, omdat we achteraf de buitenlandse valuta zelf nog moeten kopen of verkopen. De koers die wij daarbij krijgen, wijkt vaak af van de koers waartegen wij voor u de koop of verkoop hebben afgerekend.

Indien Van Lanschot Kempen geen correspondentbank aanhoudt in een bepaald land dan zal de omrekenkoers van de vreemde valuta worden vastgesteld door de depotbank waar uw *belegging* op dat moment wordt bewaard.

Als u vaker transacties in een vreemde muntsoort doet, kunt u gebruikmaken van de *effectenrekening* Multicurrency. U moet dan ook bij ons een rekeningcourant in die vreemde muntsoort hebben als *tegenrekening*. U kunt een *effectenrekening* Multicurrency aanvragen bij uw beleggingsspecialist. Als u beschikt over een *effectenrekening* Multicurrency, dan kunt u contact opnemen met uw beleggingsspecialist of banker om de mogelijkheden voor een separate koers te bespreken.

De valutakosten die wij in rekening brengen ziet u terug op uw transactienota. Ook ziet u de valutakosten in uw portefeuille-rapportage.

14. Waar kunt u zien hoeveel interne transactiekosten u aan ons moet betalen?

Op de transactienota die u na elke uitgevoerde transactie ontvangt, nemen wij de berekende kosten apart op.

Externe transactiekosten

15. Welke externe transactiekosten moet u ons betalen?

Naast de interne transactiekosten moet u soms nog een aantal externe transactiekosten betalen. Deze kosten zijn vrijgesteld van btw. Het gaat hierbij om:

- belastinggerelateerde kosten,
- kosten die wij apart aan productontwikkelaars van *beleggingen* moeten betalen, zoals handelskosten,
- market-spread kosten, als bij transacties op het moment van handel de bied- en laatkoers op de markt van elkaar verschillen,
- swing factor.

In de punten hieronder lichten we de belastinggerelateerde kosten, handelskosten, marketspread-kosten en swing factor verder toe.

16. Wat zijn de belastinggerelateerde kosten?

Hieronder vindt u een overzicht van de meest voorkomende belastinggerelateerde kosten van een aantal landen. Bij transacties in sommige buitenlandse *beleggingen* wordt transactiebelasting gerekend. Dit wordt ook wel Financial Transaction Tax (FTT) of Stamp duty genoemd.

Stamp duty

Stamp duty is een belasting die geheven wordt in Engeland, Ierland en Hong Kong. Hierop hebben wij geen invloed. De ingehouden stamp duty moet u aan ons betalen.

- Engeland: 0,5% over het gehele aankoopbedrag
- Ierland: 1,0% over het gehele aankoopbedrag
- Hong Kong: 0,1% over het gehele verkoopbedrag voor *beleggingen* genoteerd aan HK Stock Connect (China A shares); 0,13% over het gehele aan- of verkoopbedrag voor *beleggingen* lokaal genoteerd in Hong Kong

Financiële transactiebelasting (FTT)

Financiele transactiebelasting geldt momenteel voor onderstaande landen. Het kan zijn dat deze belastingen worden aangepast of dat meer landen deze belasting invoeren. Uiteraard informeren wij u hierover en passen deze *voorwaarden* zo snel mogelijk (daarna) aan.

Frankrijk

Bij aankoop van *beleggingen* van Franse bedrijven met een hoofdkantoor in Frankrijk en een marktkapitalisatie van minimaal 1 miljard euro, betaalt u 0,3% over de aankoopwaarde.

Spanje

Bij aankoop van *beleggingen* op de Spaanse beurs van bedrijven met een marktkapitalisatie van minimaal 1 miljard euro, betaalt u 0,2% over de aankoopwaarde.

Italië

Bij aankopen op een *beurs* van aandelen of op aandelen lijkende *beleggingen* moet u 0,12% betalen over het gehele aankoopbedrag. Doet u een aankoop buiten een *beurs* om? Dan betaalt u kosten van 0,22% over het gehele aankoopbedrag.

In ons Orderuitvoeringsbeleid staat dat wij aandelen via een *beurs* kopen. Deze hogere kosten zijn daardoor niet op uw transacties van toepassing. De *beleggingen* waar deze belasting over wordt geheven zijn onder meer:

- aandelen van ondernemingen die hun hoofdvestiging in Italië hebben en een marktwaarde van meer dan 500 miljoen euro (gemeten op 1 december in het voorgaande jaar); en
- andere op bovengenoemde aandelen lijkende *beleggingen*, zoals certificaten van aandelen, stemrechtcertificaten en converteerbare obligaties.

Voor derivaten moeten u en uw tegenpartij kosten betalen. Daarnaast wordt in het geval u een optie uitoefent, de verkrijging van de *beleggingen* ook belast voor 0,12% over het gehele verkrijgingsbedrag (aantal *beleggingen* x beurskoers).

17. Wat zijn handelskosten?

Handelskosten zijn kosten (waaronder toe- en uittreedkosten) die wij moeten betalen aan productontwikkelaars van *beleggingen*, zoals bijvoorbeeld beleggingsfondsen. Deze kosten zijn opgenomen in de prospectus van het beleggingsfonds. Meestal zijn deze kosten verwerkt in de aan- of verkoopkoers van de *belegging*. Brengt de productontwikkelaar deze kosten apart in rekening? Dan berekenen wij deze afzonderlijk aan u door.

18. Wat zijn market-spread kosten?

Als wij een transactie voor u laten uitvoeren is de koers die u betaalt de koers die wij voor u op de markt hebben gerealiseerd. Echter, bij transacties kunnen op het moment van handel de bied- en de laatkoers op de markt van elkaar verschillen. Er kan dan sprake zijn van impliciete transactiekosten. Dit is niet hetzelfde als de valutakosten beschreven onder punt 12. van dit hoofdstuk. Of er sprake is van impliciete transactiekosten is afhankelijk van onder andere de markt, de verhouding tussen vraag en aanbod en de relatieve omvang van de transactie. Wij verantwoorden deze kosten onder market-spreadkosten.

19. Wat is de swing factor?

Bij in- en uittreding in een beleggingsfonds worden onder andere transactie- en brokerkosten gemaakt door het fonds. Deze kosten worden niet rechtstreeks bij u in rekening gebracht maar worden verwerkt in de koers van het fonds. Deze koers bestaat uit de *intrinsieke waarde* plus een zogenaamde 'swing factor' indien er sprake is van een instroom in het fonds. Bij een uitstroom uit het fonds bestaat de koers uit de *intrinsieke waarde* minus de swing factor. Of de swing factor positief of negatief is, kunnen wij vooraf niet zien omdat de swing factor besloten zit in de transactieprijs. Wij kunnen deze kosten daarom niet laten zien. De manier waarop de swing factor door een beleggingsfonds wordt toegepast wordt vaak gepubliceerd in het prospectus van een beleggingsfonds.

Kosten beleggingen

20. Welke kosten berekent een productontwikkelaar van een belegging?

De makers of productontwikkelaars van *beleggingen* berekenen ook kosten. Het gaat hier vooral om beleggingsfondsen en gestructureerde producten. Deze kosten worden niet rechtstreeks bij u in rekening gebracht, maar zijn verwerkt in het rendement of de koers van de *belegging*. De lopende kosten bij *beleggingen* bestaan onder meer uit de management fee, administratiekosten, accountantskosten, vergunningen en de bewaarvergoeding. Daarnaast zijn er transactiekosten. Dit zijn de transactiekosten die beleggingsfondsen maken voor de aan- en verkoop van de *beleggingen* in het fonds.

Productontwikkelaars zijn verplicht om alle kosten van een *belegging* te tonen in een officieel document, een *EBi* of een *Eid*. In het *Eid* kunt u de totale kosten zien die gedurende de looptijd van de *belegging* in rekening worden gebracht. U ziet de kosten uitgedrukt in een geldbedrag en in procenten. In de *EBi* ziet u de lopende kosten van een beleggingsfonds in procenten op jaarbasis. De lopende kosten van een beleggingsfonds worden ook wel Ongoing Charges Figure (OCF) genoemd. Wij tonen deze kosten van de *beleggingen* in uw portefeuillerapportage. Ook laten wij de invloed zien van de kosten op het rendement van uw portefeuille. De procentuele kosten op jaarbasis van iedere *belegging* kunt u zien in uw positieoverzicht. Met behulp van deze kosten per *belegging* berekenen we ook de kosten van de *beleggingen* over de gehele portefeuille op jaarbasis. Voor die berekening hanteren we de aanname dat de samenstelling van de portefeuille vanaf rapportagedatum het hele jaar ongewijzigd blijft. Daarom blijft de opgave van de kosten van de *beleggingen* altijd een schatting. Een verdere toelichting vindt u in de portefeuillerapportage zelf.

Overig

21. Welke btw-regels gelden er voor beleggingsdiensten?

Over diensten die een bank levert in Nederland is in principe btw verschuldigd. Uitzondering hierop zijn de diensten die zijn vrijgesteld van btw, zoals bepaalde diensten met betrekking tot *beleggingen*, collectieve fondsen, kredietverlening en betalingsverkeer. Als in deze *voorwaarden* achter een kostenpost staat dat het inclusief btw is, dan zijn de kosten in beginsel belast met 21% btw en de btw is dan bij de prijs inbegrepen.

Nederlandse btw is in beginsel alleen verschuldigd als de dienst in Nederland plaatsvindt. In bepaalde gevallen is de dienst ook belast als deze binnen de EU wordt verricht aan een particulier. In geval van internationale dienstverlening moet voor de toepassing van de btw-wetgeving daarom nader worden beoordeeld waar de dienst plaatsvindt. Om te bepalen of een dienst volgens de btw-wetgeving in Nederland plaatsvindt (en de bank dus btw in rekening moet brengen), gelden de volgende hoofdregels.

Diensten business-to-business

Als de bank de dienst verleent aan een ondernemer met een btw-identificatienummer, dan is de plaats van dienst het land waar deze ondernemer is gevestigd. De btw-wetgeving van dat land is dan van toepassing. Stel, wij verlenen een btw-plichtige dienst aan een ondernemer in Engeland. Dan is de btw-wetgeving van Engeland van toepassing. Op de factuur staat dan 'reverse charge'. Dit betekent dat door de ondernemer in Engeland, Engelse btw moet worden afgedragen.

Diensten business-to-consumer

Verleent een bank een dienst aan een particuliere klant of vennootschap die zich voor de btw niet als ondernemer kwalificeert (geen btw-identificatienummer)? Dan is de plaats van dienst het land waar de dienstverlener is gevestigd van toepassing. In dit geval vindt de dienst plaats in Nederland en brengen wij Nederlandse btw in rekening. Deze regel geldt alleen als de (particuliere) afnemer van de dienst in de Europese Unie woont of is gevestigd. Woont de afnemer niet in de Europese Unie? Dan is er geen Nederlandse btw verschuldigd.

Stel, wij verlenen een btw-plichtige dienst aan een particuliere klant die in Frankrijk woont. Dan is de plaats van dienst Nederland en wordt Nederlandse btw in rekening gebracht.

Stel, wij verlenen een btw-plichtige dienst aan een particuliere klant die in Canada woont. Dan is de plaats van dienst Canada en wordt geen Nederlandse btw in rekening gebracht.

22. Wat gebeurt er als wij kosten aanpassen?

Wij mogen de kosten voor onze dienstverlening voor beleggingsadvies op elk moment aanpassen. Wij laten u dat minimaal 30 dagen voordat de aanpassing ingaat weten. Bent u het niet eens met een aanpassing? Dan kunt u de beleggingsrelatie met ons beëindigen door ons een ondertekende brief of een e-mail te sturen.

6. Overige voorwaarden

Inleiding

Soorten beleggers
1. Welke verschillende soorten beleggers kennen wij?

Bewaring en administratie
2. De bewaring en administratie van uw beleggingen
3. Hoe kunt u buitenlandse bronbelasting terugvorderen?
4. Waardering van uw beleggingen
5. Bewaart een derde namens ons uw beleggingen?
6. Wij mogen weigeren om bepaalde beleggingen voor u te bewaren
7. Is het mogelijk aandelen en obligaties fysiek uit te leveren in Nederland?
8. Wat is een class action?

Geven en uitvoeren van opdrachten
9. Hoe geeft u ons een opdracht?
10. Welke opdrachten kunt u geven via de Private Banking App?
11. Geeft u ons een opdracht op een manier die wij niet hebben afgesproken met u?
12. Welk type orders kunt u opgeven?
13. Hoe voeren wij uw opdrachten uit?
14. Hoe verwerken wij uw opdrachten?
15. Hoe kunt u zien wat de voortgang is van uw order?
16. Welke informatie over uw uitgevoerde opdracht krijgt u van ons?
17. Orders op eigen verzoek

Geven en uitvoeren van opdrachten voor beursopties
18. Hoe geeft u ons een opdracht voor een beursoptie?
19. Wat is de looptijd van mijn opdracht voor een beursoptie?
20. Wat zijn de regels voor positielimieten en uitoefenlimieten?
21. Hoe kunnen uw opties worden afgewikkeld?
22. Wat doen wij als uw opties worden afgewikkeld?
23. Wat is een marginverplichting?
24. Hoe kunt u aan uw marginverplichting voldoen?
25. Kunt u ongedekt callopties schrijven?
26. Welke procedure hanteren wij bij een dekkingstekort?
27. Is Van Lanschot Kempen uw tegenpartij bij handel in beursopties?
28. Wat is de EMIR-rapportage verplichting?

Overige informatie
29. Wie is er verantwoordelijk?
30. Wat houdt ons pandrecht in?
31. Informatie over beurskoersen
32. Wat moet u doen als u belegt in Amerikaanse beleggingen?
33. Kunt u bij ons beleggen als u een ‘US-person’ bent?

Inleiding

In dit hoofdstuk leest u welke afspraken wij nog meer met elkaar maken. Deze gaan onder meer over het soort belegger dat u bent. Verder kunt u lezen hoe wij uw *beleggingen* administreren en bewaren. Ook spreken wij af hoe wij contact hebben met elkaar en hoe u orders aan ons door kunt geven.

Soorten beleggers

1. Welke verschillende soorten beleggers kennen wij?

In de *wet* staan verschillende soorten beleggers genoemd. Per soort is voorgeschreven welk niveau van bescherming de belegger moet krijgen. Deze bescherming houdt niet in dat de belegger wordt beschermd tegen koersverlies. De *wet* gaat vooral over de hoeveelheid en inhoud van de informatie die wij moeten geven aan de belegger. Volgens de *wet* definiëren wij de volgende soorten beleggers:

- niet-professioneel,
- professioneel,
- in aanmerking komende tegenpartij, zoals sommige verzekeraars, beleggingsfondsen of banken.

Als u geen bericht van ons ontvangt, hebben wij u aangemerkt als 'niet-professionele belegger'. U valt daarmee in de categorie waarvoor de hoogste bescherming geldt. Valt u in de categorie professionele belegger of in aanmerking komende tegenpartij? Dan hebt u minder bescherming. Wij bevestigen dat aan u met een brief. U kunt maar in één categorie worden ingedeeld. Het maakt daarbij niet uit of u meer rekeningen hebt. Wij kunnen u niet per beleggingsdienst die we u verlenen, per opdracht of per soort *belegging* in een andere categorie indelen.

Als u meer of minder bescherming wilt, dan kunt u ons één keer vragen om u in te delen in een andere categorie. Wij mogen zelf beslissen of we wel of niet akkoord gaan met uw verzoek. We keuren een verzoek om minder bescherming alleen goed, als u aan alle voorwaarden voldoet die worden genoemd in de *wet*. Wij bevestigen dat aan u met een brief.

Wij vragen u om informatie om te beoordelen of de dienstverlening voor beleggingsadvies voor u passend is en om u goed beleggingsadvies te geven. Zo vragen we hoeveel u weet van beleggen, hoeveel ervaring u met beleggen hebt, hoeveel risico u kunt en wilt nemen, wat uw financiële positie is en wat u met uw *beleggingen* wilt bereiken (uw doelstelling). Het is uw verantwoordelijkheid om ons de juiste informatie te geven. Wij hoeven niet te controleren of alle informatie die u ons geeft klopt. Geeft u ons niet alle relevante informatie die wij nodig hebben, of is de informatie die u ons geeft niet juist? Dan kan het zijn dat wij u geen beleggingsadvies kunnen geven of u zelfs verkeerd advies geven.

Bewaring en administratie

2. De bewaring en administratie van uw beleggingen

Wanneer u een *effectenrekening* opent, geeft u ons de opdracht om:

- uw *beleggingen* voor u te bewaren,
- administratieve beheerhandelingen te verrichten die met uw *beleggingen* te maken hebben,
- uw *beleggingen* op uw *effectenrekening* te administreren en bewaren.

Er zijn verschillende administratieve beheerhandelingen (wij noemen dit 'corporate actions') die met uw *beleggingen* te maken hebben.

- Het innen van rentebedragen, aflossingen en dividenden.
- Het uitoefenen en verkopen van claimrechten (ook wel claims genoemd) in het geval van een claimemissie.
- Het verrichten van conversiehandelingen; dit zijn handelingen die wij voor u kunnen uitvoeren in bepaalde situaties, bijvoorbeeld bij het ingaan op een openbaar bod, het omwisselen van warrants of converteerbare obligaties in aandelen, het laten uitkeren van keuzedividend in aandelen of in geld en dergelijke.
- Het administratief verwerken van de gevolgen van een overname of fusie van de uitgever van uw *belegging*.
- Het registreren van uw *belegging*, waardoor u bijvoorbeeld kunt deelnemen aan een aandeelhoudersvergadering.

Corporate Actions

Bij corporate actions die extra uitleg behoeven en corporate actions met een keuzemogelijkheid informeren wij u via een notificatie per email met een verwijzing naar Mijn Private Bank voor meer informatie, tenzij u ons heeft aangegeven informatie per post te willen ontvangen. Dit geldt bijvoorbeeld niet voor keuzedividend en herbelegging van in Nederland genoteerde aandelen, omdat voor deze twee corporate actions u een standaardkeuze heeft opgegeven. Bij een keuzedividend van buitenlandse *beleggingen* hanteren wij altijd een uitbetaling in geld (cash). Wij kunnen u alleen informatie geven over corporate action als wij die zelf tijdig via onze eigen informatiekanalen krijgen over uw *belegging*.

Informatievoorziening bij aandeelhoudersvergaderingen en corporate actions

In onze informatievoorziening maken wij onderscheid tussen aandelen van beursgenoteerde vennootschappen binnen de Europese Unie plus Noorwegen, IJsland en Liechtenstein (samen noemen wij dit 'de EER') en *beleggingen* uit overige landen. Voor aandeelhoudersvergadering van beursgenoteerde vennootschappen binnen de EER waar u direct aandeelhouder bent, informeren wij u actief en zo snel mogelijk. Voor vennootschappen buiten de EER niet. Dit betekent dat wij niet verplicht zijn om u te informeren over bijvoorbeeld vennootschappen gezeteld in Zwitserland en het Verenigd Koninkrijk. Wij maken, om u van dienst te zijn, momenteel een uitzondering hierop voor aandelen van Shell plc en Unilever Ltd. Wij ondersteunen geen aanvragen voor toegangsbewijzen en proxy voting voor aandeelhoudersvergaderingen in Zwitserland en het Verenigd Koninkrijk, omdat er een lange en kostbare procedure aan vooraf gaat.

Onder overige beleggingen vallen naast aandelen van beursgenoteerde vennootschappen van buiten de EER, ook bijvoorbeeld obligaties en beleggingsfondsen.

Uitoefening van uw rechten

Als u een keuze kunt maken dan kunnen wij u vragen om een instructie. Wij kunnen dan aangeven wat wij doen als u vóór een bepaalde datum niets laat weten. Hebben wij uw instructie niet vóór de aangegeven datum ontvangen? Dan voeren wij de corporate action uit op de manier waarvan wij denken dat die voor u het beste is en die wij aan u hebben aangegeven. Wij houden daarbij rekening met vergelijkbare gevallen. Wij gaan er in dat geval vanuit dat u ons daarvoor toestemming hebt gegeven. Er wordt bijvoorbeeld een openbaar bod uitgebracht op één van uw *beleggingen* en wij hebben aangegeven dat wij uw *beleggingen* aanmelden. Dan mogen wij dat doen, tenzij u vóór een bepaalde datum hebt aangegeven dat niet te willen. Wij zijn overigens niet verplicht om dat te doen. Een uitzondering vormen de corporate actions Nederlandse keuzedividenden en herbeleggingen waarvoor u ons al een standaardinstructie heeft gegeven. U hoeft uw keuze dan niet apart door te geven. Bij een keuzedividend van buitenlandse *beleggingen* hanteren wij altijd een uitbetaling in cash.

Verwerking van corporate actions

Als wij corporate actions voor u verwerken, dan ontvangt u bij een geld- of positiemutatie altijd een nota waarin we de detailgegevens bevestigen.

Bewaring

Wij mogen voor uw rekening en risico derden inschakelen bij de bewaring van uw *beleggingen*, zoals een (buitenlandse) bank of centrale bewaarinstelling. Wij kiezen die derden zorgvuldig. Als die keuze zorgvuldig is gedaan en u lijdt toch schade, dan zijn wij daarvoor niet verantwoordelijk. Natuurlijk helpen wij u de schade zoveel mogelijk te beperken. Wilt u beleggen in een land waar we geen buitenlandse bank als partner hebben? En worden we door uw keuze voor een *belegging* gedwongen tot het aangaan van een relatie met een niet door ons geselecteerde derde? Dan zijn wij daarvoor niet verantwoordelijk.

3. Hoe kunt u buitenlandse bronbelasting terugvorderen?

U kunt ons machtigen om voor bepaalde landen bronbelasting terug te vorderen.

Bronbelasting wordt geheven op dividend en couponinkomsten in het land waarin de uitgevende instelling gevestigd is. Deze bronbelasting wordt direct bij uitbetaling afgedragen aan de belastingdienst in het land van de uitgevende instelling. Ter voorkoming van dubbele belastingheffing heeft Nederland met diverse landen belastingverdragen afgesloten. Als een dergelijk belastingverdrag hierin voorziet kan het tarief van de geheven bronbelasting verminderd worden.

In de praktijk komt het nogal eens voor dat in het buitenland meer belasting wordt ingehouden dan op basis van het verdrag tussen Nederland en het desbetreffende land is toegestaan. Afgesproken is bijvoorbeeld dat het desbetreffende land de dividenden voor 15% mag belasten. Dit land houdt echter geen rekening met het verdrag en houdt 30% dividendbelasting in. Hiervan kan 15% verrekend worden zoals afgesproken in het verdrag. Het overige percentage kunt u, of wij namens u, terugvragen bij de belastingautoriteiten van het desbetreffende land.

Er zijn verschillende vormen van belastingvermindering.
a. Volledige of gedeeltelijke vrijstelling aan de bron van belasting op dividend- en couponuitkeringen.
b. Terugvorderen van bronbelasting voor zover het betaalde bedrag aan bronbelasting hoger is dan het verdragspercentage.

U kunt ons machtigen om jaarlijks de belasting voor u terug te vorderen. Waar mogelijk realiseren wij vrijstelling of gedeeltelijke vrijstelling aan de bron. Indien dit niet mogelijk is dan proberen wij voor u de belasting terug te vorderen die boven het verdragstarief is ingehouden. De machtiging komt te vervallen bij het beëindigen van de *overeenkomst*. Wij vorderen na het beëindigen van de *overeenkomst* nog 1 keer de bronbelasting voor u terug. Daarna verrichten wij geen verdere werkzaamheden meer voor u. Wel storten wij de eerder teruggevorderde bronbelasting die wij nog ontvangen aan u door, als uw *tegenrekening* nog bij ons bekend is. Wij vorderen pas geld terug als u minimaal EUR 100 (na aftrek van externe kosten) per dividend of couponbetaling kan vorderen.

Per land gelden er specifieke regels en/of uitzonderingen. Deze wijzigen ook regelmatig vandaar dat wij hiervoor een aparte TaxServicesWijzer voor u hebben gemaakt. Deze kunt u vinden op onze website vanlanschotkempen.com/private-banking onder voorwaarden.

Het terugvorderen van bronbelasting kan vaak moeizaam verlopen. Soms vraagt de buitenlandse fiscale autoriteit aanvullende informatie of verzwaart zij condities. Al wij de terugvordering opstarten, dan kunnen wij geen garantie geven voor het slagen ervan. Terugvordering is slechts mogelijk als derden bij de bewaring van fondsen dit ondersteunen.

Vrijstelling aan de bron

Voor de Verenigde Staten en Canada hebben wij vrijstelling aan de bron verkregen. Dat betekent dat u op het dividend voor deze landen minder of geen belasting hoeft af te dragen, afhankelijk van o.a. het belastingverdrag, uw (fiscale) status en ingezetenschap. Voor andere landen kennen wij geen vrijstelling. Voor Duitsland, Frankrijk, Zwitserland, België en Spanje geldt dat wij uitsluitend bronbelasting kunnen terugvorderen op basis van het belastingverdrag. Terugvordering is alleen mogelijk als derden bij de bewaring van fondsen dit ondersteunen.

4. Waardering van uw beleggingen

Wij gebruiken bij de waardering van de *beleggingen* in uw portefeuille, als deze beschikbaar is, de slotkoers van de laatste handelsdag op de *beurs* waar het product officieel genoteerd staat. Als deze slotkoers niet beschikbaar is, maken we gebruik van de biedkoers van dezelfde beursplaats. Is ook de biedkoers niet bekend? Dan raadplegen wij alternatieve bronnen, zoals andere beurzen of de uitgevende instelling. De bron is niet zichtbaar op uw positieoverzichten.

5. Bewaart een derde namens ons uw beleggingen?

Bij bewaring van uw *beleggingen* door een derde worden die *beleggingen* voor uw rekening en risico bewaard in een algemeen effectendepot op onze naam. Deze derde doet ook voor uw rekening en risico de administratie van uw *beleggingen*. Ook die derde is niet verplicht de nummers van uw *beleggingen* te administreren. Rente en uitkeringen over uw *beleggingen* die wij van de derde ontvangen, geven we aan u.

6. Wij mogen weigeren om bepaalde beleggingen voor u te bewaren

Wij mogen weigeren om bepaalde *beleggingen* voor u te bewaren. Wij hoeven hier geen reden voor te geven. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn als u uw *beleggingen* van een andere bank wilt overboeken naar ons. Heeft die andere bank uw *beleggingen* naar ons overgeboekt om deze voor u te bewaren en hebt u op dat moment nog geen *overeenkomst* getekend? Dan retourneren we al uw *beleggingen* na vijf werkdagen aan de leverende bank. Tenzij u binnen die termijn alsnog een *overeenkomst* hebt ondertekend.

7. Is het mogelijk aandelen en obligaties fysiek uit te leveren in Nederland?

In Nederland is de fysieke uitlevering van stukken zoals aandelen en obligaties niet (meer) toegestaan. Stukken kunnen alleen nog giraal worden verhandeld via een effectenrekening bij een tussenpersoon, zoals een bank of beleggingsonderneming. Dit betekent dat alle aandelen en obligaties nu op naam staan en niet fysiek worden uitgegeven.

8. Wat is een class action?

Een class action is een juridische procedure die gevoerd wordt door een groep beleggers die belegd hebben in een bepaalde *belegging*. Meestal wordt een class action gevoerd tegen de uitgevende instelling van die *belegging*. Is er een class action of een (juridische) procedure die vergelijkbaar is met een *belegging* die u hebt? Dan hoeven wij u dit niet te laten weten. Wij bepalen zelf wanneer we deze informatie wel aan u doorgeven. We zijn niet verantwoordelijk voor schade die hierdoor ontstaat, behalve als we zelf een grote fout hebben gemaakt of als we de schade met opzet hebben veroorzaakt.

Geven en uitvoeren van opdrachten

9. Hoe geeft u ons een opdracht?

We verwerken uw opdrachten die te maken hebben met uw *beleggingen* alleen als u ze op één van de volgende manieren aan ons doorgeeft.

- Schriftelijk
- Telefonisch
- Private Banking App

Wilt u een opdracht op een andere manier aan ons doorgeven, bijvoorbeeld per e-mail? Dan moet u daarvoor eerst toestemming aan ons vragen. Als we uw aanvraag bij uitzondering goedkeuren, dan bevestigen wij dit aan u. Voor het doorgeven van opdrachten per e-mail geldt dat u de risico's die verbonden zijn aan het doorgeven van opdrachten op deze manier voor uw rekening neemt. U kunt hierbij denken aan het risico dat wij uw orders niet tijdig opmerken, waardoor u mogelijk een gunstig aan- of verkoopmoment mist.

10. Welke opdrachten kunt u geven via de Private Banking App?

Per e-mail ontvangt u van uw beleggingsadviseur beleggingsvoorstellen. Dit zijn voorstellen om *beleggingen* aan te kopen of te verkopen. In de e-mail vindt u de argumentatie voor deze transacties, orderdetails, fondsinformatie, verplichte documentatie en links naar onze Beleggingsinformatiesite. Het voorstel in de e-mail kan ook aan u beschikbaar worden gesteld via Mijn Private Bank en de Private Banking App.

Wanneer dit het geval is heeft u de mogelijkheid om het voorstel te accepteren of af te wijzen via Mijn Private Bank of de Private Banking App. In het voorstel, Mijn Private Bank en de Private Banking App staat tot wanneer het voorstel geldig is. Na deze datum is het niet meer mogelijk het voorstel te accepteren. Uiteraard kunt u het voorstel ook telefonisch bespreken met uw beleggingsspecialist. Als u het voorstel accepteert via Mijn Private Bank, moet u de opdracht bevestigen met uw digipas, scanner of de Private Banking App. Als u het voorstel accepteert in de Private Banking App, moet u de opdracht bevestigen met uw toegangscode. Het is niet de bedoeling dat u op het voorstel reageert per e-mail. Als het voorstel is verlopen en u toch nog opvolging wilt geven of het in gewijzigde vorm laten uitvoeren, dient u telefonisch contact op te nemen met uw beleggingsspecialist. Het is ook mogelijk dat een voorstel al is ingetrokken door uw beleggingsspecialist, bijvoorbeeld als gevolg van veranderde marktomstandigheden. Het beleggingsvoorstel is dan niet meer zichtbaar in Mijn Private Bank en de Private Banking App.

Heeft u een en/of rekening? Als u beiden gebruik maakt van de Private Banking App kan het zijn dat uw mede-rekeninghouder een voorstel van uw beleggingsspecialist al heeft geaccepteerd of afgewezen. Het beleggingsvoorstel kunt u dan niet meer accepteren. Heeft u een en/en rekening? Dan kunt u geen opdrachten geven via Mijn Private Bank of de Private Banking App.

11. Geeft u ons een opdracht op een manier die wij niet hebben afgesproken met u?

Dan voeren wij de opdracht niet uit. Het kan ook zijn dat de opdracht om een andere reden niet acceptabel is, bijvoorbeeld omdat ze onvolledig is. Ook in dat geval voeren wij uw opdracht niet uit. Wij nemen in deze gevallen contact met u op.

12. Welk type orders kunt u opgeven?

U kunt drie soorten orders aan ons doorgeven. Wij leggen de drie ordertypen hieronder uit. Deze ordertypen zijn overigens niet voor alle *beleggingen* mogelijk.

Bestens-orders

Als u een bestens-order opgeeft, dan geeft u aan dat de order tegen de eerstvolgende koers tot en met volledige uitvoering uitgevoerd moet worden. Beleggingsfondsen kunnen alleen bestens opgegeven worden.

Limietorders

Als u een limietorder opgeeft, dan geeft u aan welke koers u minimaal wilt ontvangen bij verkoop of maximaal wilt betalen bij aankoop. Bij het invoeren van de gewenste limiet moet u rekening houden met de tick size van de *belegging*. Dat wil zeggen dat de decimalen van de limiet moet aansluiten bij de tick size van de *belegging*. Kijk hiervoor naar het verschil tussen de bied- en laatkoersen. Als u een limiet meegeeft aan uw order, dan kan het zijn dat uw opdracht niet meteen uitgevoerd kan worden op de *beurs*. Zo'n opdracht blijft geldig tot het moment dat uw limiet gehaald wordt of de looptijd verstreken is. Als de opdracht na een bepaalde periode nog niet is uitgevoerd, dan vervalt deze. Die periode bepaalt de bank. In sommige gevallen nemen wij daarover contact met u op. U kunt natuurlijk ook besluiten om uw opdracht in te trekken. U kunt limietorders opgeven voor de beursdag waarop u de order opgeeft.

Een gelimiteerde order kunt u inleggen voor de huidige beursdag, dat is een zogenaamde dagorder. Ook kunt u een order doorlopend inleggen. In dat geval loopt de order tot een door u opgegeven datum, of indien dat eerder is, tot het einde van de volgende beursmaand.

Het handelssysteem op de *beurs* werkt op basis van 'first in – first out'. Het is daarom mogelijk dat de gelimiteerde koers tot stand komt en niets of slechts een gedeelte wordt uitgevoerd. Van een deeluitvoering wordt, na de sluiting van de *beurs*, een nota gemaakt. Het is dus mogelijk dat u van een limietorder meer dan één nota ontvangt, waarbij per deeluitvoering provisie in rekening wordt gebracht. Maar als tijdens één beursdag meerdere deeluitvoeringen plaatsvinden, wordt slechts eenmaal de minimum provisie in rekening gebracht.

Corporate actions

Bij bepaalde gebeurtenissen rondom een *belegging*, zoals dividenduitkeringen, claimemissies, stocksplits, kapitaalsuitkeringen of andere corporate actions, kan het zijn dat al uw lopende orders worden verwijderd. In dat geval kan uw limietorder geheel of gedeeltelijk komen te vervallen en zal daardoor niet meer worden uitgevoerd. U bent zelf verantwoordelijk om te controleren of uw (limiet)order nog actief is en, indien gewenst, een nieuwe order in te leggen of aan ons door te geven. In sommige gevallen nemen wij daarover contact met u op. U kunt natuurlijk ook besluiten om uw opdracht in te trekken. U kunt limietorders opgeven voor de beursdag waarop u de order opgeeft. Ook kunt u een limietorder opgeven voor een langere termijn (doorlopende order). Als u een dagorder opgeeft, geldt de order alleen voor die dag. Tenzij we iets anders met u hebben afgesproken.

Stop loss orders

Als u een 'stop loss' order opgeeft, dan geeft u aan bij welke prijs uw order moet ingaan en niet eerder. Bij een verkooporder geeft u een 'trigger'limiet op die lager ligt dan de huidige koers. Op het moment dat de koers van het aandeel daalt tot de door u opgegeven 'trigger' wordt de order een bestens-order. Als het een aankooporder betreft geeft u een 'trigger'limiet op die hoger ligt dan de huidige koers. Pas vanaf het moment dat de koers van het aandeel stijgt tot de door u opgegeven 'trigger' handelt u en wordt de order een bestens-order.

Wij mogen op elk moment ordertypes toevoegen of ordertypes niet meer toestaan. Wij sturen u dan van tevoren daarover een bericht.

13. Hoe voeren wij uw opdrachten uit?

Wij willen voor onze klanten het best mogelijke resultaat bereiken als zij opdracht geven voor het aan- of verkopen van een bepaalde *belegging*. Hiervoor hebben wij een beleid opgesteld. Wij noemen dit het Orderuitvoeringsbeleid. U kunt dit beleid lezen in hoofdstuk 9 van deze *voorwaarden*.

Als wij opdrachten voor u uitvoeren, zijn de kosten en de risico's voor u. Behalve als we met u hebben afgesproken dat dat niet zo is. Vinden we uw opdracht niet duidelijk genoeg? Dan vragen we om meer informatie. We mogen intussen wachten met het uitvoeren van uw opdracht, totdat we de gevraagde informatie hebben gekregen. Wij zijn niet verantwoordelijk voor schade die hierdoor kan ontstaan.

Wij mogen uw opdracht combineren met de opdrachten van andere klanten. Wij doen dit alleen als het niet nadelig is voor u, maar dit kunnen we niet garanderen. Het kan zijn dat een gecombineerde opdracht maar voor een deel wordt uitgevoerd. In dat geval verdelen we het resultaat over de verschillende klanten. U krijgt dan het percentage van dat deel van de opdracht dat we wel hebben uitgevoerd, tegen de gemiddelde koers.

Wij houden bij welke opdrachten u ons hebt gegeven. Dat doen we schriftelijk, digitaal of allebei.

Op het moment dat u ons een opdracht geeft, moet u ervoor zorgen dat u voldoende bestedingsruimte hebt om de opdracht te kunnen uitvoeren. Als uw bestedingsruimte te klein is, voeren we uw opdracht niet uit. Ook niet gedeeltelijk. Gebruikt u een effectenkrediet, dan houden we rekening met de dekkingswaarde. We laten het u zo snel mogelijk weten als we besluiten uw opdracht niet uit te voeren. We zijn niet verantwoordelijk voor schade die hierdoor ontstaat, alleen als we zelf een grote fout maken of als we de schade met opzet hebben veroorzaakt.

Merken of vermoeden wij dat u bij het geven van uw opdracht gebruik hebt gemaakt van voorkennis? Of vermoeden wij dat u op een andere manier handelt in strijd met de regelgeving voor marktmisbruik? Dan zijn wij verplicht dit door te geven aan de Autoriteit Financiële Markten. Wij zijn niet verantwoordelijk voor schade die hierdoor kan ontstaan. Wij stellen u van dergelijke meldingen niet op de hoogte.

14. Hoe verwerken wij uw opdrachten?

Uw *beleggingen* en de bijbehorende liquiditeiten staan geadministreerd op uw *effectenrekening*. Door het uitvoeren van uw opdracht om *beleggingen* te kopen of verkopen, worden *beleggingen* van uw *effectenrekening* bij- of afgeschreven. Het moment dat wij *beleggingen* bij- of afschrijven valt samen met het moment dat we het geld bij- of afboeken op uw liquiditeitensaldo op de *effectenrekening*. Dat bedrag staat op uw transactienota. Op uw transactienota staat ook de datum waarop u over dit geld kan beschikken. U dient daarbij te kijken naar de valutadatum en niet naar de transactiedatum. Boekt u namelijk geld weg op de transactiedatum en komt u daardoor rood te staan? Dan moet u debetrente betalen.

Uw orders worden volgens het principe van 'levering tegen betaling' (delivery versus payment) afgewikkeld. Voor sommige complexe beleggingsfondsen dient u echter voor in te schrijven. In die gevallen dient u eerst te betalen en krijgt u een vordering op de bewaarder van het betreffende beleggingsfonds. Weliswaar staat dan nog niet vast op hoeveel participaties dat recht precies betrekking heeft zodat dat recht ook nog niet administratief kan worden bijgeschreven door het fonds in haar register en bijgevolg ook nog niet op uw *effectenrekening*. U heeft dan wel onvoorwaardelijke aanspraak op de bewaarder van het fonds, waardoor wel is voldaan aan het principe van 'levering tegen betaling'. Als de inschrijving is verwerkt, krijgt u participaties toegekend door het fonds en worden deze op uw *effectenrekening* zichtbaar.

U kunt bij ons orders opgeven voor *beleggingen* in de APAC-regio (Asia-Pacific). Wij hebben echter geen directe lijn naar effectenbeurzen in de APAC-regio (zoals Japan, Hongkong, Singapore, Australië). Dit betekent dat wanneer u orders opgeeft voor een *belegging* die genoteerd is op een APAC-beurs, buiten onze reguliere kantooruren (09.00 – 17.30 uur Nederlandse tijd), deze niet direct naar de betreffende beurzen worden doorgestuurd en dus niet direct worden verwerkt. Dit geldt ook als de betreffende beurs op dat moment geopend is of nog zal openen. Deze orders worden vervolgens de volgende werkdag tijdens onze kantooruren aan de betreffende beurs verzonden en pas bij de eerstvolgende beursopening van de betreffende beurs in de APAC-regio verwerkt.

Vindt er een wijziging plaats in uw *beleggingen* die niet het gevolg is van de uitvoering van uw opdracht om *beleggingen* te kopen of te verkopen? Dan verwerken wij die ook op uw *effectenrekening*. Bijvoorbeeld een wijziging die het gevolg is van uw opdracht om *beleggingen* weg te boeken naar een andere bank of die te maken heeft met administratieve beheerhandelingen die we voor u verrichten.

U geeft ons toestemming om af te boeken van uw *effectenrekening*:
- alle kosten die u moet betalen en
- alle *beleggingen* die u moet leveren als uw opdracht tot verkoop van *beleggingen* wordt uitgevoerd.

U zorgt ervoor dat er altijd genoeg geld op uw rekening staat om uw opdrachten te kunnen uitvoeren of om andere werkzaamheden uit te voeren die horen bij uw *beleggingen*.

15. Hoe kunt u zien wat de voortgang is van uw order?

U kunt contact op nemen met uw beleggingsspecialist of zelf in de Private Banking App kijken. In de Private Banking App kunt u orderstatusnotificaties aanzetten. U kunt daarbij een keuze maken uit onderstaande notificaties:
- **Uitgevoerd:** u ontvangt een melding wanneer uw order geheel uitgevoerd is.
- **Gedeeltelijk uitgevoerd:** u ontvangt ook een melding wanneer uw order deels is uitgevoerd. Wanneer een volgend deel of het restant van uw order is uitgevoerd ontvangt u weer een melding.
- **Afgewezen:** u ontvangt een melding wanneer de order die is ingelegd door uw beleggingsspecialist is afgewezen. Uw order kan afgewezen worden als de order niet voldoet aan de operationele criteria van Van Lanschot Kempen of van de beurs waarop de *belegging* wordt verhandeld. Neemt u contact op met uw beleggingsspecialist.
- **Geannuleerd:** u ontvangt een melding wanneer het annuleren van uw order op uw eigen verzoek door uw beleggingsspecialist niet is gelukt. Ook ontvangt u een melding wanneer Van Lanschot Kempen de order annuleert, bijvoorbeeld als er wat misloopt in de orderketen.
- **Verlopen:** u ontvangt een melding als de aangegeven of standaard geldigheidsduur van uw limietorder is verlopen.

U dient zelf actie te ondernemen na het ontvangen van de orderstatusnotificatie.

16. Welke informatie over uw uitgevoerde opdracht krijgt u van ons?

Van iedere opdracht die voor u is uitgevoerd, ontvangt u een transactienota. Deze nota kunt u schriftelijk of digitaal binnen Online Bankieren ontvangen, afhankelijk van wat we met u hebben afgesproken. U krijgt deze transactienota op de eerste werkdag nadat de opdracht is uitgevoerd. Hierop staan de belangrijkste gegevens van de transactie. U moet iedere transactienota en ieder ander bericht dat u van ons krijgt over uw *beleggingen* meteen controleren op juistheid. Als het om een transactienota gaat, controleert u in ieder geval het volgende.
- Hebt u de opdracht inderdaad aan ons gegeven?
- Hebben we de opdracht uitgevoerd zoals u hem aan ons gegeven hebt?

Denkt u dat er iets niet klopt? Dan moet u ons dit meteen laten weten. Wij kunnen u vragen om een schriftelijke bevestiging hiervan. U moet dit doen binnen twee maanden nadat u ons bericht hebt ontvangen. Daarna gaan we ervan uit dat u het eens bent met ons bericht.

Alle relevante informatie over uw beleggingsportefeuille en de mutaties in uw beleggingsportefeuille stellen wij beschikbaar via Online Bankieren en de Private Banking App. In uw persoonlijke online archief binnen Online Bankieren kunt u berichten vinden over mutaties in de portefeuille. Wij adviseren u deze berichten te downloaden en op een veilige plek te bewaren. In de Private Banking App kunt u aangeven om middels notificaties op de hoogte te worden gebracht indien uw order volledig is uitgevoerd.

17. Orders op eigen verzoek

U kunt ervoor kiezen om een opdracht te geven om *beleggingen* te kopen of verkopen die Van Lanschot Kempen niet actief volgt. Omdat wij deze *beleggingen* niet volgen hebben wij geen opinie op deze *beleggingen*. Hierdoor kunnen wij niet nagaan of deze *beleggingen* geschikt zijn voor u. Mogelijk koopt u dus een *belegging* die niet aansluit bij uw inkomens- en vermogensdoelstellingen, uw bereidheid tot acceptatie van risico's, uw kennis en ervaring met beleggen en uw duurzaamheidsvoorkeuren.

Bij deze transacties ontvangt u dan ook geen beleggingsvoorstel van ons en nemen wij in de geschiktheidsverklaring op dat deze transactie op eigen verzoek is.

Geven en uitvoeren van opdrachten voor beursopties

18. Hoe geeft u ons een opdracht voor een beursoptie?

De regels voor het verwerken van uw opdrachten onder het kopje 'Geven en uitvoeren van opdrachten' gelden ook voor opties verhandeld via de *beurs*. In aanvulling hierop gelden de regels zoals opgenomen in dit deel van de *voorwaarden*. Van belang bij beursopties is dat u rekening houdt met de handelstijden, positielimieten, uitoefenlimieten, looptijden en marginverplichting. Al deze punten kunnen per optie verschillend zijn en zijn afhankelijk van de *beurs* waar de optie wordt verhandeld. Voordat u opdrachten geeft voor opties is het belangrijk dat u de kenmerken en risico's van opties en optie strategieën begrijpt. Daartoe dient u de Complexe BeleggingenWijzer goed te lezen. Deze kunt u vinden op vanlanschotkempen.com/wijzers of u kunt de Wijzer bij ons opvragen.

Indien u handelt namens een onderneming, stichting of kerkgenootschap dient u voordat u een opdracht voor opties kunt geven in het bezit te zijn van een actieve Legal Entity Identifier-nummer (LEI). U kunt deze opvragen bij de Kamer van Koophandel. Meer informatie over LEI vindt u op vanlanschotkempen.com/lei-nummer.

19. Wat is de looptijd van mijn opdracht voor een beursoptie?

Bestens-orders voor beursopties hebben een looptijd van één dag, tenzij u een andere datum opgeeft. Orders met een limiet hebben een looptijd van 14 dagen, tenzij u een andere looptijd opgeeft. Deze uiterste datum kan altijd maar maximaal 14 kalenderdagen na de opdrachtdatum liggen. De looptijd van uw order eindigt ook als de optie expireert. Niet alle beurs-opties expireren op hetzelfde tijdstip. Dat kan per *beurs* verschillen. Indien de *beurs* waarop uw optie wordt verhandeld de handelseenheden en/of uitoefenprijzen van een optieserie wijzigt, dan royeren wij lopende orders in deze serie. U dient dan zelf een nieuwe order in te leggen.

20. Wat zijn de regels voor positielimieten en uitoefenlimieten?

Door te beleggen in opties die verhandeld worden via een *beurs*, accepteert u de regels van die *beurs* over positielimieten en uitoefenlimieten. Als de betreffende *beurs* deze regels of andere regels wijzigt dan gelden die ook voor uw optie. Bijvoorbeeld als er een verandering is in de onderliggende waarde van een optie.

Als de *beurs* maatregelen neemt in buitengewone situaties dan gelden deze maatregelen ook voor u. Dit geldt ook voor onze eigen maatregelen die wij moeten nemen in buitengewone situaties. Deze maatregelen dienen ter bescherming van uzelf, van ons, onze andere klanten en/of een adequate marktwerking. Wij zijn voor de gevolgen van deze maatregelen niet aansprakelijk.

Deze regels kunnen per *beurs* en land verschillend zijn. U vindt de regels meestal op de website van de betreffende *beurs*. De wettelijke regels van het land waar de *beurs* gevestigd is hebben ook invloed op de regels. U kunt informatie over beide ook aan ons vragen. Deze regels wijzigen regelmatig. Het is daarom verstandig om deze regels regelmatig te raadplegen of op te vragen.

21. Hoe kunnen uw opties worden afgewikkeld?

U kunt:
- opties laten aflopen (expireren),
- opties sluiten,
- tussentijds worden aangewezen (assignment) of
- uw recht uitoefenen (exercisen).

Een optie loopt af (expireert) als u niets doet. De gevolgen daarvan kunnen verschillen afhankelijk van of uw optie 'in-' of 'out-of-the-money' is en of u een beursoptie heeft geschreven (verkocht) of gekocht.

U kunt ook besluiten om zelf uw optie voor expiratie te sluiten. Dan geeft u zelf een koop of verkoop opdracht. Daarmee voorkomt u dat de *beurs* u mogelijk aanwijst op expiratie. Het kan echter ook zijn dat u tussentijds al wordt aangewezen. Hierover vindt u hieronder meer informatie.

22. Wat doen wij als uw opties worden afgewikkeld?

Wat wij doen is afhankelijk van welk type optie u heeft en of u wordt aangewezen. Hieronder leest u hier meer over.

Welke opties sluiten wij voor u?

Wij sluiten longposities voor u. Dit doen wij niet als u voor Nederlandse en Duitse beursopties op de laatste handelsdag vóór 10.00 uur en voor buitenlandse beursopties op de voorlaatste dag van handel vóór 16.00 uur een andersluidende opdracht geeft. Dan kiest u ervoor om zelf de afwikkeling van deze longposities te regelen. Voor Nederlandse opties kunt u tot 16.00 uur op de betreffende handelsdag alsnog een opdracht geven om posities te sluiten. Als u dat niet doet, moet u zich bewust zijn van de gevolgen. Wanneer een longpositie 'in-the-money' is, zal deze expireren. Als dit leidt tot een tekort aan geld op uw *effectenrekening*, lossen wij dit in overleg met u op. Als er een shortpositie ontstaat in uw portefeuille, kopen wij de onderliggende waarde voor uw rekening en risico bij de eerste gelegenheid.

Welke opties sluiten wij niet voor u ?

Shortposities worden zonder uw uitdrukkelijke opdracht niet gesloten. Openingstransacties die op de laatste dag van handel worden opgegeven, worden niet voor u automatisch door ons gesloten. Evenmin sluiten wij indexopties voor u. Dit doen wij niet omdat deze automatisch afgewikkeld worden, de zogenaamde cash-settlement.

Wilt u uw optie uitoefenen/exercisen?

Dan dient u zelf voor Nederlandse beursopties op de laatste handelsdag vóór 10.00 uur en voor buitenlandse beursopties op de voorlaatste dag van handel vóór 16.00 uur een opdracht aan ons te geven.

Wat doen wij als u tussentijds of bij expiratie wordt aangewezen?

Als u beursopties heeft geschreven (verkocht), heeft u een plicht en kunt u worden aangewezen. Een dergelijke aanwijzing houdt in dat degene die de beursoptie heeft gekocht (de houder van het recht) zijn recht uitoefent. U bent dan verplicht om de onderliggende waarde, bijvoorbeeld aandelen, te verkopen (bij een calloptie) of te kopen (bij een putoptie). Voor de verplichting tot het leveren/afnemen van de onderliggende waarde hanteren wij het at random-systeem (willekeurig). Dit betekent dat wij zonder voorkeur een beurs-optie van een van onze klanten met die beursoptie aanwijzen. Wij informeren u zo snel mogelijk als u bent aangewezen. Wij maken onmiddellijk voor uw rekening een verkoop/aankoopnota voor de onderliggende waarde op basis van de uitoefenprijs. Als u de onderliggende waarde niet of niet voldoende heeft als dekking voor de geschreven callopties, kopen wij de onderliggende waarde voor uw rekening en risico. U betaalt de kosten die aan de assignment en daaropvolgende afwikkeling verbonden zijn. Deze kosten kunnen hoger zijn dan de waarde of opbrengst. Een dergelijk verlies is voor uw rekening. Wij zijn niet verplicht om u voor de expiratiedatum te waarschuwen voor dat risico.

23. Wat is een marginverplichting?

Dit is de zekerheid die u bij ons moet aanhouden voor de verplichting die voortvloeit uit een geschreven (verkochte) beursoptie. Deze marginverplichting is uitgedrukt in geld. Wij bepalen de hoogte van de margin die u moet aanhouden. Wij mogen dit bedrag op ieder moment als wij dit noodzakelijk vinden, voor uw of onze bescherming, aanpassen. U kunt de marginpercentages die wij hanteren vinden op de website onder de productvoorwaarden van Beleggingsadvies. Wilt u weten hoe wij de margin berekenen? Dan kunt u dit nalezen in de Complexe BeleggingenWijzer.

24. Hoe kunt u aan uw marginverplichting voldoen?

U kunt geld aanhouden op uw *effectenrekening* of een krediet opnemen op basis van uw *beleggingen* of een combinatie van beide. U dient altijd direct margin bij te storten als wij hier om vragen. U kunt zelf kijken hoe hoog uw margin is door uw portefeuille te raadplegen via Online Bankieren. U kunt het ook aan ons vragen. Lukt het u niet om margin bij te storten? Dan sluiten wij (een gedeelte van) uw posities. Hiervoor hebben wij geen toestemming van u nodig.

25. Kunt u ongedekt callopties schrijven?

U kunt bij ons alleen een calloptie schrijven als deze gedekt is. Dat wil zeggen dat u over voldoende onderliggende waarde, zoals stukken of geld (margin) bij indexopties, beschikt op uw *effectenrekening*.

In uitzonderlijke gevallen kunnen er systeemtechnische beperkingen zijn om te controleren of u over voldoende onderliggende waarde beschikt. Dat is bijvoorbeeld zo bij opties die betrekking hebben op meer dan één onderliggende waarde of basketopties. Het kan daardoor voorkomen dat ongedekt schrijven in deze gevallen technisch mogelijk is, terwijl dit volgens ons beleid niet is toegestaan.

Indien ongedekt schrijven door een systeem (controle)fout toch plaatsvindt, behouden wij ons het recht voor dergelijke transacties te weren, te corrigeren of aanvullende zekerheden te eisen. Het is te allen tijde uw verantwoordelijkheid om te handelen binnen de gestelde voorwaarden. Eventuele (koers)schade is voor uw eigen rekening.

26. Welke procedure hanteren wij bij een dekkingstekort?

Als wij hebben vastgesteld dat u een dekkingstekort heeft, dan waarschuwen wij u. Dit doen wij schriftelijk, maar dat mogen wij ook per e-mail of telefonisch doen. U moet er voor zorgen dat het dekkingstekort binnen vijf werkdagen is opgeheven. De periode start op de eerste werkdag die vermeld staat in de brief of e-mail waarin wij u waarschuwen voor het dekkingstekort of de werkdag waarop wij u bellen. U dient het dekkingstekort op te lossen door zelf opdracht te geven om *beleggingen* te verkopen, geld bij te storten en/of lopende opties te sluiten. U kunt geen nieuwe kooporders of andere optie opdrachten geven waardoor het dekkingstekort toeneemt. Heeft u op de vijfde werkdag nog een dekkingstekort? Dan mogen wij zelf beslissen welke maatregelen wij nemen en in welke volgorde wij dat doen. Bijvoorbeeld het sluiten van optieposities, het verkopen van uw *beleggingen* of een deel daarvan of het laten vervallen van uw lopende koop opdrachten.

27. Is Van Lanschot Kempen uw tegenpartij bij handel in beursopties?

Nee, wij zijn niet uw tegenpartij. Wij zijn bij de uitvoering van beursopties uw tussenpersoon. Dit begrip en de bescherming van uw opties staan in hoofdstuk 3b van de Wet giraal effectenverkeer. Welke bescherming deze wet u biedt kunt u verder nalezen op vanlanschotkempen.com/wet-giraal-effectenverkeer.

Voor uw beursgenoteerde opties en futures geldt dat clearing plaatsvindt door middel van een centrale tegenpartij, zoals Eurex (de 'Central Counterparty' oftewel 'CCP'), waartoe wij een *overeenkomst* hebben afgesloten met een bij de CCP aangesloten clearing member. Zelf zijn wij geen clearing member. Er is derhalve sprake van 'indirecte clearing'. De *voorwaarden* voor Indirecte Clearing kunt u nalezen op vanlanschotkempen.com/voorwaarden.

De CCP vraagt een minimale initiële en variabele margin ('Initial Margin' en 'Variation Margin'), met dagelijkse verrekening op basis van waardeveranderingen in uitstaande posities en reeds verstrekte of ontvangen margin (voor futures). Deze (Initial) Margin en Variation Margin moeten door ons, via de clearing member, aan de CCP worden verstrekt in de vorm van bijvoorbeeld geld of *beleggingen*. Hierdoor lopen wij een tegenpartijrisico op de clearing member en de CCP. Dit risico wordt verminderd doordat de CCP voor alle transacties Initial Margin en Variation Margin opvraagt. Bovendien heeft de CCP een verzuimfonds ('Default Fund') dat door clearing members is gefinancierd, waaruit eventuele tekorten bij de CCP kunnen worden gecompenseerd. Verder nemen CCP's maatregelen om, bij verzuim van een clearing member, de door die clearing member voor cliënten op niveau CCP aangehouden Margins en posities te kunnen overdragen aan een andere clearing member.

28. Wat is de EMIR-rapportage verplichting?

EMIR is een Europese verordening die vereist dat wij en u, als u een rechtspersoon of onderneming bent, uw transacties in beursopties en futures rapporteren aan een transactieregister. Door gebruik te maken van onze diensten, vraagt u ons en geeft u ons toestemming (volmacht) om de verplichte EMIR-rapportage van beursderivaten namens u te doen aan een transactieregister. U moet zelf een bevestiging van de transactierapportage verzorgen als het transactieregister u daarom vraagt. Indien mogelijk geeft u ons een volmacht om deze bevestiging namens u te doen. Wij kunnen dit alleen voor u doen als uw gegevens, waaronder uw LEI code, actueel zijn. Als wij u om informatie vragen, moet u ons deze informatie geven. Als u dat niet doet, kunnen wij de EMIR-rapportage en de eventuele bevestiging niet namens u doen. Wij zijn niet aansprakelijk voor de gevolgen als u niet aan uw EMIR-verplichting voldoet.

Overige informatie

29. Wie is er verantwoordelijk?

De werkzaamheden die wij verrichten in verband met de beleggingsdiensten die wij aan u verlenen, zijn voor uw risico en komen voor uw rekening. Dat geldt niet als we iets anders met u hebben afgesproken. Wij zijn verplicht ons best te doen om aan alle verplichtingen te voldoen die staan beschreven in deze *voorwaarden* en de overeenkomsten die daarmee te maken hebben.

Wij zijn niet verantwoordelijk voor schade die u lijdt doordat u belegt, zoals waardedaling van uw *beleggingen* of winst die u misloopt. Behalve als vast komt te staan dat wij de schade met opzet hebben veroorzaakt of als u schade hebt door een fout waarvoor wij verantwoordelijk zijn (toerekenbare tekortkoming). Is er een andere partij aan wie wij schade moeten vergoeden die zij geleden heeft als gevolg van beleggingsdiensten die we aan u hebben verleend? Dan moet u ons die schade betalen. Dat geldt alleen als juridisch komt vast te staan dat wij die schade aan een derde moeten vergoeden.

Soms kunnen we uw opdracht niet meteen uitvoeren, bijvoorbeeld als het ordersysteem of de Private Banking App het niet doet of als er een andere technische storing is. Wij zijn dan niet verantwoordelijk voor schade die daardoor ontstaat, behalve als wij de schade met opzet hebben veroorzaakt of als de schade ontstaat door een grote fout van ons.

Kunnen wij elkaar niet bereiken, ook al ligt dat aan onze apparatuur, bijvoorbeeld door een storing in de internetverbinding of onze telefoons of computersystemen of door noodzakelijke werkzaamheden aan ons systeem? En heeft u daardoor schade? Dan zijn wij daarvoor niet aansprakelijk en hoeven wij uw schade niet te betalen.

Het kan gebeuren dat een ernstige gebeurtenis onze dienstverlening dreigt te verstoren, verstoort of heeft verstoord. Denkt u bijvoorbeeld aan een aanval van hackers op ons systeem of een systeem waar wij gebruik van maken. Wij kunnen u binnen redelijke grenzen vragen ons te helpen om ongestoorde dienstverlening mogelijk te maken en schade zoveel mogelijk te voorkomen. U moet hieraan voldoen. Noodzakelijk daarbij is wel dat u altijd controleert of de vraag van ons afkomstig is. Neemt u bij twijfel contact met ons op.

30. Wat houdt ons pandrecht in?

U geeft ons de zekerheid dat u ons alles betaalt wat u aan ons verschuldigd bent. Dat doet u door middel van het vestigen van een pandrecht op bepaalde goederen. U geeft ons dat pandrecht voor alle schulden die u aan ons nu hebt en in de toekomst zult hebben. Als u akkoord gaat met deze *voorwaarden*, wordt het pandrecht automatisch gevestigd. U hoeft daarvoor niet steeds een aparte akte te tekenen. Leest u ook artikel 24 van de Algemene Voorwaarden Van Lanschot Kempen.

U vestigt een pandrecht op de volgende goederen.
- Alle *beleggingen* die wij voor u bewaren of in de toekomst gaan bewaren.
- Alle vorderingen uit hoofde van *beleggingen* die u hebt op de *beleggersgiro*.
- Al het geld op uw *effectenrekening*, op andere rekeningen en al het andere dat u nog van ons krijgt of zult krijgen.

Onder het pandrecht vallen ook alle goederen die in de plaats komen van en de vorderingen die u krijgt in verband met de *beleggingen* die hierboven zijn genoemd. Bijvoorbeeld nieuwe aandelen na een splitsing, dividenden of claimrechten. Door het toevoegen van die goederen aan uw *beleggingen* wordt het pandrecht gevestigd. Ook wordt daarmee mededeling van het pandrecht gedaan aan ons of de *beleggersgiro*. De *beleggingen* in uw portefeuille zijn geen voorwerp van een effecten-financieringstransactie.

Niet onder het pandrecht vallen de *beleggingen* die u bij ons alleen voor bepaalde bijzondere doelen in bewaring hebt gegeven. Bijvoorbeeld voor:
- het innen van rentebedragen, aflossingen en dividenden,
- het krijgen van nieuwe couponbladen of dividendbladen,
- het doen van conversiehandelingen,
- het bijwonen van vergaderingen, zoals een jaarvergadering.

U geeft hierbij een volmacht aan ons om alle handelingen uit te voeren die nodig of wenselijk zijn om het pandrecht te vestigen. Deze volmacht geeft u zonder voorwaarden en kunt u niet intrekken. Daarnaast verleent u uw medewerking om het hierboven beschreven pandrecht te vestigen als wij die medewerking van u nodig hebben en u daarom vragen.

31. Informatie over beurskoersen

Wij kunnen u informatie geven over beurskoersen, maar zijn niet verplicht om dat te doen. Krijgt u van ons informatie over beurskoersen en lijdt u of iemand anders daardoor schade? Dan zijn wij niet verantwoordelijk voor deze schade.

32. Wat moet u doen als u belegt in Amerikaanse beleggingen?

Wij hebben een *overeenkomst* gesloten met de Amerikaanse belastingdienst op basis waarvan wij een verlaagd belastingtarief in mogen houden op uitkeringen (dividenden en rentecoupons) door Amerikaanse *beleggingen*. Of dat verlaagde tarief kan worden ingehouden en de hoogte daarvan is afhankelijk van het land waar u woont en van de vraag of u gerechtigd bent tot de voordelen van het betreffende belastingverdrag.

Natuurlijke personen

Daarnaast is het van belang of u ‘US-person’ bent. Wilt u weten of u ‘US-person’ bent? Dan adviseren wij u contact op te nemen met uw fiscaal adviseur. Op grond van de afspraken met de Amerikaanse belastingdienst zijn wij verplicht u als ‘US-person’ of als ‘niet-US-person’ te identificeren. Bent u een natuurlijk persoon en hebt u Amerikaanse *beleggingen*? Dan brengen wij het verlaagde belastingtarief automatisch bij u in rekening volgens het tarief dat van toepassing is op het land waar u volgens onze administratie woont. Wij adviseren u altijd advies in te winnen bij een fiscaal adviseur als u twijfelt over uw fiscale woonplaats. Wij baseren uw fiscale status op basis van de door u verstrekte informatie.

Hebt u Amerikaanse *beleggingen* en bent u bij ons bekend als ‘US-person’? Dan brengen wij het verlaagde belastingtarief niet automatisch bij u in rekening. Om voor het verlaagde belastingtarief in aanmerking te komen moet u een formulier invullen dat de Amerikaanse belastingdienst heeft voorgeschreven (een W-9 formulier) of een vergelijkbare verklaring (formulier CRS FATCA self certification) en naar ons opsturen. Ook in dat geval adviseren wij u altijd advies in te winnen bij een fiscaal adviseur. Wij kunnen en zullen niet beoordelen of u een ‘US-person’ bent of niet.

U bent ook zelf verantwoordelijk voor de juiste invulling van dit formulier of het CRS FATCA formulier. U geeft ons toestemming om het W-9 formulier door te sturen aan de Amerikaanse belastingdienst en/of naar een instantie die voor ons optreedt om de bronbelasting op Amerikaanse *beleggingen* in te houden.

Rechtspersonen en niet transparante entiteiten

Ten aanzien van bepaalde rechtspersonen en niet transparante entiteiten zullen wij u vragen bepaalde formulieren in te vullen. Op basis van deze formulieren kunnen wij dan beoordelen of u gerechtigd bent tot een verlaagd bronbelasting tarief.

Transparante entiteiten

Bent u participant in een beleggingsvehikel zoals een fonds voor gemene rekening of een maatschap dat belegt in Amerikaanse *beleggingen* en bij ons een rekening heeft? Dan vragen wij u bepaalde formulieren in te vullen. Met deze formulieren kunnen wij beoordelen of u recht heeft op een verlaagd bronbelastingtarief. In deze situatie rapporteren wij de inkomsten op het niveau van de participant in de transparante entiteit aan de Amerikaanse belastingdienst.

Kunt u ons niet genoeg informatie geven om te bepalen of u een 'US-person' bent, of kunnen we met de ontvangen formulieren niet bepalen of u recht heeft op een verlaagd bronbelastingtarief? Dan hebben wij het recht om het geldende hoge tarief aan belasting in te houden over de uitkeringen over Amerikaanse *financiële instrumenten*. Ook hebben wij in dat geval het recht uw Amerikaanse beleggingen te verkopen als wij dat nodig vinden. De kosten en risico's van zo'n verkoop zijn voor uw rekening. Wij houden geen rekening met de bruto verkoopopbrengst en de belasting die u daarover moet betalen. Wij zijn verplicht de Amerikaanse belastingdienst op verzoek inzage te geven in uw dossier bij ons.

Uitsluiting van beleggen in Public Traded Partnerships (PTP’s)

Een belegging die beursgenoteerd is in de Verenigde Staten van Amerika kan door de Amerikaanse belastingdienst (IRS) aangemerkt worden als Publicly Traded Partnership (PTP). Dit kan gebeuren bij de start van een *belegging*, maar ook tijdens de looptijd. Als uw *belegging* tijdens de looptijd wordt aangemerkt als PTP, krijgen wij hiervan bericht van derden die wij inschakelen om uw *beleggingen* te bewaren. Deze derden accepteren geen PTP's omdat zij niet kunnen voldoen aan de informatievereisten van de IRS. Daarom moeten wij de beleggingen die als PTP worden aangemerkt direct verkopen. In zo'n geval nemen wij contact met u op om u hierover te informeren.

33. Kunt u bij ons beleggen als u een ‘US-person’ bent?

Indien u classificeert als US-person kunt u onder voorwaarden gebruikmaken van onze dienstverlening Beleggingsadvies. Neem contact op met uw banker om de mogelijkheden te bespreken.

Iedere ‘US-person’ is altijd verplicht om aangifte te doen in de Verenigde Staten over zijn totale wereld inkomen. Uw persoonlijke situatie is bepalend voor belastingdruk op niet-Amerikaanse beleggingsfondsen. Wellicht kunt u gebruikmaken van een vrijstelling. Als dit niet het geval is, kan de heffing hoger zijn dan bij reguliere Amerikaanse beleggingsfondsen. Het doen van een aangifte en de gevolgen van een eventuele hogere belastingdruk is uw eigen verantwoordelijkheid. Wij adviseren u altijd advies in te winnen bij een fiscaal adviseur.

7. Kenmerken en risico's van beleggen en verschillende beleggingen

Inleiding

Algemeen
1. Wat zijn de algemene risico's van beleggen?

Kenmerken en risico's van geldmarkt(instrumenten)
2. Wat zijn kenmerken van geldmarkt?
3. Wat zijn risico's van geldmarkt?
4. Hoe kunt u beleggen in geldmarkt?

Kenmerken en risico's van obligaties
5. Wat zijn kenmerken van obligaties?
6. Wat zijn risico's van obligaties?
7. Hoe kunt u beleggen in obligaties?
8. Waarom is de kredietstatus (rating) belangrijk?
9. Complexe en niet-complexe obligaties

Kenmerken en risico's van aandelen
10. Wat zijn kenmerken van aandelen?
11. Wat zijn risico's van aandelen?
12. Hoe kunt u beleggen in aandelen?
13. Complexe en niet-complexe aandelen

Kenmerken en risico's van beleggingsfondsen
14. Wat zijn kenmerken van beleggingsfondsen?
15. Wat zijn risico's van beleggingsfondsen?
16. Hoe kunt u beleggen in beleggingsfondsen?
17. Complexe en niet-complexe beleggingsfondsen

Overig
18. Alternatieve beleggingen
19. Zijn er nog andere soorten beleggingen?

Inleiding

Bij het kiezen van *beleggingen* moet u een goede afweging maken welke *beleggingen* het beste bij u passen. Aan alle vormen van beleggen zijn in meer of mindere mate risico's verbonden. U moet alleen in risicovolle *beleggingen* beleggen, als u het (eventuele) verlies kunt en wilt dragen en u zich echt goed bewust bent van de risico's. Als u een *belegging* niet goed begrijpt, moet u deze niet kopen.

U vindt hier een beschrijving van de algemene risico's van beleggen. Verder vindt u uitleg over de belangrijkste kenmerken en risico's van bepaalde soorten niet-complexe *beleggingen*. Het is belangrijk dat u deze leest en begrijpt voordat u hierin gaat beleggen. Daarnaast moet u ook altijd de specifieke informatie lezen en begrijpen van de *belegging* waarin u wilt beleggen, zoals het prospectus, het Essentiële-informatiedocument (*Eid*) en de brochure. Tot slot wijzen wij u erop dat er naast de in dit hoofdstuk beschreven *beleggingen* nog veel meer soorten *beleggingen* zijn, waaronder verschillende complexe *beleggingen*. Voor complexe *beleggingen* hebben we een aparte ComplexeBeleggingenWijzer.

Algemeen

1. Wat zijn de algemene risico's van beleggen?

Aan alle vormen van beleggen zijn risico's verbonden. Hieronder leest u wat de algemene risico's van beleggen zijn.

Koersrisico

Koersrisico is het risico dat een *belegging* minder waard wordt. Dit risico is afhankelijk van veel omstandigheden en verschilt per *belegging*. De volgende zaken hebben invloed op dit risico.

- De resultaten van de *belegging* (onderliggende waarde of onderneming) zelf
- Vraag naar en aanbod van de *belegging*
- Het sentiment van de markt (dus is men positief of negatief)
- Macro-economische factoren

Over het algemeen geldt dat hoe beter u uw *beleggingen* spreidt, hoe minder afhankelijk u bent van het koersrisico van een specifieke *belegging*.

Debiteuren- of kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat de onderneming of overheid waarin u belegt niet aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen of zelfs failliet gaat. Dit betekent bijvoorbeeld dat de debiteur of uitgevende instelling van uw obligatie de rente niet kan betalen of het geld aan het eind van de looptijd niet kan terugbetalen. Voor aandelen kan dit betekenen dat er geen dividend kan worden betaald of dat uw aandelen niets meer waard zijn. Het kredietrisico is kleiner als de uitgevende onderneming financieel gezond is.

Verwant aan het kredietrisico is de kredietwaardigheid van de uitgevende instelling. Wordt de kredietwaardigheid slechter? Dan heeft dit meestal een negatieve invloed op de koers van een obligatie van die uitgevende instelling. Een verbetering van de kredietwaardigheid leidt meestal tot een koersstijging.

Valutarisico

Is een *belegging* in een andere valuta uitgegeven? Dat wil zeggen in een andere muntsoort dan de euro? Dan loopt u een valutarisico. De andere valuta kan meer of minder waard worden ten opzichte van de euro. Als uw *belegging* in een andere valuta dan de euro is genoteerd en de koers van die andere valuta daalt in vergelijking met de euro, dan heeft dit een negatieve invloed op de waarde van uw *belegging* in die andere valuta.

Ook kan er valutarisico bestaan voor landen in de eurozone. Dit risico zit vaak verborgen in de koers van een aandeel. Dit is afhankelijk van:

- hoeveel activiteiten de onderneming die het aandeel heeft uitgegeven, heeft in landen buiten de eurozone of
- hoeveel resultaten die onderneming haalt in landen buiten de eurozone. Het kan zijn dat de onderneming dit risico zelf afdekt.

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat *beleggingen* minder waard worden door ontwikkelingen in de algemene economische situatie. Een verslechtering van de economische groei kan bijvoorbeeld een negatief effect hebben op de waarde van een onderneming. Het gevolg kan zijn dat de aandelen van een onderneming minder waard worden. Is de stemming op de markt positief? Dan kunnen de koersen van uw *beleggingen* stijgen. Negatieve stemmingen kunnen de koersen laten dalen. De beweeglijkheid van de effectenbeurzen als gevolg van wisselende stemmingen op de markt noemen we ook wel de volatiliteit van de markt.

Renterisico

Renterisico is het risico dat de waarde van *beleggingen* daalt als de rente op de kapitaalmarkt stijgt. Rente is de prijs voor het lenen van geld. Een stijgende rente kan tot minder consumptie leiden en hogere rentelasten bij een onderneming. Dit kan de winst van de onderneming onder druk zetten. Een renteverhoging kan daarom een negatieve invloed hebben op de waarde van aandelen en obligaties.

Overige algemene risico's van beleggen

Er kunnen ook andere risico's zijn voor uw *beleggingen*.

- **Liquiditeitsrisico.** Het risico dat *beleggingen* niet of nauwelijks verhandeld kunnen worden op de *beurs* of daarbuiten, omdat er geen of weinig vraag naar is. De *beleggingen* zijn dan niet 'liquide'. Hierdoor kunt u uw *beleggingen* (tijdelijk) niet verkopen. U kunt dus niet vrij over uw inleg beschikken of u krijgt een slechtere prijs voor uw *beleggingen* als u deze verkoopt.
- **Politieke risico's.** Het risico dat bepaalde maatregelen van de overheid negatief zijn voor u als belegger.
- **Inflatierisico.** Het risico dat de koopkracht van de euro afneemt. Dit betekent dat u voor 1 euro minder kunt kopen.
- **Herbeleggingsrisico.** Het risico dat u niet in een vergelijkbaar product kunt beleggen wanneer uw *belegging* afloopt en u het geld dat u terugkrijgt weer wilt beleggen.
- **Onvoorziene situaties.** Hierbij kunt u denken aan een ingrijpende verandering in de wetgeving. Maar ook aan een terroristische aanslag. Deze onvoorziene situaties hebben bijna altijd grote invloed op het rendement van uw *beleggingen*.

Kenmerken en risico's van geldmarkt(instrumenten)

2. Wat zijn kenmerken van geldmarkt?

Bij Van Lanschot Kempen definiëren wij geldmarkt als een aparte vermogenscategorie. De vermogenscategorie wordt binnen de beleggingsportefeuille gebruikt om het risico van uw portefeuille te beperken en/of voor de tijdelijke stalling van liquiditeiten.

Wat valt bij Van Lanschot Kempen onder geldmarkt?

Onder geldmarkt valt liquiditeiten, geldmarktfondsen en spaardeposito's. Geldmarktfondsen beleggen in het algemeen in kortlopende, zeer liquide leningen aan financiële instellingen en/of (semi) overheidsinstellingen, die snel en tegen lage kosten zijn om te zetten in geld. Deze fondsen kunnen in diverse valuta luiden. De maximale looptijd bij liquiditeiten bedraagt twee jaar, waarbij vaak de portefeuille van een dergelijk geldmarktfonds aanzienlijk korter is.

3. Wat zijn risico's van geldmarkt?

De risico's van een *belegging* in geldmarkt zijn in het algemeen beperkter dan voor andere beleggingscategorieën.

Renterisico/inflatierisico

Bij *beleggingen* in geldmarkt ontvangt u een rentevergoeding die gekoppeld is aan de geldmarktrente (kortlopende rente). Deze geldmarktrente kan aanzienlijk onder de inflatie liggen, waardoor uw koopkracht wordt uitgehold.

Debiteurenrisico

Bij geldmarktbeleggingen loopt u ook debiteurenrisico. Zo krijgt u bij het stallen van liquiditeiten op een beleggings- of spaarrekening een vordering op de desbetreffende financiële instelling. U loopt hiermee het risico dat u bij faillissement van deze instelling uw gestalde *vermogen* in liquiditeiten deels of geheel kunt verliezen. Het depositogarantiestelsel kan dit laatstgenoemde risico mogelijk deels of geheel wegnemen.

Valutarisico

Bij het aanhouden van geldmarktfondsen, spaarrekening of liquiditeiten in andere valuta loopt u wisselkoersrisico. Dit kan het rendement en de waarde van uw *vermogen* zowel positief als negatief beïnvloeden.

4. Hoe kunt u beleggen in geldmarkt?

U kunt op diverse manieren beleggen in de geldmarkt. Welke vorm het meest passend is voor u, is afhankelijk van uw specifieke wensen. Hieronder vindt u een aantal van de mogelijkheden.

- Aanhouden van saldo op een beleggingsrekening of een spaardeposito
- *Beleggingen* via actief of passief beheerde beleggingsfondsen

Verdere informatie over actief en passief beheerde beleggingsfondsen vindt u onder 'Kenmerken en risico's van beleggingsfondsen'.

Kenmerken en risico's van obligaties

5. Wat zijn kenmerken van obligaties?

Een obligatie (O) is een verhandelbaar schuldbewijs uitgegeven door een overheid of onderneming. Deze noemen we ook wel de uitgevende instelling of debiteur. De uitgevende instelling leent in feite geld van de belegger. Obligaties worden verhandeld op de kapitaalmarkt. Beleggers kunnen obligaties op de kapitaalmarkt kopen en weer doorverkopen. Een niet-complexe obligatie heeft een vaste looptijd en een vaste rentebetaling (de coupon). De uitgevende instelling betaalt (meestal eens per jaar) de rente uit aan de houder van de obligatie. De rente wordt uitgedrukt in een percentage van de hoofdsom. Als de uitgevende instelling daartoe in staat is, wordt de hoofdsom aan het einde van de looptijd terugbetaald.

Aanvullende voorwaarden

Bij een obligatielening kan de uitgevende instelling bepaalde aanvullende condities of rechten afspreken. Voorbeelden hiervan zijn de mogelijkheid tot vervroegde aflossing, caps en floors.

- **Vervroegde aflossing.** Bij de mogelijkheid tot vervroegde aflossing kan de uitgevende instelling na een bepaalde datum de lening vervroegd aflossen. Hierbij wordt vaak een 5-jaarsperiode genomen waarin aflossing niet mogelijk is. Daarna kan aflossing mogelijk per kwartaal of per jaar plaatsvinden. De uitgevende instelling zal in de praktijk tot aflossing overgaan, bij goedkopere herfinancieringsmogelijkheden.
- **Caps en floors.** Andere voorkomende optiewaarden zijn caps en floors. Dit zijn vooraf afgesproken renteplafonds en -bodems. Bij een lening met een variabele rente kan vooraf bepaald worden wat de maximale couponcap en de minimale couponfloor is.

Rendement op een obligatielening

Bij het tot stand komen van het totale rendement op een obligatielening spelen de volgende componenten een rol.

- **Het couponrendement.** De rentevergoeding op een obligatie uitgedrukt in de koers van de obligatie.
- **Het aflossingsrendement.** Het verschil tussen de aankoop- en de aflossingskoers. De laatste is doorgaans 100% (nominale waarde ofwel 'pari'). Als de lening boven de 100% (boven pari) is aangekocht, betekent dit een aflossingsverlies. Bij aankoop onder de 100% (beneden pari) ontstaat er een aflossingswinst.

Deze twee componenten vormen gezamenlijk het effectieve rendement, de yield. Hiermee wordt het rendement bedoeld dat de belegger behaalt als de obligatie wordt aangehouden tot het moment van aflossing. Wordt de obligatielening tussentijds verkocht? Dan kan het werkelijk behaalde rendement afwijken van het effectieve rendement bij aflossing.

6. Wat zijn risico's van obligaties?

Hieronder volgt een overzicht van de risico's die de koers of het uiteindelijke rendement van een obligatie kunnen beïnvloeden. De mate waarin deze risico's gelden voor uw *belegging* hangt af van de kenmerken van de obligatie.

Renterisico

Renterisico is het risico van veranderingen van de rente op de kapitaalmarkt. Rente is de prijs voor het lenen van geld. Verandert de rente in de markt? Dan kan dit gevolgen hebben voor de koersen van obligaties. Daarom is het renterisico ook een koersrisico.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Daalt de rente op de kapitaalmarkt? Dan zullen de koersen van obligaties meestal stijgen. Als u tijdens de looptijd van de obligatie een vaste couponrente krijgt, hebt u geen nadeel van een rentedaling.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Stijgt de rente op de kapitaalmarkt? Dan zullen de koersen van obligaties meestal dalen. Hoe langer de obligatie nog loopt, hoe groter de daling van de koersen is bij obligaties met een vaste couponrente. U kunt dan namelijk geen gebruikmaken van de stijging van de rente. U hebt met uw obligatie recht op een vaste, maar minder aantrekkelijke rente.

Het renterisico bij obligaties kan ook een herbeleggingsrisico zijn. Herbeleggingsrisico is het risico dat u met het geld dat u terugkrijgt van uw aflopende *belegging*, niet kunt beleggen in een vergelijkbare *belegging* tegen hetzelfde rendement.

Duration

Een stijgende marktrente heeft als negatief effect dat de koers van de obligatie daalt. De mate waarin, hangt voornamelijk af van de looptijd van de obligatie. Duration of 'gewogen gemiddelde looptijd' van een obligatie is een maatstaf voor de rentegevoeligheid.

Voorbeelden

Een normale 10-jaarsobligatie heeft een duration van circa negen. Dit betekent dat de koers van een 10-jaarsobligatie naar schatting 9% daalt als de geldende marktrente met 1% stijgt. Een eeuwigdurende, ofwel perpetuele, obligatie daalt naar schatting 17% als de marktrente met 1% stijgt. Daardoor laten eeuwigdurende obligaties grotere koersschommelingen zien dan gewone 10-jaarsobligaties.

Debiteurenrisico/kredietrisico

Het kredietrisico wil zeggen dat de kans bestaat dat de uitgevende onderneming of instantie in de problemen raakt en uw lening en rente niet kan (terug)betalen. Het kredietrisico is kleiner als de uitgevende onderneming of instantie financieel gezond is.

- **Gevolgen van een positieve ontwikkeling.** Verkeert een onderneming in goede financiële gezondheid? Dan is de kans groot dat de uitgevende onderneming uw obligatie en rente kan (terug)betalen.
- **Gevolgen van een negatieve ontwikkeling.** Verkeert een onderneming in slechte financiële gezondheid? Dan is de kans aanwezig dat de uitgevende onderneming uw obligatie en rente niet kan (terug)betalen.

Ratingrisico

Verwant aan het kredietrisico is het ratingrisico, waarbij de kredietstatus (de rating) van de uitgevende instelling belangrijk is. Hierover kunt u meer lezen bij 'Waarom is de kredietstatus (rating) belangrijk?'

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Als een van de vooraanstaande ratingbureaus (Moody's, Fitch of Standard & Poor's) de rating van een lening verhoogt, betekent dit dat zij verwachten dat de kans op een kredietrisico kleiner wordt. Als gevolg daarvan zal de markt voor deze lening een lagere rente vragen, waardoor de koers van de betreffende obligatie kan stijgen.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Als de rating van een lening wordt verlaagd, betekent dit dat zij verwachten dat de kans op een kredietrisico groter wordt. Als gevolg daarvan zal de markt voor deze lening een hogere rente vragen, waardoor de koers van de betreffende obligatie kan dalen.

Bail-in seniorbankobligaties

Op Europese Banken is de Bank Recovery and Resolution Directive (BRRD) van toepassing. Een belangrijk onderdeel van de BRRD is het zogenaamde bail-inprincipe. Dit bail-inprincipe betekent dat als de financiële gezondheid van een bank verslechtert of als de toezichthouder hierom verzoekt, kapitaalverschaffers gevraagd kunnen worden een financiële bijdrage te leveren om de positie van de bank te verbeteren en/of om de impact van het falen tot een minimum te beperken. Deze bijdrage vindt plaats door afschrijving van de hoofdsom of omzetting naar aandelen en wordt niet alleen van aandeelhouders verlangd, maar ook van senioroblig atiehouders. Dit betekent een nieuwe situatie. Voorheen liep deze belegger alleen het risico een deel van zijn inleg kwijt te raken in geval van faillissement van een bank. Nu kan hij al in een eerder stadium te maken krijgen met een verlies. Wel blijft de oorspronkelijke waterval van kracht. Dit betekent dat verschaffers van aandelenkapitaal en (additional) Tier 1-en Tier 2-vermogen de eerste verliezen dragen.

Couponrisico

Een normale obligatie heeft een vaste rente, ofwel coupon, gedurende de gehele looptijd. Daarnaast kan een obligatie ook een variabele coupon hebben. Deze wordt op van te voren vastgestelde herzieningsmomenten aangepast. Met deze obligaties hebt u een nauwe aansluiting bij de actuele marktrente.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Indien de waarde waaraan de variabele coupon is gelinkt stijgt, zal de variabele coupon meestijgen. De coupon die u kunt ontvangen zal dus hoger zijn. We gaan daarbij uit van een situatie zonder caps en floors.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Indien de waarde waaraan de variabele coupon is gelinkt daalt, zal de variabele coupon meedalen. De coupon die u kunt ontvangen zal dus lager zijn. We gaan daarbij uit van een situatie zonder caps en floors.

Liquiditeitsrisico

De stelregel is: hoe complexer een obligatie, des te minder liquide deze is. De professionele markt vindt hele complexe obligaties moeilijk te waarderen. Particuliere beleggers bepalen dan ook grotendeels de vraag en het aanbod. Zij vertonen een veel grilliger handelsgedrag dan professionele beleggers. In extreme marktomstandigheden kan het voorkomen dat er (tijdelijk) zelfs geen handel mogelijk is. De kans op een mindere verhandelbaarheid omschrijven wij als het liquiditeitsrisico. Het liquiditeitsrisico is ook afhankelijk van de omvang van een obligatielening en doet zich eerder voor bij relatief kleine leningen.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Bij een verbetering van vraag en aanbod kan het zijn dat u uw *beleggingen* gemakkelijker kunt verkopen of aankopen tegen een gunstigere prijs.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Bij een verslechtering van vraag en aanbod kan het zijn dat u uw *beleggingen* moeilijker, en wellicht ook (tijdelijk) niet, kunt verkopen of aankopen. Ook is de kans groter dat de prijs waartegen u aankoopt of verkoopt ongunstiger zal zijn. In geval van een verkoop kan dit dus betekenen dat het langer duurt voordat u uw inleg terug hebt.

Overige risico's

De aanschaf van obligaties met eigen middelen brengt geen *hefboomwerking* met zich mee. Wel loopt u het risico dat uw hele *belegging* verloren gaat.

7. Hoe kunt u beleggen in obligaties?

U kunt op diverse manieren beleggen. Welke vorm het meest passend is voor u, is afhankelijk van uw specifieke beleggingswensen. Hieronder vindt u een aantal van deze mogelijkheden.

- Rechtstreeks aan- en verkopen van individuele obligaties
- Obligatiebeleggingen via beleggingsfondsen
- Obligatiebeleggingen via indextrackers

Verdere informatie over beleggingsfondsen en indextrackers vindt u onder 'Kenmerken en risico's van beleggingsfondsen'.

8. Waarom is de kredietstatus (rating) belangrijk?

Bij debiteuren- en kredietrisico spreekt men vaak over rating. Dit is een inschatting van de kredietwaardigheid van een debiteur door een kredietbeoordelaar en geeft een inschatting van de financiële gezondheid van een onderneming. Hoe hoger de rating, des te lager het kredietrisico en dus de te betalen rente. De koers van een lopende obligatie wordt mede beïnvloed door (verwachte) wijzigingen in de rating. Bij een (verwachte) neerwaartse bijstelling van de kredietwaardigheid gaat de koers dalen. Verder is het van belang in welke sector een onderneming actief is. Een A-rating van een bank kan een heel andere rentevergoeding hebben dan een voedingsbedrijf met dezelfde rating. De inschatting hoeft niet overeen te stemmen met onze visie of die van andere instanties. Daarnaast is een rating een momentopname, die geen garanties geeft voor het rendement en de koersontwikkeling.

Obligaties die worden uitgegeven door debiteuren van wie de kwaliteit door de ratingbureaus als goed wordt beoordeeld, hebben een rating gelijk of hoger dan Baa3/BBB-. Deze obligaties worden investment grade obligaties genoemd. Obligaties met een lagere rating (Ba1/BB+ t/m D) kunnen worden aangemerkt als speculatief. Deze obligaties noemen we ook wel high-yieldobligaties of junkbonds.

Om het verschil in risico duidelijk te maken splitsen wij de vermogenscategorie obligaties in een risicomijdend en een risicodragend deel. Het risicomijdende deel noemen we obligaties investment grade (IG). Hierin nemen we obligaties op met een investment grade-rating.

Het risicodragende deel noemen we obligaties high yield. Door een veranderende rating van de debiteur kunnen obligaties in een hogere risicocategorie gaan vallen. Dat heeft mogelijk gevolgen voor het totale beleggingsprofiel van de beleggingsportefeuille. Binnen het obligatie-universum volgen wij alleen individuele obligaties met een investment grade-rating.

9. Complexe en niet-complexe obligaties

Van Lanschot Kempen maakt onderscheid tussen complexe en niet-complexe obligaties. Steeds meer obligaties hebben een meer complexe structuur dan 'normale' obligaties. Ze reageren meestal anders op veranderende marktomstandigheden. Deze complexe obligaties bieden beleggers de mogelijkheid om actiever met obligatiebeleggingen om te gaan.

Niet-complexe obligaties

Normaal/vast

Kenmerken

Een normale obligatie heeft een vaste (eindige) looptijd en een vaste rentebetaling, de coupon. De uitgevende instelling betaalt, meestal eens per jaar, de rente uit aan de houder van de obligatie. De rente wordt uitgedrukt in een percentage van de hoofdsom. De hoofdsom wordt, als de uitgevende instelling daartoe in staat is aan het einde van de looptijd terugbetaald.

Risico's

Voor een normale vastrentende lening geldt dat hoe langer de resterende looptijd van de obligatielening hoe hoger het renterisico. Het kredietrisico is groter als de uitgevende instelling financieel minder gezond is. Kredietbeoordelaars geven een inschatting van het kredietrisico door middel van een rating.

Covered bonds (gedekte obligaties)

Kenmerken

Covered bonds zijn obligaties uitgegeven door een bank die een extra zekerheid heeft in de vorm van een bepaald onderpand. Dit onderpand bestaat vaak uit (eersteklas) hypotheken of publieke leningen. Deze zijn toegewezen aan de coverpool. Dankzij het onderpand, naast de zekerheid van de debiteur, hebben de meeste covered bonds een hogere kredietstatus/rating dan de bank zelf.

Risico's

- Hoe langer de resterende looptijd van de lening hoe hoger het renterisico.
- Het kredietrisico voor een covered bond is meestal lager dan van een normale vastrentende lening uitgegeven door dezelfde bank, omdat het extra zekerheid geeft in de vorm van een bepaald onderpand.

Floating rate notes

Kenmerken

Een floating rate note (FRN) is een obligatie waarbij de coupon afhankelijk is van de korte interbancaire rente, meestal 3-maands of 6-maands Euribor. De coupon wordt iedere drie of zes maanden opnieuw vastgesteld op basis van de dan geldende korte rente.

Risico's

- Het renterisico van een FRN blijft beperkt tot deze korte periode. Immers de rente wordt per periode aangepast.
- Het kredietrisico is net zo groot als bij een normale obligatie met dezelfde looptijd en van dezelfde debiteur.
- Het liquiditeitsrisico van een FRN kan groter zijn dan een normale obligatie.
- Een FRN heeft een duidelijk couponrisico. De invloed merkt u vooral op de inkomsten en daarmee op het uiteindelijke rendement. Door de daling of stijging van de rente in de loop der tijd kan de coupon significant gaan afwijken van het niveau bij opname.

Complex of niet-complex?

Voldoet de floating rate note aan alle van de onderstaande eigenschappen? Dan is die floating rate note niet-complex. De floating rate note obligatie heeft:

- een vaste renteformule (bijv. 3-maands Euribor),
- een vaste opslag,
- een eindige looptijd,
- geen achterstelling.

Voldoet de floating rate note niet aan alle van de bovenstaande eigenschappen? Dan vinden wij de betreffende floating rate note complex.

Inflatiegerelateerde obligaties

Kenmerken

Bij inflatiegerelateerde obligaties (ILO) zijn de couponbetalingen en de hoofdsom gerelateerd aan de ontwikkeling van een bepaalde consumentenprijsindex. Bij de meest voorkomende vorm van inflatiegerelateerde obligaties is het rentepercentage laag in vergelijking met gewone obligaties. Maar de belegger krijgt gedurende de looptijd een compensatie uitgekeerd voor de inflatie tijdens de looptijd.

Cijfervoorbeeld

Stel de couponvergoeding van een ILO bedraagt 2,25% per jaar. U koopt de lening uit emissie op 100%. De inflatie bedraagt in jaar 1: 3%, in jaar 2: 4%. In jaar 3 is sprake van deflatie: -1%. In jaar 4 bedraagt de inflatie 2% en in jaar 5: 5%. De hoofdsom wordt jaarlijks aangepast aan de inflatie (indexatie). De cumulatieve inflatie gedurende de looptijd van de lening wordt weergegeven in de indexratio. De belegger ontvangt 2,25% couponvergoeding over de hoofdsom en de hoofdsom wordt jaarlijks vermeerderd met de inflatie. Daardoor neemt ook de jaarlijkse couponvergoeding toe. Zo bedraagt in jaar 4 de coupon niet € 2,25, maar € 2,43. Aan het einde van de looptijd wordt de lening op 113,58% afgelost. Het jaarlijkse rendement bedraagt 4,9%. Dit is lager bij een lagere inflatie. In geval van deflatie kent de hoofdsom van Europese ILO's een garantie op 100%.

Risico's

- Het renterisico van een ILO is minder duidelijk dan bij een normale obligatie. Als de nominale rente stijgt door een hogere inflatieverwachting, dan houdt een ILO haar waarde. Maar stijgt de nominale rente om een andere reden (vraag/aanbod), dan daalt de koers van een ILO, net als bij een normale obligatie.
- In de markt voor ILO's die zijn uitgegeven door overheden is over het algemeen voldoende vraag en aanbod. Het liquiditeitsrisico is dus beperkt, maar wel groter dan voor 'normale' obligaties uitgegeven door hetzelfde land.

Complex of niet-complex?

Voldoet de inflatiegerelateerde obligatie aan alle van de onderstaande eigenschappen? Dan is die inflatiegerelateerde obligatie niet-complex. De inflatiegerelateerde obligatie heeft:

- Een eindige looptijd
- Geen achterstelling
- Een normale coupon (vaste rentecoupon en opslag voor inflatie)

Voldoet de inflatiegerelateerde obligatie niet aan alle van de bovenstaande eigenschappen? Dan vinden wij de betreffende inflatiegerelateerde obligatie complex.

Complexe Obligaties

Voorbeelden van complexe obligaties zijn High-yield obligaties, vreemde valuta obligaties en converteerbare obligaties. Een omschrijving van complexe obligaties leest u in onze Complexe BeleggingenWijzer. U vindt deze op vanlanschotkempen.com/wijzers.

Kenmerken en risico's van aandelen

10. Wat zijn kenmerken van aandelen?

Een aandeel (A) is een eigendomstitel van een bedrijf. De aandeelhouders zijn dus gezamenlijk eigenaar van een bedrijf. Een aandeel kent geen einddatum. De aandeelhouder kan zijn aandelen verkopen. De aandelen kunnen aan een *beurs* genoteerd zijn, maar dit hoeft niet. Als een aandeel niet beursgenoteerd is, gaat het om een complex aandeel.
U hebt met een aandeel meestal het recht om:

- dividenden te ontvangen. Dividend is het geld dat de onderneming aan de aandeelhouders kan uitkeren als het bedrijf winst heeft gemaakt en
- te stemmen op de vergadering van aandeelhouders.

Het koersverloop van een aandeel is afhankelijk van:

- de gang van zaken bij en de toekomstverwachtingen voor het bedrijf,
- de economische en monetaire ontwikkelingen in de voor het bedrijf relevante regio's,
- het beursklimaat op de beurzen waar het aandeel genoteerd staat.

Deze factoren zijn ook van invloed op de beweeglijkheid van de koers van een aandeel. De koers van een aandeel is niet constant, maar kan in de loop van de tijd scherp bewegen. Het eventuele rendement op aandelen bestaat uit twee onderdelen: de waardestijging en het dividend. De aanschaf van aandelen met eigen middelen brengt geen *hefboomwerking* met zich mee.

Dividend

Aandeelhouders kunnen dividend uitgekeerd krijgen. Dit is een deel van de winst. Als u dividend ontvangt, dan moet u daarover in principe dividendbelasting betalen. De hoogte van het dividend wordt jaarlijks vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De hoogte van het dividend is in de regel stabiel, maar niet gegarandeerd. Als een bedrijf in het afgelopen jaar onvoldoende winst heeft gemaakt, dan wordt de hoogte van het dividend hierop aangepast. Het kan voorkomen dat een bedrijf dividend niet in contanten maar in de vorm van aandelen uitkeert. Dit noemen we stockdividend (STDV). Met stockdividend krijgt u nieuwe aandelen. Veel bedrijven bieden een keuzedividend aan. Voor deze gevallen geeft u ons de standaardinstructie of u dividend in contanten wilt ontvangen of in aandelen (stockdividend).

Het kan voorkomen dat een bedrijf bij ons aankondigt dat zij op korte termijn dividend gaat uitkeren. Wij verwerken dit dan door alvast het aangekondigde dividendbedrag te boeken op uw *effectenrekening*. Mocht door welke omstandigheden dan ook blijken dat het bedrijf toch geen dividend heeft uitgekeerd, dan hebben wij het recht om dit bedrag weer te debiteren van uw rekening.

11. Wat zijn risico's van aandelen?

Aandelen hebben verschillende risico's. De koers van een aandeel reageert daardoor verschillend bij positieve of negatieve ontwikkelingen. Ook loopt u het risico dat uw gehele *belegging* verloren gaat.

Koersrisico

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Doet een onderneming het goed, dan kan uw aandeel meer geld waard worden door een mogelijke stijging van de koers.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Doet een onderneming het minder goed, dan kan uw aandeel minder waard worden omdat de koers waarschijnlijk daalt. In het meest extreme geval is een aandeel zelfs niets waard als het bedrijf failliet gaat. Of u dividend ontvangt, hangt onder andere af van de vraag of de onderneming het goed doet. Maakt de onderneming geen winst, dan krijgt u meestal ook geen dividend. Heeft de onderneming dividend uitgekeerd? Dan heeft dat invloed op de koers. Op de dag dat het bedrijf het dividend uitkeert, daalt de koers meestal met ongeveer het bedrag van het dividend. Dat is dan de koers ex-dividend (de koers zonder dividend).

Marktrisico

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Bij positieve berichten in de markt, reageren de koersen van aandelen meestal door te stijgen.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Bij negatieve berichten in de markt, reageren de koersen van aandelen meestal door te dalen. Deze berichten kunnen gaan over de onderneming zelf of over algemene marktomstandigheden.

Of de koers van een aandeel stijgt of daalt, en hoe sterk, verschilt per onderneming. Diverse specifieke kenmerken zijn belangrijk voor het presteren van de onderneming onder bepaalde marktomstandigheden en beïnvloeden daarmee de beweeglijkheid van de koers. Hieronder bespreken we enkele van deze kenmerken:

- **Sector:** Sectoren bestaan uit vergelijkbare bedrijven op het gebied van producten en/of diensten. Voorbeelden van sectoren zijn energie, nuts en infrastructuur. Bepaalde ontwikkelingen in de markt kunnen grote impact hebben op de ene sector terwijl dezelfde marktontwikkeling een kleine impact kan hebben op de andere.
- **Cyclisch/niet cyclisch:** Cyclische bedrijven zijn sterk verbonden aan de conjunctuur terwijl niet-cyclische bedrijven meer onafhankelijk zijn van de conjunctuur. Dit betekent dat cyclische bedrijven sterker reageren op veranderingen in de conjunctuur ten opzichte van niet-cyclische bedrijven, die stabieler blijven tijdens veranderingen in conjunctuur.
- **Regio:** De locatie van de bedrijfsactiviteiten kan grote invloed hebben op de bedrijfsprestaties. Enkele regionale factoren die bedrijfsprestaties kunnen beïnvloeden zijn bijvoorbeeld economie, demografie, politiek, cultuur en klimaat.
- **Individuele kenmerken:** Specifieke bedrijfskenmerken kunnen prestaties beïnvloeden. Een voorbeeld is de verhouding tussen vreemd *vermogen* en eigen *vermogen* (leverage of *hefboom*). Wanneer een bedrijf gebruik maakt van vreemd *vermogen* creëert het bedrijf een interne hefboom. Hoe groter het gedeelte aan vreemd *vermogen* ten opzichte van het totale vermogen, hoe groter de hefboom. Onder goede marktomstandigheden kan het bedrijf profiteren van de hefboom terwijl dit averechts werkt onder slechte marktomstandigheden. Het kan zelfs tot problemen leiden als de opbrengsten onvoldoende zijn om te voldoen aan de verplichtingen die voortvloeien uit het gebruik van vreemd *vermogen*.

Liquiditeitsrisico

Er zijn aandelen die u niet gemakkelijk kunt kopen of verkopen. Dit noemen we incourante aandelen. Ook op beurzen kunnen incourante aandelen voorkomen. Er is dan weinig vraag of aanbod. Hierdoor is het moeilijker om deze aandelen te kopen of te verkopen.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Bij een verbetering van vraag en aanbod kan het zijn dat u uw *beleggingen* gemakkelijker kunt verkopen of aankopen tegen een gunstigere prijs. Koopt iemand een grote hoeveelheid incourante aandelen? Dan zorgt dat meestal voor een sterke stijging van de koers.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Bij een verslechtering van vraag en aanbod kan het zijn dat u uw *beleggingen* moeilijker, en wellicht ook (tijdelijk) niet, kunt verkopen of aankopen. Ook is de kans groter dat de prijs waartegen u aan- of verkoopt ongunstiger zal zijn. In geval van een verkoop kan dit dus betekenen dat het langer duurt voordat u uw inleg terug hebt. Verkoopt iemand een grote hoeveelheid incourante aandelen? Dan zorgt dat meestal voor een sterke daling van de koers.

Renterisico

Renterisico is het risico van veranderingen van de rente op de kapitaalmarkt. Rente is de prijs voor het lenen van geld. Verandert de rente in de markt? Dan kan dit gevolgen hebben voor de koersen van aandelen. Daarom is het renterisico ook een koersrisico.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Daalt de rente? Dan zullen de koersen van aandelen meestal stijgen.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Stijgt de rente? Dan zullen de koersen van aandelen meestal dalen. Het dividendrendement wordt dan minder aantrekkelijk ten opzichte van de rente. Het kan ook zijn dat bedrijven meer rente moeten betalen op hun leningen.

Dividendrisico

Bedrijven maken winst en keren dat uit in de vorm van dividend aan de aandeelhouders. Het gevoerde dividendbeleid kan aandelenkoersen beïnvloeden.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Een hoger dividend betekent veelal dat er meer beschikbare winst is voor uitkering bij de onderneming. Een stabiel tot licht hoger dividendbeleid stelt vertrouwen richting de toekomst. Dat pakt meestal positief uit voor de aandelenkoers.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Een dividendverlaging kan betekenen dat een onderneming minder vertrouwen heeft richting de toekomst en/of er minder financiële ruimte is voor het doen van uitkeringen of simpelweg het bedrijf andere keuzes maakt (overnames of schuldafbouw). Bij bedrijven waar beleggers rekenen op een stabiel tot groeiend dividend kan een neerwaartse aanpassing een flinke negatieve reactie veroorzaken.

12. Hoe kunt u beleggen in aandelen?

U kunt op diverse manieren beleggen. Welke vorm het meest passend is voor u, is afhankelijk van uw specifieke beleggingswensen. Hieronder vindt u een aantal van de mogelijkheden.

- Rechtstreeks aan- en verkopen van individuele aandelen
- Aandelenbeleggingen via actief beheerde beleggingsfondsen
- Aandelenbeleggingen via passief beheerde beleggingsfondsen

Verdere informatie over actief en passief beheerde beleggingsfondsen vindt u onder ‘Kenmerken en risico’s van beleggingsfondsen’.

13. Complexe en niet-complexe aandelen

Niet-complexe aandelen

Reguliere beursgenoteerde aandelen zijn niet-complex.

Complexe aandelen

Naast gewone reguliere aandelen zijn er ook complexe aandelen zoals preferente aandelen en aandelen die worden verhandeld op alternatieve handelsplatformen. Een omschrijving van deze *beleggingen* leest u in de Complexe Beleggingen-Wijzer. Deze vindt u op vanlanschotkempen.com/wijzers.

Kenmerken en risico's van beleggingsfondsen

14. Wat zijn kenmerken van beleggingsfondsen?

Een beleggingsfonds brengt beleggers samen. Een beleggingsfonds verzamelt middelen van individuen om deze vervolgens namens de groep te beleggen in een portefeuille van verschillende *beleggingen*, zoals aandelen of obligaties. Een belegger in een beleggingsfonds krijgt als het ware een gedeelte van de portefeuille. Wij selecteren beleggingsfondsen op basis van een uitgebreide analyse.

Verschillen tussen beleggingsfondsen en individuele *beleggingen*

- De meeste beleggingsfondsen hebben specifieke richtlijnen ten aanzien van hun beleggingsbeleid.
- Een beleggingsfonds wordt beheerd door een professionele partij. Het biedt u de mogelijkheid om uw inleg te spreiden. Door spreiding kunt u risico's reduceren.
- Een beleggingsfonds biedt de mogelijkheid om ook in minder toegankelijke markten te beleggen.

Aandelenklassen

Fondsbeheerders bieden soms meer varianten van een beleggingsfonds aan. Ze doen dit in de vorm van verschillende aandelenklassen. Ze doen dit om tegemoet te komen aan verschillende voorkeuren van beleggers. Zo kan er een aandelenklasse zijn die in dollars noteert en een andere in euro's. Of een aandelenklasse waarop dividend automatisch wordt herbelegd in het fonds en een andere waar het dividend in geld aan u wordt uitgekeerd.

Aandelenklassen kunnen ook zijn afgestemd op verschillende doelgroepen, zoals particuliere of institutionele beleggers. Beleggingsinhoudelijk kennen de aandelenklassen geen verschillen. Het verschil zit in de kenmerken, zoals de valuta, de vorm van dividenduitkering, de managementfee of de minimaal vereiste inleg.

Voor particuliere klanten stellen wij doorgaans de particuliere aandelenklasse beschikbaar. Maar er zijn uitzonderingen. Soms is er een institutionele aandelenklasse die voordelen biedt ten opzichte van de particuliere. Als de fondsbeheerder toestaat dat particuliere klanten in deze institutionele aandelenklasse mogen beleggen, stellen wij deze voor onze particuliere klanten beschikbaar. Aan het type aandelenklasse kunnen onze klanten geen rechten ontlenen. Het kan voorkomen dat u alleen via ons in een bepaalde institutionele aandelenklasse kunt beleggen. Daardoor kan het voorkomen dat deze aandelenklasse niet kan worden overgeboekt wanneer u uw portefeuille wilt overboeken naar een andere bank.

De handel in beleggingsfondsen

Fondsen kunt u niet allemaal op dezelfde manier aan- en verkopen. Sommige fondsen werken met een veilingsysteem. Dat betekent dat alle orders in een bepaald fonds die bijvoorbeeld voor 15.55 uur worden ingelegd, de volgende dag worden verhandeld om 10.00 uur (veilingmoment). Participaties worden dan verhandeld tegen één transactieprijs, de *intrinsieke waarde*. Dit kan, inclusief een kleine op- of afslag zijn, ook wel handelskosten genoemd. Deze handelskosten zijn ter compensatie van transactiekosten binnen het fonds in verband met de aan- of verkoop. Het kan soms ook voorkomen dat handelskosten niet in de vorm van een op- of afslag worden berekend, maar apart in rekening worden gebracht. De *intrinsieke waarde* wordt voorafgaand aan het veilingmoment berekend op basis van slotkoersen en dagelijks gepubliceerd op de website van de betreffende fondsbeheerder. De hoogte van de handelskosten staat vermeld in het prospectus en het *Eid* van het betreffende beleggingsfonds. Bij sommige beleggingsfondsen kan het voorkomen dat de handel niet dagelijks plaatsvindt, maar bijvoorbeeld maandelijks of zelfs jaarlijks. De beleggingsfondsen die niet via een veilingsysteem worden verhandeld, worden via de *beurs* verhandeld zoals bepaald in ons Orderuitvoeringsbeleid. Over dit beleid leest u meer in hoofdstuk 9 van deze *voorwaarden*.

Dividend

Er zijn beleggingsfondsen die als rechtsvorm een Naamloze Vennootschap (NV) of Besloten Vennootschap (BV) hebben. Dit type beleggingsfonds kan u de mogelijkheid bieden om uw ontvangen dividend weer om te zetten in nieuwe aandelen. U krijgt dan eerst het dividend en daarna belasten wij uw rekening voor de verkregen aandelen. Dat noemen we herbelegging. Voor keuzedividend geeft u ons de standaardinstructie of u dividend in contanten wilt ontvangen of in aandelen (stockdividend). Voor herbelegging geeft u ons de standaardinstructie dat u het ontvangen dividend wilt herbeleggen in nieuwe aandelen van het beleggingsfonds.

Soorten beleggingsfondsen

- **Open-end en closed-end beleggingsfondsen.** Bij closed-end beleggingsfondsen is (in tegenstelling tot open-end beleggingsfondsen) wettelijk vastgelegd dat zij na introductie géén extra participaties mogen uitgeven. De participaties van closed-end beleggingsfondsen worden verhandeld op de secundaire markt en de koers wordt mede door vraag en aanbod bepaald. Open-end beleggingsfondsen zijn echter wettelijk verplicht om participaties te verkopen en in te kopen tegen hun *intrinsieke waarde* per aandeel. De meeste open-end beleggingsfondsen worden via een veilingsysteem verhandeld. Dat wil zeggen dat er slechts één keer per dag handel plaatsvindt. De tijd waarop deze handel plaatsvindt, verschilt per fonds.
- **Fund of funds.** Een fund of funds is een beleggingsfonds dat belegt in beleggingsfondsen. Koopt u een fund of funds? Dan houden zowel de beheerder van het fund of funds als de beheerders van de onderliggende fondsen een management-fee in. Door deze structuur is er een stapeling van fondskosten waardoor de totale kosten hoger uit kunnen komen dan bij een regulier beleggingsfonds.
- **Actieve en passieve beleggingsfondsen.** Beleggingsfondsen kunnen ook worden onderverdeeld naar passieve en actieve beleggingsfondsen. Een actief beleggingsfonds wijkt bewust af van de voor het fonds relevante marktindex. Op die manier probeert het fonds een beter rendement te realiseren dan de index. Deze afwijking is doorgaans gebaseerd op een visie of strategie. Om deze visie te ontwikkelen, is analyse nodig. Dit zorgt voor hogere beheerkosten. Een passief beleggingsfonds heeft als doel om zoveel mogelijk het rendement na te bootsen van de marktindex die voor het fonds relevant is. De term passief heeft betrekking op het zoveel mogelijk volgen van de samenstelling van de index.
- **Indexfondsen en exchange traded funds (ETF's)** zijn voorbeelden van passieve beleggingsfondsen. Bij zogenoemde indexfondsen en ETF's is de Lopende Kosten Maatstaf (LKM) meestal juist lager. Dit komt doordat indexfondsen een index volgen. Het beheer hiervan is eenvoudiger dan van een actief beheerd fonds. De beheerders van indexfondsen ontvangen daardoor een lagere managementfee. Dit resulteert in een lagere LKM. Bij exchange traded funds kan gedurende de hele handelsdag worden gehandeld. Voor meer uitgebreide informatie over de verschillen tussen index-fondsen en ETF's kunt u het hoofdstuk Indexfondsen uit de Complexe BeleggingenWijzer lezen. U vindt deze op vanlanschotkempen.com/wijzers.

15. Wat zijn risico's van beleggingsfondsen?

- Alle risico's van *beleggingen* die in dit hoofdstuk staan genoemd, gelden afhankelijk van de samenstelling van de fonds-portefeuille ook voor beleggingsfondsen.

Omdat het *vermogen* binnen een beleggingsfonds is gespreid over verschillende *beleggingen*, is de beweeglijkheid van de koers van een beleggingsfonds over het algemeen lager dan van individuele aandelen of obligaties. De risico's van beleggings-fondsen worden bepaald door de onderliggende waarden en de gehanteerde beleggingsstrategie van het fonds. Dit betekent bijvoorbeeld dat de waarde van een beleggingsfonds met een relatief grote positie in een bepaalde regio of sector gevoeliger is voor ontwikkelingen in die bepaalde sector of regio.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen in een sector.** Wanneer de energiesector bovengemiddeld goed presteert dan kan een fonds met een relatief grote positie in de energiesector daarvan sterker profiteren dan fondsen met een relatief kleine positie in de energiesector.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen in een sector.** Wanneer de energiesector bovengemiddeld slecht presteert dan zal een fonds met een relatief grote positie in de energiesector daaronder sterker lijden dan fondsen met een relatief kleine positie in de energiesector. Heeft het fonds een relatief grote positie in een bepaalde regio dan betekent dit dat de waarde van het beleggingsfonds gevoeliger is voor ontwikkelingen in die bepaalde regio.
- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen in een regio.** Wanneer de regio Europa bovengemiddeld goed presteert dan kan een fonds met een relatief grote positie in de regio Europa daarvan sterker profiteren dan fondsen met een relatief kleine positie in de regio Europa.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen in een regio.** Wanneer de regio Europa bovengemiddeld slecht presteert dan zal een fonds met een relatief grote positie in de regio Europa daaronder sterker lijden dan fondsen met een relatief kleine positie in de regio Europa. Er is een risico dat u uw gehele inleg in het beleggingsfonds kwijtraakt, bijvoorbeeld in geval van wanbeleid door de fondsbeheerder.

16. Hoe kunt u beleggen in beleggingsfondsen?

U kunt op diverse manieren beleggen in beleggingsfondsen. Welke vorm het meest passend is voor u, is afhankelijk van uw specifieke beleggingswensen. Hieronder vindt u een aantal van de mogelijkheden.

Aandelenbeleggingen via actief beheerde beleggingsfondsen

U kunt ook via een beleggingsfonds beleggen in aandelen. De meeste beleggingsfondsen hebben een helder afgebakend beleggingsbeleid. Bijvoorbeeld op gebied van regio, sector, actief of passief. Hierbij beleggen zij in diverse aandelen die gezamenlijk de portefeuille van het beleggingsfonds vormen.

Aandelenbeleggingen via passief beheerde beleggingsfondsen

Passief beheerde beleggingsfondsen worden ook wel 'indexfondsen' genoemd. Het doel is het volgen van een index (mandje *beleggingen*) en het genereren van hetzelfde rendement als deze index. Aanpassingen in de index worden direct doorvertaald naar het beleggingsbeleid van het indexfonds. Hieronder vindt u nog enige aanvullende informatie over indexfondsen.

- **Specifieke beleggingsthema's.** De *beleggingen* van indexfondsen bestaan uit een portefeuille van aandelen. Deze kunnen een specifiek deel van de aandelenmarkt bestrijken. Bijvoorbeeld fondsen die beleggen in een specifieke sector of binnen een specifieke regio.
- **Beheerkosten en rendement.** De beheerkosten van een indexfonds zijn doorgaans lager dan bij een beleggingsfonds. Daar staat tegenover dat u bij een indexfonds alléén het rendement van de index mag verwachten. Bij een beleggingsfonds wordt, door de expertise van de fondsbeheerder, geprobeerd een extra rendement te behalen ten opzichte van een index van de benchmark door bewust af te wijken. Voor een beschrijving van de werking van indexfondsen verwijzen we u naar het hoofdstuk Indexfondsen in onze Complexe BeleggingenWijzer. U vindt deze op vanlanschotkempen.com/wijzers.

Obligatiebeleggingen via beleggingsfondsen

U kunt ook via een beleggingsfonds beleggen in obligaties. De meeste beleggingsfondsen hebben een helder afgebakend beleggingsbeleid. Bijvoorbeeld op gebied van kredietkwaliteit, obligatiesoorten, looptijden en valuta's. Hierbij wordt belegd in diverse obligaties die gezamenlijk de portefeuille van het beleggingsfonds vormen.

Obligatiebeleggingen via indextrackers

Indextrackers hebben als doel het volgen van een bepaalde graadmeter (index) en het genereren van hetzelfde rendement als deze graadmeter. Aanpassingen in de graadmeter worden direct doorvertaald naar het beleggingsbeleid van een indextracker.

- **Specifieke beleggingsthema's.** De *beleggingen* van indextrackers bestaan uit een portefeuille van obligatieleningen. Deze kunnen een heel specifiek deel van de obligatiemarkt bestrijken. Bijvoorbeeld trackers die in Europese bedrijfsobligaties beleggen met uitsluiting van de financiële sector. Of die beleggen in een mandje eurostaatsleningen met een zeer specifieke looptijd.

17. Complexe en niet-complexe beleggingsfondsen

Niet-complexe beleggingsfondsen

Open-end beleggingsfondsen (UCITS), ETF's en indexfondsen met een 'recht toe recht aan' beleggingsbeleid zijn niet-complex.

Complexe beleggingsfondsen

Naast gewone reguliere beleggingsfondsen zijn er ook Complexe beleggingsfondsen zoals beursgenoteerde private equity-, hedge-, infrastructuur- en vastgoedfondsen. Een omschrijving van deze *beleggingen* vindt u in de Complexe BeleggingenWijzer.

Hefboom

De aanschaf van participaties in een beleggingsfonds met eigen middelen brengt geen *hefboomwerking* met zich mee. Let wel, een beleggingsfonds kan soms met geleend geld beleggen. In dat geval is er binnen het fonds wel sprake van een *hefboomwerking*. Voor niet-complexe beleggingsfondsen kan dit bijvoorbeeld zijn vanuit portefeuille efficiency overwegingen. Indien het beleggen met geleend geld onderdeel is van de fondsstrategie gaat het om complexe beleggingsfondsen. Voor de specifieke risico's en overige informatie van beleggingsfondsen verwijzen wij naar het *Eid* en het prospectus van het desbetreffende beleggingsfonds.

Overig

18. Alternatieve beleggingen

Tot de categorie 'alternatieve beleggingen' rekenen wij onder meer hedgefondsen en niet-beursgenoteerde *beleggingen*, waaronder leningen aan bedrijven (private debt), investeringen in het aandelenkapitaal (private equity) of financieringen van 'real assets', zoals infrastructurele projecten, onroerend goed of landbouwgrond. In de Complexe BeleggingenWijzer leggen wij u de kenmerken en risico's van deze *beleggingen* uit. U vindt deze op vanlanschotkempen.com/wijzers.

Alternatieve beleggingen onderscheiden zich onder meer van de andere vermogenscategorieën door de beperkte mate van verhandelbaarheid op de korte termijn. Zo kan het bij het verkopen van hedgefondsen een aantal maanden duren voordat de opbrengsten voor u beschikbaar komen. Tussen het geven van de verkoopopdracht en het bepalen van de verkoopopbrengst blijft u onverminderd de bij het fonds behorende beleggingsrisico's lopen. Bij private equity kan het geïnvesteerde *vermogen* zelfs een aantal jaren geblokkeerd zijn. Alternatieve beleggingen zijn daardoor per definitie niet geschikt voor beleggers die op elk gewenst moment hun *belegging* moeten of willen verkopen. Als de beperkte verhandelbaarheid geen probleem is, kan het opnemen van alternatieve *beleggingen* een gewenste aanvulling voor uw portefeuille zijn. Doordat de rendementsbronnen bij alternatieve *beleggingen* anders zijn dan die van gewone vermogenscategorieën (aandelen en obligaties) kunnen deze *beleggingen* een toegevoegde waarde binnen de portefeuille bieden.

In het algemeen en over een langere termijn kunnen alternatieve *beleggingen* het risico-rendementsprofiel van een portefeuille verbeteren. Maar omdat alternatieve *beleggingen* complexe *beleggingen* zijn, is het belangrijk dat u, voordat u hierin gaat beleggen, weet wat de kenmerken en de verwachte risico's zijn.

Er bestaan veel verschillende soorten alternatieve *beleggingen*. Er zijn alternatieve *beleggingen* die zeer risicodragend zijn, maar er zijn er ook die zeer risicomijdend zijn. Wij voeren altijd een grondig onderzoek uit naar fondsen in de vermogenscategorie alternatieve *beleggingen*. Alleen fondsen die onze toetsingen doorstaan, nemen wij mee in onze advisering. Of het voor u wenselijk is om in deze categorie te beleggen, kunt u bespreken met uw beleggingsspecialist.

19. Zijn er nog andere soorten beleggingen?

Naast de *beleggingen* die we in dit hoofdstuk hebben beschreven, zijn er nog veel meer soorten *beleggingen*. Ook voor deze *beleggingen* geldt dat u de kenmerken en risico's ervan moet begrijpen voordat u daarin gaat beleggen. Voor de kenmerken en risico's van bijvoorbeeld complexe *beleggingen*, zoals hedgefondsen, complexe obligaties, private equity, gestructureerde producten, opties, dient u kennis te nemen van onze Complexe BeleggingenWijzer. Deze kunt u vinden op onze website of opvragen bij uw beleggingsspecialist. Hebt u bij de intake beleggen aangegeven te willen beleggen in dergelijke complexe *beleggingen*? Dan hebben wij u de Complexe BeleggingenWijzer al verstrekt.

Daarnaast moet u ook altijd de specifieke informatie lezen en begrijpen van de *belegging* waarin u wilt beleggen, zoals het prospectus, het Essentiële-informatiedocument (*Eid*) en de brochure.

8. Fiscaliteit

1. Fiscale behandeling van de effectenrekening
2. Inkomstenbelasting
3. Vennootschapsbelasting
4. Bronbelasting

1. Fiscale behandeling van de effectenrekening

De fiscale behandeling van de *effectenrekening* is afhankelijk van uw persoonlijke situatie en het doel waarvoor u de rekening gebruikt. Van Lanschot Kempen geeft geen fiscaal advies. U blijft zelf verantwoordelijk voor een juiste fiscale verwerking. Raadpleeg bij twijfel een fiscaal adviseur of de Belastingdienst. De fiscale wetgeving en uitleg daarvan door de Belastingdienst kunnen wijzigen. Eventuele wijzigingen kunnen van invloed zijn op het nettorendement van de *effectenrekening*.

2. Inkomstenbelasting

Voor particuliere beleggers wordt de *effectenrekening* in beginsel belast met inkomstenbelasting. Over het algemeen geldt dat de *effectenrekening* valt in box 3 (sparen en beleggen).

In box 3 betaalt u inkomstenbelasting over een forfaitair rendement van uw *vermogen* (de rendementsgrondslag) verminderd met het heffingsvrije vermogen. De rendementsgrondslag wordt bepaald op 1 januari van het belastingjaar (de peildatum) en bestaat uit de waarde van uw bezittingen minus de waarde van uw schulden. Het forfaitaire rendement wordt jaarlijks vastgesteld. Voor banktegoeden geldt een lager forfaitair rendement dan voor overige bezittingen.

U kunt onder voorwaarden ook gebruikmaken van de tegenbewijsregeling in box 3. Dit is mogelijk als het werkelijk rendement op uw totale box 3-vermogen lager is dan het forfaitaire rendement. Voor het berekenen van het werkelijk rendement gelden specifieke regels.

Voor box 3 gelden enkele antimisbruikregelingen. Zo geldt een antimisbruikregeling die moet voorkomen dat belastingplichtigen rond de peildatum hun vermogen tijdelijk omzetten naar spaargeld om minder belasting te betalen (peildatumarbitrage). In dat geval worden de betreffende transacties genegeerd als deze hebben plaatsgevonden in een periode van 3 maanden vóór en ná de peildatum (1 oktober – 31 maart).

De fiscale regels voor box 3 kunnen wijzigen. Toekomstige wetgeving kan invloed hebben op de fiscale behandeling van uw *beleggingen*.

3. Vennootschapsbelasting

Voor zakelijke beleggers die vennootschapsbelasting betalen, wordt het rendement van de *effectenrekening* in beginsel belast met vennootschapsbelasting. Voor het berekenen van dit rendement kunnen specifieke fiscale regels gelden. Zo moeten bepaalde *beleggingen* elk jaar verplicht tegen de actuele waarde worden gewaardeerd.

4. Bronbelasting

Ontvangt u dividend of couponrente? Dan wordt daarop mogelijk bronbelasting ingehouden, zoals dividendbelasting. De hoogte van de bronbelasting is afhankelijk van het betreffende land en het soort inkomen. De ingehouden bronbelasting kunt u mogelijk onder voorwaarden (deels) verrekenen met de inkomstenbelasting of met de vennootschapsbelasting. In hoeverre u bronbelasting kunt verrekenen, hangt af van de specifieke situatie.

9. Beleidsstukken voor beleggen

Inleiding

Algemeen
1. Waarom zijn beleidsstukken voor u belangrijk?
2. Waar kan ik de actuele versie van de beleidsstukken vinden?

Orderuitvoeringsbeleid
3. Hoe voeren wij uw orders uit?
4. Voor welke orders geldt het Orderuitvoeringsbeleid niet?
5. Wat is het gevolg als een ordertype niet onder het Orderuitvoeringsbeleid valt?
6. Voor welke beleggingen geldt het Orderuitvoeringsbeleid?
7. Met welke factoren houden wij rekening om te zorgen voor het beste resultaat?
8. Overzicht van factoren en plaatsen van uitvoering
9. Welke derde partij (broker) hebben wij geselecteerd?
10. Wat is een 'smart order routing'-systeem?

Belangenconflicten
11. Wanneer ontstaat er een belangenconflict?
12. Wat doen wij om belangenconflicten te beheersen?
13. Wat gebeurt er als wij een belangenconflict niet kunnen voorkomen?
14. Ontstaat er een belangenconflict doordat wij u op afhankelijke wijze adviseren?
15. Kunt u zelf ook een belangenconflict hebben?

Inleiding

In dit hoofdstuk kunt u lezen waarom wij beleidsstukken maken en waarom die belangrijk voor u zijn. U leest hier ons beleid over hoe wij orders uitvoeren. Daarna leggen wij uit hoe wij omgaan met belangenconflicten.

Algemeen

1. Waarom zijn beleidsstukken voor u belangrijk?

Wij stellen beleidsstukken op om ervoor te zorgen dat wij uw belang altijd vooropstellen. Door ons Orderuitvoeringsbeleid zorgen wij ervoor dat wij bij de uitvoering van uw order voor u het best mogelijke resultaat bereiken. Door ons beleid voor belangenconflicten zorgen wij ervoor dat we belangenconflicten zoveel mogelijk voorkomen.

2. Waar kan ik de actuele versie van de beleidsstukken vinden?

Wij gaan regelmatig na of onze beleidsstukken en andere procedures en instructies nog steeds aan onze eisen voldoen. Als wij dat nodig vinden passen wij de beleidsstukken aan. Bij de beoordeling van ons Orderuitvoeringsbeleid stellen wij de volgende vragen.

1. Leiden de geselecteerde plaatsen van uitvoering en derde partijen nog steeds tot het best mogelijke resultaat voor u?
2. Zijn er gewijzigde marktomstandigheden, waardoor wij orders beter ergens anders kunnen laten uitvoeren?

In het geval dat er belangrijke aanpassingen zijn voor u, dan informeren wij u daarover. De geldende versie van dit document vindt u op onze website vanlanschotkempen.com/voorwaarden.

Orderuitvoeringsbeleid

3. Hoe voeren wij uw orders uit?

Wij voeren uw orders uit zoals in dit Orderuitvoeringsbeleid omschreven. Het Orderuitvoeringsbeleid is van toepassing op vrijwel alle orders die wij voor u uitvoeren. Het is zowel van toepassing op orders die wij zelf uitvoeren bijvoorbeeld op een *beurs* of via een tegenpartij, als op orders die wij ter uitvoering doorgeven aan een andere partij. Wij beoordelen het Orderuitvoeringsbeleid van de derde die wij selecteren voordat wij een order doorgeven ter uitvoering aan deze derde.

4. Voor welke orders geldt het Orderuitvoeringsbeleid niet?

Niet alle soorten orders vallen onder het Orderuitvoeringsbeleid. De volgende ordertypen vallen er niet onder:

- Orders die wij volgens uw specifieke instructies moeten uitvoeren. Wij voeren deze orders dan uit volgens uw specifieke instructie.
- Dit doen wij niet als wij deze instructie niet kunnen uitvoeren. Een voorbeeld van een instructie die wij niet kunnen uitvoeren, is een order die moet worden uitgevoerd op een *beurs* waarop wij of een andere partij waarmee wij samenwerken geen directe of indirecte aansluiting heeft.
- Orders waarbij wij op uw verzoek optreden als tegenpartij, een zogeheten 'request for quote'. Daarbij verzoekt u ons eerst om een prijs en zijn wij uw tegenpartij. U hebt de keuze om al dan niet op basis van onze 'quote' een transactie met ons aan te gaan.

5. Wat is het gevolg als een ordertype niet onder het Orderuitvoeringsbeleid valt?

U loopt dan het risico dat wij niet het best mogelijk resultaat voor u kunnen behalen. Dit komt omdat wij dan niet de door ons vastgestelde en in ons uitvoeringsbeleid opgenomen maatregelen kunnen toepassen. Wij blijven ook bij de uitvoering van orders met specifieke instructies altijd in uw belang handelen.

6. Voor welke beleggingen geldt het Orderuitvoeringsbeleid?

Het Orderuitvoeringsbeleid is van toepassing op alle orders in onderstaande *beleggingen*:

- Aandelen en daaraan gerelateerde instrumenten, zoals claims, scrips, stockdividenden en beursgenoteerde en -verhandelde beleggingsfondsen
- Obligaties en andere verhandelbare schuldinstrumenten
- Derivaten, zoals opties en futures
- Gestructureerde producten, zoals garantie-, hefboom- en beschermingsproducten
- Niet-beursgenoteerde en -verhandelde beleggingsfondsen, waaronder fondsen beleggend in hedgefondsen en private equity

7. Met welke factoren houden wij rekening om te zorgen voor het beste resultaat?

Om het best mogelijke resultaat voor onze klanten te bereiken houden wij rekening met factoren zoals prijs, uitvoeringskosten, snelheid (van uitvoering), waarschijnlijkheid (van uitvoering en afwikkeling) en de omvang en aard van de order. In de tabel hierna vindt u de relevante factoren per soort *belegging*. De volgorde van de factoren geeft de mate van belangrijkheid van de factor aan bij de orderuitvoering. Deze volgorde wordt vooral bepaald door de kenmerken van de order, de soort *belegging* en de plaats van uitvoering.

8. Overzicht van factoren en plaatsen van uitvoering

Beleggingen	Relevante factoren	Plaats van uitvoering recht-streeks of via een derde	Voorbeelden plaatsen van uitvoering en derde partijen
Aandelen en daaraan gerelateerde instrumenten	1. Prijs en uitvoeringskosten 2. Waarschijnlijkheid van uitvoering en afwikkeling 3. Snelheid van uitvoering 4. Omvang en aard van de order	a. Gereglementeerde markt rechtstreeks b. Gereglementeerde markten of Multilaterale handels-platform via een derde c. Pools via een derde	Zie overzicht plaatsen van uitvoering onder 'Execution Venues' op vanlanschotkempen.com/private-banking/beleggen/voorwaarden-en-tarieven
Obligaties en andere verhandelbare schuldinstrumenten	1. Prijs en uitvoeringskosten 2. Omvang en aard van de order 3. Waarschijnlijkheid van uitvoering en afwikkeling 4. Snelheid van uitvoering	a. Gereglementeerde markten rechtstreeks b. Multilaterale handelsplatform rechtstreeks	a. Euronext B. Market makers via Bloomberg Trading Facility Europe (BTFE)
Derivaten	1. Prijs en uitvoeringskosten 2. Waarschijnlijkheid van uitvoering en afwikkeling 3. Snelheid van uitvoering 4. Omvang en aard van de order	a. Gereglementeerde markten rechtstreeks b. Gereglementeerde markten via een derde	a. Euronext b. AFS Interest B.V. c. Morgan Stanley Europe SE
Gestructureerde producten	1. Prijs en uitvoeringskosten 2. Waarschijnlijkheid van uitvoering en afwikkeling 3. Snelheid van uitvoering 4. Omvang en aard van de order	a. Gereglementeerde markten rechtstreeks b. Uitgevende instelling/ aanbieder van het product rechtstreeks	a. Euronext b. Van Lanschot Kempen N.V. c. BNP Paribas S.A. d. Leonteq Securities AG
Beursgenoteerde beleggingsfondsen	1. Prijs en uitvoeringskosten 2. Waarschijnlijkheid van uitvoering en afwikkeling 3. Snelheid van uitvoering 4. Omvang en aard van de order	a. Gereglementeerde markten rechtstreeks	a. Euronext
Niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen	1. Prijs en uitvoeringskosten 2. Waarschijnlijkheid van uitvoering en afwikkeling 3. Snelheid van uitvoering 4. Omvang en aard van de order	a. Transfer Agents rechtstreeks b. Transfer Agents via een derde	a. FundSettle b. Transfer agents

9. Welke derde partij (broker) hebben wij geselecteerd?

Wij hebben voor verschillende *beleggingen* zoals aandelen of derivaten brokers geselecteerd waar wij uw orders naar kunnen sturen. Op uw (digitale) transactienota ziet u bij plaats van uitvoering ook 'Broker' staan. Als u wilt precies wilt weten op welke plaatsen van uitvoering uw order is uitgevoerd kunt u contact opnemen met uw banker of beleggingsspecialist. U kunt ook bellen met Client Services, telefoon 0800 1737. Deze afdeling kunt u op werkdagen bereiken van 8.00 uur tot 21.00 uur en op zaterdag van 9.00 uur tot 17.00 uur.

10. Wat is een 'smart order routing'-systeem?

Wij kunnen, voor aandelen en daaraan gerelateerde instrumenten, gebruikmaken van 'smart order routing'-systemen van derden. Deze systemen vergelijken de verschillende prijzen voor hetzelfde aandeel op verschillende plaatsen van uitvoering (handelsplatformen). Het 'smart order routing'-systeem stuurt de order naar het handelsplatform of de handelsplatformen die op dat moment de beste prijs biedt of bieden. Wij selecteren het 'smart order routing'-systeem van een derde waar uitvoering tot het best mogelijke resultaat leidt op basis van professionele ervaring.

Belangenconflicten

11. Wanneer ontstaat er een belangenconflict?

Wij hebben een regeling die gericht is op de preventie van de volgende situaties.

- Vermenging van zakelijke en persoonlijke belangen
- Het door elkaar lopen van het eigen belang van de onderneming en dat van de klant
- Aanwezigheid van een financiële of andere drijfveer om het belang van de ene (groep) klanten te laten prevaleren boven het belang van de andere (groep) klanten
- Wij oefenen hetzelfde bedrijf uit als de klant waardoor een (potentieel) conflict ontstaat
- Wij ontvangen een provisie of vergoeding van een derde die niet gebruikelijk is

12. Wat doen wij om belangenconflicten te beheersen?

Het beheersen van belangenconflicten is belangrijk voor het versterken van de integriteit en reputatie van Van Lanschot Kempen NV (hierna Van Lanschot Kempen) en alle met haar verbonden ondernemingen. Uitgangspunt is dat wij alle redelijke stappen om mogelijke belangenconflicten binnen de organisatie te herkennen en indien mogelijk organisatorische, administratieve en fysieke maatregelen nemen om deze te voorkomen en te beheersen. Een zogenoemde 'Chinese Wall' tussen twee afdelingen kan zowel een fysieke maatregel zijn als een organisatorische. De plicht om een eventuele nevenfunctie vooraf te melden is een voorbeeld van een administratieve maatregel.

Binnen de organisatie zijn, onder andere, de volgende maatregelen genomen.

- Opstellen van een Algemene gedragscode en overige regelingen
- Opstellen van een belangenconflicten organisatieschema
- Inrichten van een belangenconflicten register
- Inrichten van organisatorische, administratieve en fysieke maatregelen

Het beheersen van belangenconflicten speelt een belangrijke rol op de werkvloer. Alle medewerkers van Van Lanschot Kempen zijn alert op het herkennen van belangenconflicten.

Verder streeft Van Lanschot Kempen er naar om belangenconflicten te beheersen door:

- het geven van het juiste voorbeeld door het management (bedrijfscultuur),
- opleiding en training van medewerkers om de awareness te vergroten.

13. Wat gebeurt er als wij een belangenconflict niet kunnen voorkomen?

Daar waar het niet mogelijk is belangenconflicten te voorkomen of te beheersen, maakt Van Lanschot Kempen deze belangenconflicten aan u of aan potentiële klanten kenbaar.

14. Ontstaat er een belangenconflict doordat wij u op afhankelijke wijze adviseren?

U krijgt van ons advies over uw *beleggingen* op afhankelijke basis. Dit betekent dat wij ons advies baseren op een beperkte analyse van verschillende soorten *beleggingen*. In de praktijk betekent dit dat wij u beleggingsadviezen geven over aandelen, obligaties, derivaten, beleggingsfondsen en gestructureerde producten. Dit kunnen producten zijn van

- onszelf of
- een aan ons gelieerde onderneming zoals VLK Investment Management of
- een aantal geselecteerde derden partijen.

Wij adviseren u ook over huisfondsen. Dit zijn beleggingsfondsen waarvan VLK Investment Management de beheerder is. VLK Investment Management is aan ons gelieerd. Daardoor kan er een belangenconflict ontstaan als wij u adviseren te beleggen in huisfondsen. Wij kunnen dan bijvoorbeeld meer geld verdienen dan wanneer u ervoor kiest om te beleggen in fondsen van derden. Om te voorkomen dat u nadeel ondervindt van dit mogelijke belangenconflict, hebben wij de volgende maatregelen getroffen. Als wij beleggingsfondsen aan u adviseren stellen wij uw belang altijd voorop. Wij nemen daarbij dezelfde selectie- en monitoringscriteria in acht, die wij ook toepassen voor externe beleggingsfondsen.Voor bijna alle huisfondsen staan er externe alternatieven op de advieslijst.

Ook kan Van Lanschot Kempen bij een verwachte initial public offering (IPO) van een Investment Banking klant verschillende rollen vervullen. Aan de ene kant adviseert ze de uitgevende instelling over de IPO en begeleidt een eventuele beursgang. Aan de andere kant kunt u als Private Banking klant via een *effectenrekening* van Van Lanschot Kempen inschrijven op de IPO

en uw effecten laten bewaren. Indien een IPO event wordt georganiseerd, is de aangeboden informatie afkomstig van de uitgevende instelling en is deze informatie niet bedoeld om u aan te zetten tot het afnemen van een beleggingsdienst van Van Lanschot Kempen.

15. Kunt u zelf ook een belangenconflict hebben?

In het kader van onze dienstverlening aan u kan het zijn dat wij van onder de toepasselijke wetgeving toelaatbare geringe niet-geldelijke voordelen aan u kunnen verstrekken. U kunt hierbij denken aan:

- giften en amusement tot een waarde die in het beleid van Van Lanschot Kempen wordt bepaald,
- reclamemateriaal in het kader van de normale bedrijfsuitoefening (met uitzondering van reclamemateriaal dat onderzoek vormt),
- conferenties, seminars en andere evenementen (georganiseerd door Van Lanschot Kempen of plaatsen voorzien op evenementen van derden),
- overige diensten en/of voordelen die op grond van de toepasselijke wetgeving van als geringe niet-geldelijke voordelen kunnen worden beschouwd.

Bijlage 1. Begrippenlijst

Begrippen	Uitleg
Beleggersgiro	Dit is een beleggersgiro in de zin van de *wet* (meestal in de vorm van een stichting) die op ons initiatief is opgericht
Belegging(en)	Alle *financiële instrumenten*
Beurs	Gereglementeerde markt in de zin van de wet
Eid	Essentiële-informatiedocument. In het Eid kunt u de totale kosten zien die over de looptijd van de *belegging* in rekening worden gebracht.
Effectenrekening	Uw effectenrekening waarop wij uw *beleggingen* en uw geld administreren; dit geld gebruikt u voor aankoop van uw *beleggingen* of ontvangt u in verband met uw *beleggingen*
Financiële instrumenten	De soorten instrumenten die worden genoemd in artikel 1:1 van de wet, zoals aandelen (of certificaten daarvan), obligaties, deelnemingsrechten in beleggingsinstellingen en opties
Hefboomwerking	a) beleggen met geleend geld of b) de eigenschap dat de koers van de *belegging* relatief hoger stijgt of lager daalt dan de onderliggende waarde, bijvoorbeeld bij een optie In beide gevallen kan koersschommeling van de onderliggende waarde (bijvoorbeeld een aandeel) tot relatief grotere winsten of verliezen leiden bij een *belegging* in opties dan bij een *belegging* rechtstreeks in de onderliggende waarde
Intrinsieke waarde	Wordt bepaald door het eigen *vermogen* van een beleggingsfonds (aandelenkapitaal plus reserves) te delen door het aantal uitstaande participaties in dat beleggingsfonds
Overeenkomst	De Overeenkomst voor Beleggingsadvies waarbij deze *voorwaarden* van toepassing zijn verklaard
Tegenrekening	Een door u opgegeven betaalrekening op uw naam bij een bank in Nederland. De tegenrekening staat genoemd in de *overeenkomst*.
Voorwaarden	Deze Voorwaarden voor Beleggingsadvies
Vermogen	Het geld en de *beleggingen* op uw *effectenrekening*
Wet	De Wet op het financieel toezicht (Wft)

Bijlage 2. Afkortingen

In de lijst hieronder staan de afkortingen per *belegging* die wij gebruiken in uw rapportages.

Afkortingen	Type	Fondstype
A	Aandeel	Aandeel
ACO	Convertible Achtergesteld	Achtergestelde Converteerbare Obligatie
ALT	Alternatives	Alternatieve belegging
AO	Achtergesteld	Achtergestelde Obligatie
C	Calloptie	Calloptie
CL	Claim	Claim
CLO	Credit Linked	Credit Linked Obligatie
CO	Convertible	Converteerbare Obligatie
COCOA	Convertible Contingency	Achtergestelde Voorwaardelijk Converteerbare Obligatie
COPA	Converteerbaar Preferent	Converteerbaar Preferent Aandeel
CPA	Cumulatief Preferent	Cumulatief Preferent Aandeel
CTA	Certificaat	Certificaat van een Aandeel
CTPA	Perferent Certificaat	Certificaat van een Preferent Aandeel
ETF	Exchange Traded Fund	Exchange Traded Fund (bijvoorbeeld een Tracker)
FLRACO	Floating Conv Achtergesteld	Converteerbare Achtergestelde Floating Rate Obligatie
FLRAO	Floating Rate Achtergesteld	Achtergestelde Floating Rate Obligatie
FLRCO	Floating Rate Convertible	Converteerbare Floating Rate Obligatie
FLRO	Floating Rate	Floating Rate Obligatie
FLSAO	Float Steep Achtergesteld	Achtergestelde Floating Rate Steepener Obligatie
FLSO	Floating Rate Steepener	Floating Steepener Obligatie
FUT	Future	Future (Termijnconctract)
GN	Garantieproducten >= 90%	Garantie Note
ILO	Inflation Linked	Inflation Linked Obligatie
INSR	Inschrijfrechten	Inschrijfrecht
NCPA	Niet Cumulatief Preferent	Niet-Cumulatief Preferent Aandeel
NED.HFDSM	Nederlandse Hoofdsom	Nederlandse Hoofdsom
NED.RENTE	Nederlandse Rente	Nederlandse Rente
NRCTA	Niet Royeerbaar Certificaat	Niet-Royeerbaar Certificaat v/e Aandeel
O	Obligatie	Obligatie
P	Putoptie	Putoptie
PA	Preferent	Preferent Aandeel
PBW	Participatiebewijs	Participatiebewijs
RCO	Reverse Convertible	Reverse Converteerbare Obligatie
STDV	Stockdividend	Stockdividend
STRIP	Strip	Strip
VGN	Garantieproducten < 90%	Voorwaardelijke Garantie Note
WAR	Warrant	Warrant

In de lijst hieronder staan de afkortingen van de handelsplaatsen die u ziet op uw transactienota.

Codering	Handelsplaats	Stad
XAMS	Euronext - Euronext Amsterdam	Amsterdam
XEUE	Euronext EQF, Equities and Indices Derivatives	Amsterdam
XBRU	Euronext - Euronext Brussels	Brussel
XBRD	Euronext - Euronext Brussels - Derivatives	Brussel
XPAR	Euronext - Euronext Paris	Parijs
XMON	Euronext Paris MONEP - Derivatives	Parijs
XETR	Xetra	Frankfurt
XEUR	Eurex Deutschland	Frankfurt
XSWX	SIX Swiss Exchange	Zurich
XLON	London Stock Exchange	Londen
IFLO	ICE Futures Europe - Equity Products Division	Londen
XNYS	New York Stock Exchange	New York
XNAS	NASDAQ	New York
OPRA	Options Price Reporting Authority	Chicago

Een volledig overzicht van afkortingen van handelsplaatsen vindt u op www.iso15022.org/MIC/homepageMIC.htm.

Bijlage 3. Informatieblad over het depositogarantiestelsel (DGS)

Informatie over de bescherming van tegoeden

Tegoeden aangehouden bij Van Lanschot Kempen worden beschermd door
De Nederlandse Depositogarantie, het Nederlandse wettelijke Depositogarantiestelsel, uitgevoerd door De Nederlandsche Bank N.V. (DNB)[1]

Limiet van de bescherming
De limiet is € 100.000 per rekeninghouder per bank[2]. Uw bank maakt gebruik van de volgende merknamen: Van Lanschot Kempen, Evi (van Lanschot) en Mercier Van Lanschot.

Indien u meer rekeningen heeft bij dezelfde bank
Al uw tegoeden bij dezelfde bank worden bij elkaar opgeteld. Op het totaal wordt de limiet van € 100.000 toegepast[2].

Indien u een gezamenlijke rekening heeft met een andere persoon/andere personen
De limiet van € 100.000 is op elke rekeninghouder afzonderlijk van toepassing[3].

Termijn voor terugbetaling indien een bank niet langer aan haar verplichtingen kan voldoen
7 werkdagen[4]

Munteenheid van terugbetaling
Euro

Contact over bankspecifieke vragen en productvoorwaarden
Website
privatebanking@vanlanschotkempen.com
Telefoonnummer: 0800 1737
WhatsApp: +31 73 687 18 97

Contact over Nederlandse Depositiegarantie
De Nederlandsche Bank N.V.
Postbus 98, 1000 AB Amsterdam
E-mail: info@dnb.nl
Meer informatie: www.depositogarantiestelsel.nl

Telefoon
Bereikbaar op werkdagen van 9.00 tot 15.30 uur
Vanuit Nederland: 0800 0201068
Vanuit het buitenland: + 31 20 524 91 11

Aanvullende belangrijke informatie
In het algemeen vallen alle particuliere rekeninghouders en bedrijven onder het depositogarantiestelsel. Voor bepaalde tegoeden geldt een uitzondering. Deze worden op de website van het verantwoordelijke depositogarantiestelsel vermeld. Ook zal uw bank u op verzoek meedelen of bepaalde producten al dan niet zijn gedekt. Als een rekening onder de dekking valt, zal de bank dit ook bevestigen op het rekeningafschrift.

Voor meer informatie kunt u terecht op de website van uw eigen bank of op www.depositogarantiestelsel.nl.

De inhoud van dit Informatieblad is niet uitputtend en er kunnen geen rechten aan worden ontleend.

Voetnoten

[1] Uw tegoeden zijn gedekt door de Nederlandse Depositogarantie. Indien uw bank failliet gaat, worden uw tegoeden terugbetaald tot € 100.000.

[2] Algemene beschermingslimiet. Indien een tegoed niet beschikbaar is voor de rekeninghouder omdat een bank niet aan haar financiële verplichtingen kan voldoen, worden de rekeninghouders terugbetaald door de Nederlandse Depositogarantie. De terugbetaling bedraagt ten hoogste € 100.000 per bank. Dit betekent dat alle tegoeden bij dezelfde bank bij elkaar worden opgeteld om te bepalen welk bedrag wordt gedekt. Als een rekeninghouder bijvoorbeeld een spaarrekening met € 90.000 en een betaalrekening met € 20.000 heeft, dan ontvangt hij of zij een terugbetaling van slechts € 100.000. Dit geldt ook als een bank onder verschillende merknamen actief is. Van Lanschot Kempen NV handelt onder de namen Van Lanschot Kempen, Evi (van Lanschot) en Mercier Van Lanschot. Heeft u tegoeden onder deze merknamen, dan zijn deze tegoeden samen gedekt tot € 100.000. In een aantal gevallen worden deposito's van meer dan € 100.000 beschermd door het Nederlandse Depositogarantiestelsel. Dan geldt gedurende zes maanden na het storten van het betreffende bedrag een aanvullende bescherming van maximaal € 500.000 per rekeninghouder per bank, bovenop de standaardbescherming van € 100.000. Bijvoorbeeld in het geval dat op het moment van het faillissement van uw bank door u een tegoed wordt aangehouden dat direct verband houdt met de koop of verkoop van een particuliere eigen woning. Deze tijdelijk verhoogde bescherming geldt ook voor saldi die ontstaan zijn door een aantal specifieke gebeurtenissen zoals de uitkering van een pensioenvoorziening, arbeidsongeschiktheidsvoorziening of ontslagvergoeding, de ontbinding van een huwelijk of geregistreerd partnerschap, een verzekeringsuitkering of vergoeding voor schade ontstaan door criminele activiteiten of een onterechte veroordeling. De tijdelijk verhoogde bescherming geldt alleen voor natuurlijke personen, niet voor rechtspersonen.

[3] Beschermingslimiet voor gezamenlijke rekeningen. Bij gezamenlijke rekeningen geldt de limiet van € 100.000 voor elke rekeninghouder afzonderlijk.

[4] Terugbetaling. Het verantwoordelijke depositogarantiestelsel is de Nederlandse Depositogarantie, die wordt uitgevoerd door De Nederlandsche Bank N.V. (DNB); Binnen 7 werkdagen kunt u uw vergoeding laten uitbetalen op een bankrekening bij een andere bank. Rekeninghouders die een beroep op de Nederlandse Depositogarantie willen doen hebben vijf jaar de tijd om hun geld op te vragen.

Bijlage 4. Verplichte informatie over uw keuzemogelijkheden in de wijze van aanhouden van uw beleggingen

Wij kunnen voor u in Nederland een of meer effectenrekeningen aanhouden. Uw *beleggingen* worden door ons of door een andere sub-custodian in bewaring gegeven aan centrale effectenbewaarinstellingen (hierna: 'CSDs'). Wij zijn voor sommige *beleggingen*, zoals bepaalde obligaties, beurs- en niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen zelf deelnemer bij CSDs. Wij hebben dan rekeningen geopend bij deze CSDs die de effectenposities weerspiegelen die u heeft bij ons.

Op grond van Verordening (EU) nr. 909/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende de verbetering van de effectenafwikkeling in de Europese Unie en betreffende centrale effectenbewaarinstellingen (hierna: 'CSD-verordening') kunnen de door ons bij een CSD geopende rekening op twee manieren worden ingericht:

1. als een omnibus-effectenrekening, dat wil zeggen een rekening bij de CSD waarin *beleggingen* worden aangehouden die toebehoren aan meerdere klanten van ons, aangeduid met de Engelse term 'omnibus segregated account' ('OSA'); of
2. als een individuele *effectenrekening*, dat wil zeggen een rekening bij de CSD waarin alleen de *beleggingen* van één klant worden aangehouden, aangeduid met de Engelse term 'individual segregated account' ('ISA').

Wij zijn op grond van de CSD-verordening verplicht om u de keuze te bieden tussen deze twee opties (dat wil zeggen het aanhouden door ons van uw *beleggingen* in een OSA of een ISA bij de CSD). De CSD bepaalt de precieze inrichting van OSAs en ISAs. Met deze verklaring willen wij u informeren over de twee mogelijkheden en u uitleggen welke beschermingsniveaus aan een OSA respectievelijk een ISA verbonden zijn.

Beschermingsniveau bij OSAs en ISAs

Als wij failliet gaan, is Nederlands recht op de faillissementsprocedure van toepassing. In het faillissement zijn uw *beleggingen* beschermd. Deze bescherming geniet u op grond van de Wet giraal effectenverkeer (afgekort: 'Wge'). Meer informatie hierover kunt u vinden op onze website vanlanschotkempen.com/private-banking onder wet giraal effectenverkeer. In het geval van een faillissement maakt het geen verschil of u heeft gekozen voor het aanhouden van uw *beleggingen* in een OSA of een ISA op CSD-niveau. In beide gevallen geniet u namelijk de bescherming van de Wge. Dit geldt ook in geval van tekorten in een verzameldepot.

Vaststelling effectentegoed

Het aanhouden van *beleggingen* in een ISA op CSD-niveau zou wellicht kunnen meebrengen dat in het geval wij failliet gaan sneller kan worden vastgesteld aan wie bepaalde *beleggingen* toebehoren. Dit betekent echter niet dat een curator ook eerder tot vrijgave van de in een ISA geadministreerde *beleggingen* zal kunnen overgaan. De curator zal namelijk ook rekening moeten houden met de regeling voor tekorten in een verzameldepot en de belangen van andere effectenrekeninghouders.

Faillissement CSD en sub-custodians

Dit document gaat niet over de situatie dat een CSD en sub-custodians failliet gaat. De CSD en sub-custodians publiceren zelf een informatiedocument over de vraag welke beschermingsniveaus aan een OSA respectievelijk een ISA verbonden zijn, wat er gebeurt wanneer bijvoorbeeld de CSD failliet gaat en of een OSA of een ISA voor u voordelen biedt in deze situatie.

Kosten

Wanneer u kiest voor een ISA, zijn hier voor u extra kosten aan verbonden ten opzichte van een OSA. Dat is het type rekening dat wij namelijk nu voor u aanhouden. Er zijn extra kosten aan verbonden omdat wij meer rekeningen moeten openen bij externe partijen en additionele administratieve handelingen moeten gaan verrichten. De extra kosten zijn in eerste instantie eenmalig en als volgt opgebouwd:

- een initiële setup fee voor iedere ISA die wordt geopend;
- migratie- en settlementkosten voor de migratie van uw bestaande posities van een OSA naar een ISA.

Voor een ISA geldt dat eventuele kosten die door een derde partij in rekening worden gebracht aan u worden doorberekend. Tevens worden doorlopende kosten in rekening gebracht als gevolg van toenemende complexiteit en extra kosten in de operationele verwerking. Als hier sprake van is, maken wij hierover met u extra afspraken.

Bijlage 5. Informatie over onze toegankelijkheid

Wat bedoelen we met toegankelijkheid?

Voor banken betekent toegankelijkheid dat zoveel mogelijk mensen onze diensten en producten kunnen gebruiken. Ook als je een beperking of handicap hebt. Bijvoorbeeld als je blind of slechtziend bent, niet goed kunt horen of een lichaamsdeel niet goed kunt gebruiken. Met onze diensten bedoelen we dat wat je via de bank kunt afsluiten. Bijvoorbeeld een betaalrekening of een hypotheeklening. Met producten bedoelen we de middelen die je nodig hebt om onze diensten te kunnen gebruiken. Bijvoorbeeld een betaalpas.

Wat kun je lezen in deze informatie over toegankelijkheid?

Vanaf 28 juni 2025 moeten banken voldoen aan regels over toegankelijkheid. Deze regels gelden alleen voor consumenten. Dat zijn klanten die diensten en producten afsluiten voor eigen gebruik. En niet voor hun beroep of bedrijf.

In deze informatie leggen we uit welke regels gelden voor toegankelijkheid. En hoe we hier als bank aan voldoen. Nu en in de toekomst. Je leest ook wat je kunt doen als je vindt dat iets niet goed werkt.

Op onze website vanlanschotkempen.com/toegankelijkheid staat meer informatie over toegankelijkheid. Bijvoorbeeld over welke hulpmiddelen je van ons kunt krijgen. En je kunt altijd contact met ons opnemen als je vragen hebt. Dit kan op de volgende manieren:

- Je kunt de afdeling Client Services bellen op telefoonnummer 0800 1737 (vanuit het buitenland +31 736 871 897)
- Liever WhatsApp? Stuur dan een bericht naar +31 736 871 897
- We zijn bereikbaar op werkdagen van 8.00 tot 21.00 uur en op zaterdag van 9.00 tot 17.00 uur
- Je kunt ook een e-mail sturen: privatebanking@vanlanschotkempen.com

Deze informatie en de extra informatie op de website kun je ook op papier ontvangen. Neem hiervoor contact met ons op en we sturen het je graag toe.

Welke regels gelden voor toegankelijkheid?

Er zijn regels voor banken om te zorgen dat zoveel mogelijk mensen gebruik kunnen maken van de diensten en producten die we aanbieden. Deze regels gelden voor alle banken in Europa. De regels gaan over verschillende onderwerpen. Hieronder leggen we uit om welke onderwerpen het gaat en hoe we aan de regels voldoen.

- **Uitleg geven over onze diensten en producten en hoe je ze kunt gebruiken**
  Een samenvatting hiervan staat verderop in deze informatie. Per dienst en product geven we aan waar je meer informatie kunt vinden. Bijvoorbeeld op onze website. Deze informatie kun je ook altijd bij ons opvragen. Eerder in deze informatie lees je hoe je contact met ons kunt opnemen.

- **Informatie is op verschillende manieren te vinden en te gebruiken**
  Je kunt onze informatie digitaal vinden en gebruiken via de website of de app. Of op papier als je je bankzaken niet online regelt of ons hierom vraagt. De digitale informatie is zo gemaakt dat deze wordt voorgelezen als je een schermlezer of voiceover gebruikt. Voor meer informatie over de instellingen die je hiervoor nodig hebt, kun je het beste contact met ons opnemen.

- **Informatie is begrijpelijk**
  We schrijven alles zo duidelijk mogelijk op, in begrijpelijke taal. Soms moeten we bepaalde woorden gebruiken. Bijvoorbeeld omdat dit zo in de wet staat. Dan leggen we deze woorden uit, zodat duidelijk is wat we bedoelen.

- **Onze diensten en producten kun je ook gebruiken als je een zintuig mist**
  We zorgen dat je onze diensten en producten ook kunt gebruiken als je een zintuig mist. Bijvoorbeeld als je niet kunt zien, horen of praten. Dit geldt ook voor de manieren waarop je contact met ons kunt opnemen. We houden ook rekening met mogelijke lichamelijke beperkingen. Zo vragen we je niet om ver te reiken, veel kracht te zetten of om heel precieze bewegingen met je handen of vingers te maken in het gebruik van onze diensten of producten.

- **Tekst en foto's of plaatjes zijn goed zichtbaar of kun je aanpassen**
  We zorgen dat teksten en foto's of plaatjes goed zichtbaar zijn. Met duidelijke verschillen tussen kleuren en een goed leesbaar lettertype. Zijn de standaard letters of afbeeldingen te klein om ze goed te kunnen zien? Dan zorgen we dat je deze groter kunt maken in de app of op de website.

- **Kleuren zijn niet nodig om een dienst of product te gebruiken**
  We zorgen dat je onze diensten en producten kunt gebruiken zonder dat je hiervoor kleuren moet kunnen zien.

- **Uitleg over video, foto's, plaatjes en geluid**
  Geven we informatie via video, foto's of plaatjes? Dan leggen we uit wat hierop te zien is. En zorgen we dat dit voorgelezen kan worden door een schermlezer of voiceover. Gebruiken we geluid? Dan zorgen we voor ondertiteling of een beschrijving van de inhoud.

- **Geen flitsend licht of snel veranderende beelden**
  We gebruiken geen flitsend licht of snel veranderende beelden, zodat je rustig zicht hebt.

- **Gebruik hulpmiddelen**
  Maak je gebruik van standaard hulpmiddelen? Zoals bijvoorbeeld een schermlezer? Dan zorgen we dat je hiermee onze diensten en producten kunt gebruiken.

- **Online bankzaken regelen**
  Online bankzaken regelen maken we zo makkelijk mogelijk. Inloggen, geld overboeken of overeenkomsten ondertekenen kun je met zogenaamde biometrische identificatie. Dit is een manier om iemand te herkennen aan unieke kenmerken van het lichaam. Bijvoorbeeld een vingerafdruk of gezicht. Je kunt ook altijd op een andere manier online bankzaken regelen. Bijvoorbeeld met een toegangscode, digipas of scanner.

- **Privacy en veiligheid staan voorop**
  Gebruik je een hulpmiddel of een speciale functie om onze diensten en producten beter te kunnen gebruiken? Dan zorgen we dat ook dan je privacy en veiligheid goed geregeld is.

- **Klantenservice of helpdesk kent de mogelijkheden van toegankelijkheid en hulpmiddelen**
  De medewerkers van onze klantenservice en helpdesk weten hoe je onze diensten en producten kunt gebruiken als je een beperking of handicap hebt. En ze kunnen je meer vertellen over de mogelijke hulpmiddelen.

Hoe zorgen we dat we blijven voldoen aan de regels voor toegankelijkheid?

We blijven werken aan het verbeteren van onze diensten en producten. We houden in de gaten of wetgeving verandert. En zorgen dat we op de hoogte zijn van nieuwe ontwikkelingen. Bijvoorbeeld als er nieuwe hulpmiddelen zijn die om technische aanpassingen vragen. Ook horen we graag van onze klanten hoe ze denken over onze diensten en producten. En of ze deze goed kunnen gebruiken. Hiervoor doen we klantonderzoek. We kijken dan ook naar de wensen van klanten met een beperking of handicap.

Er wordt gecontroleerd of we als bank voldoen aan de regels voor toegankelijkheid. Dit doet vooral de Autoriteit Financiële Markten (AFM) als belangrijkste toezichthouder. We moeten het ook zelf doorgeven als we vaststellen dat we niet aan een regel voor toegankelijkheid voldoen. En zorgen dat we dit oplossen. We hebben een werkwijze ingericht om te weten of we mogelijk niet aan een regel voldoen. Hiervoor onderzoeken we bijvoorbeeld de klachten en vragen die we van onze klanten ontvangen. En we onderzoeken zelf of onze diensten en producten aan de regels voldoen met verschillende controles.

Wat kan ik doen als iets niet goed werkt?

Helaas gaat er ook weleens iets mis met onze diensten en producten. Of werkt iets niet zo goed als we willen. Kun je iets niet gebruiken? Of vind je dat we het als bank beter kunnen doen? Neem dan contact met ons op. Dit kan op de volgende manieren:

- Je kunt de afdeling Client Services bellen op telefoonnummer 0800 1737 (vanuit het buitenland +31 736 871 897)
- Liever WhatsApp? Stuur dan een bericht naar +31 736 871 897
- We zijn bereikbaar op werkdagen van 8.00 tot 21.00 uur en op zaterdag van 9.00 tot 17.00 uur
- Je kunt ook een e-mail sturen: privatebanking@vanlanschotkempen.com

Wij streven ernaar onze klanten kwalitatief hoogwaardige dienstverlening en persoonlijke aandacht te bieden. Ben je toch niet tevreden? Dan vragen wij je om ons dat te laten weten. Wij stellen jouw klacht, vraag of suggestie zeer op prijs. Je kunt jouw klacht, vraag of suggestie het beste richten aan jouw banker. Wil je jouw klacht liever niet naar jouw banker sturen of naar het kantoor waar je bankiert? Neem dan contact op met de afdeling Kwaliteit & Service van Van Lanschot Kempen. Dat kun je doen op de volgende manieren:

- Je gebruikt het contactformulier onderaan deze pagina: Klachtenprocedure Van Lanschot Kempen Private Banking
- Je stuurt een e-mail naar kwaliteit-service@vanlanschotkempen.com
- e stuurt een brief naar: Van Lanschot Kempen, t.a.v. Kwaliteit & Service, Postbus 1021, 5200 HC ‘s-Hertogenbosch
- Je belt met nummer +31 88 553 15 31

Over welke diensten gaat het?	Hoe werkt de dienst en welke producten horen hierbij?
Online bankzaken regelen	– Mijn Private Bank – Private Banking App – Digipas – Scanner Voor meer informatie over deze producten, zie onze internetpagina met veelgestelde vragen: FAQ
Geld betalen en ontvangen	Voor meer informatie over onze Betaaldienstverlening, zie onze internetpagina: Betalen – Wereldpas – Credit card – Apple Pay – Personal Service – iDEAL – SEPA-overschrijvingsformulieren – Worldtranfers – SEPA-overboekingen (directe betalingen via Instant Payment mogelijk) Goed om te weten: ook de geldautomaten en geldstortautomaten moeten toegankelijk zijn. Deze automaten zijn bijvoorbeeld van Geldmaat. Meer informatie over hoe ze werken staat op Altijd een geldmaat in de buurt.
Sparen	Voor meer informatie over Sparen, zie onze internetpagina: Spaarrekeningen en depositorekening
Geld lenen	Voor meer informatie over Geld lenen, zie onze internetpagina: Financieren
Hypotheek	Voor meer informatie over onze Hypotheek dienstverlening, zie onze internetpagina: Hypotheken
Beleggen	Voor meer informatie over onze Beleggingsdienstverlening, zie onze internetpagina: – Beleggen – Professional Solutions

VAN LANSCHOT KEMPEN

Private Banking

Hooge Steenweg 29
5211 JN 's-Hertogenbosch
Postbus 1021
5200 HC 's-Hertogenbosch

T 0800 1737
vanlanschotkempen.com/private-banking